

NARODNE NOVINE

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Službeno glasilo

GODIŠTE XXIX

BROJ 6

LIVNO, 23. SRPNJA 2024. godine

PREGLED SADRŽAJA

***

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

***

301. ZAKON O LOVSTVU	527
302. ZAKONOŠUMAMAHERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE	553
303. ODLUKA o namjeni sredstava ostvarenih od zakupa, promjene namjene, zamjene i koncesije poljoprivrednog zemljišta	583
304. ODLUKA o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju ŠGD "Hercegbosanske šume" d.o.o. Kupres	584
305. ODLUKA o izmjeni Odluke o izboru stalnih radnih tijela Skupštine HBŽ	584
306. ODLUKA o prijenosu prava i obveza	585
307. ODLUKA o imenovanju privremenog radnog tijela - Povjerenstvo za izradu Etičkog kodeksa za zastupnike u Skupštini Hercegbosanske županije	586

308. ODLUKA usvajanju Izvješća o izvršenju Izmjena i dopuna Proračuna Hercegbosanske županije za razdoblje od 01. siječnja do 31. pros- inca 2023.godine	586
309. ODLUKA o usvajanju Izvješća o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023.godinu	587
310. IZVJEŠĆE O RADU ZAVODA ZA ZDRAV- STVENO OSIGURANJE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE ZA 2023. GODINU	587

***

MINISTARSTVO FINACIJA

***

311. REGISTAR PRORAČUNSKIH KORISNI- KA Hercegbosanske županije	630
---	-----

***

**MINISTARSTVO ZNANOSTI, PROSVJETE,
KULTURE I ŠPORTA**

***

312. PRAVILNIK o početku i završetku nastave i trajanju odmora učenika srednjih škola u školskoj godini 2024./2025.	631
313. PRAVILNIK o početku i završetku nastave i trajanju odmora učenika osnovnih škola u školskoj godini 2024./2025.	632
314. ODLUKA o upisu učenika u srednje škole za školsku godinu 2024./2025.	633

**SKUPŠTINA
HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE**

***

Na temelju članka 15. i 26.e.) Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj: 3/96, 9/00, 9/04 10/05), a sukladno članku 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj : 8/03, 14/03, 1/04, 6/05 ,11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10.07. 2024. godine donijela je

ZAKON O LOVSTVU**I.OPĆE ODREDBE****Članak 1.
(Predmet Zakona)**

(1) Ovim Zakonom uređuje se: gospodarenje lovištima i divljači, utemeljenje i dodjela lovišta, podjela lovišta, uzgoj, zaštita, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova, katastar lovišta, lovno-gospodarska osnova i planiranje, lovočuvarska služba, upravni i inspeksijski nadzor nad provedbom ovog Zakona, kaznene odredbe i druga pitanja od značaja za područje lovstva na području Hercegbosanske županije.

(2) Lovstvo u smislu ovog Zakona, predstavlja javnu djelatnost i obuhvaća mjere zaštite i uzgoja divljači, uređenje lovišta, lovljenje divljači i racionalnu uporabu divljači i lovišta, koje doprinosi očuvanju biološke raznolikosti ekoloških sustava i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači.

**Članak 2.
(Svrha Zakona)**

Svrha ovoga Zakona je osigurati održivo gospodarenje populacijama divljači i njihovim staništima na način i u obujmu kojim se trajno unapređuje vitalnost populacije divljači, proizvodna sposobnost staništa i biološka raznolikost, čime se postiže ispunjavanje gospodarske, turističke i rekreativne funkcije, te funkcije zaštite i očuvanja biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže prirodnih staništa, divljači i divlje faune i flore.

**Članak 3.
(Definicije pojmova)**

U ovome Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjima:

1. "Divljač"- zakonom određene životinjske vrste koje slobodno žive u prirodi, na površinama namijenjenima za uzgoj ili intenzivni uzgoj i razmnožavanje u svrhu lova i korištenja.

2. "Dozvola za lov divljači"- isprava kojom se lovcu ili grupi lovaca dozvoljava loviti krupnu i sitnu divljač.

3. Korisnik lovišta je pravna osoba koja je na osnovu odredbi ovog Zakona dobila lovište na korištenje/gospodarenje.

4. "Lovnik" - osoba koja planira i organizira lov, a određuje je korisnik lovišta.

5. "Lov" - ljudske aktivnosti u svrhu odstrje-la ili hvatanja životinja,ovim Zakonom označenih kao divljač;

6. "Lovište"- određena površina zemljišta koja predstavlja zaokruženu prirodnu cjelinu u kojoj postoje ekološki i drugi uvjeti za uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači i njezinih dijelova;

7. "Lovna godina"- razdoblje od 1. travnja tekuće godine do 31. ožujka slijedeće godine;

8. "Lovnogospodarska osnova" - planski akt kojim se uređuje gospodarenje divljači i lovištem za desetogodišnje razdoblje;

9. "Lovne površine u lovištu"- sve one površine na kojima korisnik lovišta može nesmetano provoditi lovnogospodarske mjere, te radove na zaštiti i uzgajanju divljači, uređenju lovišta i korištenju jedne ili više vrsta divljači, a da pri tome nisu ugroženi interesi drugih, odnosno da se provođenjem lovstva na tim površinama ne dovode u opasnost druga osobe ili nanose veće štete.

10. "Otvoreno lovište"- lovište u kojem je moguća neometana dnevna i sezonska migracija divljači;

11. "Ograđeno lovište"- lovište ograđeno prirodnim (rijeke, jezera, velike vodene površine, more i si.) ili umjetnim (ograde, građevine i si. uređaji) preprekama koje sprječavaju ili znatno umanjuju mogućnost da tu površinu napusti divljač koja se u njemu uzgaja, štiti i lovi;

12. "Pravo lova"- ovlaštenje da se na određenoj površini zemljišta i voda provedu radnje i poduzimaju mjere uzgoja, zaštite i racionalnog korištenja divljači;

13. "Program uzgoja divljači"- planski i

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

gospodarski akt kojim se potanko uređuje uzgoj, zaštita, lov i upotreba divljači u uzgajalištima divljači;

14. "Trofej divljači"- predstavlja divljač ili određeni dio divljači, obrađen na odgovarajući način, tako da se može ocjenjivati prema međunarodnim formulama za ocjenu trofeja;

15. "Uzgajalište divljači"- ograđeni dio lovišta namijenjen intenzivnom uzgoju divljači za potrebe naseljavanja, povećanja brojnosti u lovištima, lov i proizvodnju mesa;

16. "Vrhunski trofej divljači"- trofej ocijenjen većim brojem bodova od evidentiranog najjačeg trofeja pojedine vrste divljači u Federaciji;

17. "Naselje" - stalna naseljeno područje, bez obzira na veličinu, na kojoj je stupanj izgrađenosti prostora takav da onemogućava prirodnu migraciju krupne divljači;

18. "Lovstvo" — djelatnost koja obuhvaća uzgoj, zaštitu, lov i korištenje divljači

19. "Korisnik državnih šuma i šumskog zemljišta" -Šumsko gospodarsko društvo "Hercegbosanske šume d.o.o. Kupres kojena temelju ugovora zaključenog sukladno Zakonu o šumama Hercegbosanske županije obavlja poslove gospodarenja državnim šumama.

20. C.I.C. - međunarodni savjet za očuvanje divljači i lova

21. "Javni put" je površina od općeg značaja za promet, koju svatko može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je mjerodavno tijelo proglasilo javnim putem.

Članak 4. (prirodno dobro)

Divljač je prirodno dobro od interesa za Hercegbosansku županiju, koje uživaposebnu brigu i zaštitu, te se koristi pod uvjetima i na način predviđen ovim zakonom.

Članak 5. (Vrste divljači)

(1) Divljač u smislu ovog Zakona su sljedeće vrste životinja:

a) Dlakava divljač

- . a.) Krupna divljač
- obični jelen (*Cervuselaphus*)
- jelen lopatar (*Dama dama*),

- srna (*Capreoluscapreolus*),
- divokoza (*Rupicaprarupicapra*),
- muflon (*Ovismusimon*)
- divlja svinja (*Susscrofa*),
- smeđi medvjed (*Ursusarctos*)
- vuk (*Canislupus*)

a. b.) Sitna divljač

- divlja mačka (*Felis silvestris*)
- čagalj (*Anis aureus*)
- lisica (*Vulpesvulpes*)
- kuna zlatica (*Martes martes*)
- kuna bjelica (*Martesfoina*)
- smeđi tvor (*Putoriusputorius*)
- velika lasica — hermelin (*Mustelaerminea*)
- lasica mala (*Mustelanivalis*)
- jazavac (*Melesmeles*)
- zec (*Lepuseuropeaus*)
- puh obični (*Glisglis*).

b) Pernata divljač

b.a.) Krupna divljač

- Veliki tetrijeb (*Tetraourogallus*)

b.b.) Sitna divljač

- Patka gluhara (*Anasplatyrhynchos*)
- Patka kržulja (*Anascrecca*)
- Liska crna (*Fulicaatra*)
- Ljest arka (*Bonasabonasia*)
- Jarebica poljska-trčka (*Perdixperdix*)
- Jarebica kamenjarka (*Alectorisgraeca*)
- Prepelica pućpura (*Coturnixcoturnix*)
- Fazan (*Phasianusphasianus*)
- Šumska šljuka (*Scolopaxrusticola*)
- Barska šljuka (*Gallinagogallinago*)
- Golub divlji (*Columbalivia*)
- Vrana siva (*Corvuscornix*)
- Čavka (*Corvusmonedula*)
- Svraka (*Pica pica*)
- Sojka (*Garrulusglandarius*)

Članak 6. (lovački savezi)

(1) Lovački savezi su krovne organizacije u koje su svojevrijemno učlanjeni korisnici lovišta i druge organizacije i udruge zainteresirane za razvoj lovstva i na koje se primjenjuju sve odredbe zakona koje su propisane za udruge.

(2) Lovački savez, u smislu ovog Zakona, obavlja svoju temeljnu djelatnost (za koju je registriran),

te obavlja poslove koji su mu, kao javna ovlaštenja, povjereni ovim Zakonom, a naročito:

- a) unapređenja lovstva;
- b) pružanje stručne pomoći kod donošenja i provođenja mjera gospodarenja lovištem i obrazovanja lovaca;
- c) dosljedno provođenje zakona i drugih propisa o lovstvu i davanje prijedloga za njihovo unaprjeđenje;
- d) ostvarivanje jedinstvene lovne politike iz područja lovstva, kao i ostvarivanje odnosa sa inozemnimlovačkim društvima;
- e) realizacije lovnog menadžmenta.

Članak 7. (lovačke udruge)

Lovačke udruge su dobrovoljna udruženja građana osnovana radi organiziranog bavljenjalovstvom, ostvarenja općeg interesa za unapređenje uzgoja i zaštite lovstva i korištenja divljači i njezinih dijelova, zaštite prirode i okoliša uočuvanju prirodnog staništa divljači, njegovanja lovačke etike iobičaja ili drugih ciljeva kroz sportsko-rekreacijske i ekološke aktivnosti.

II. UTEMELJENJE I PODJELA LOVIŠTA

Članak 8. (utemeljenje lovišta)

(1) Za obavljanje djelatnosti lovstva utemeljuju se lovišta.

(2) Lovišta su određene površine zemljišta, šuma i voda koje predstavljaju prostornu, prirodnu ilovno-gospodarsku cjelinu u kojoj postoje uvjeti za trajan opstanak, uzgoj, razmnožavanje, zaštitu i korištenje divljači, i razvoj lovnog gospodarenja.

(3) Lovište seutemeljuje i ukida odlukom SkupštineHercegbosanske županije (u daljnem tekstu: Skupština) na prijedlog Vlade Hercegbosanske županije (u daljnem tekstu: Vlada)

(4) Odluka iz stavka (1) ovog članka obvezno sadrži:

- a) naziv lovišta,
- b) vrstu i namjenu lovišta,
- c) nadmorsku visinu lovišta,
- d) opis granica i ukupnu površinu lovišta,
- e) vrste divljači koje ga naseljavaju,
- f) divljač koja je pod posebnom zaštitom i
- g) druge potrebne podatke.

(5) Ministar donosi Pravilnik o postupku utemeljenja lovišta.

Članak 9. (podjela lovišta prema namjeni)

(1) Prema namjeni lovišta mogu biti:

- a) gospodarska,
- b) sportsko-gospodarska,
- c) lovišta sa posebnom namjenom (posebna lovišta) i
- d) lovišta od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju.

(2) Gospodarsko lovište je lovište čija je temeljna namjena bavljenje lovstvom u gospodarske svrhe s ciljem stjecanjaekonomske dobiti.

(3) Sportsko-gospodarsko lovište je lovište čija je namjena bavljenje lovstvom radi osobne razonode, rekreacije i stjecanja dobiti.

(4) Lovište sa posebnom namjenom je lovište čija je temeljna namjena bavljenje lovstvom u cilju znanstvenih istraživanja, nastave, zaštite osobito rijetkih životinja, kao i za druge potrebe utvrđene posebnim propisima.

(5) Lovište sa posebnom namjenom utemeljuje se sukladno važećem Zakonu o lovstvu Federacije BiH.

(6) Lovište od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju je lovište koje se utemeljuje na površinama s većinskim udjelom površina državnih šuma i šumskog zemljišta čija je temeljna namjena bavljenje lovstvom u cilju zaštite i razvoja, optimalnih izvornih populacija divljači, povećanjaekonomske dobiti i koje uživa posebnu brigu i zaštitu Hercegbosanske županije.

Članak 10. (podjela lovišta prema uvjetima u kojima divljač obitava)

(1) Prema uvjetima u kojima divljač obitavalovišta mogu biti:

- a) brdska lovišta i
- b) planinska lovišta.

(2) Brdska lovišta su lovišta u kojima su više od 50% površine lovišta između 400 i 1.000 m nadmorske visine.

(3) Planinska lovišta su lovišta u kojima su više od 50% površine iznad 1.000 m nadmorske visine.

Članak 11. (podjela lovišta na otvorena i ograđena lovišta)

(1) Lovišta se mogu utemeljiti kao:

- a) otvorena lovišta i
- b) ograđena lovišta.

(2) Otvoreno lovište je lovište u kojem je omogućena dnevna i sezonska migracija divljači. Ovo lovište ne može biti manje od 1.000 ha.

(3) Ograđeno lovište je lovište koje je ograđeno prirodnim (široki vodotoci, velike vodene površine i sl.) ili umjetnim (ograde ili slični uređaji ili građevine i si.) preprekama koje sprečavaju ili znatno umanjuju mogućnost da divljač, koja se u njemu prvenstveno uzgaja, štiti i lovi, napusti tu površinu, a ne može biti manje od 400 ha.

(4) Ograđivanje lovišta, čija površina ne može biti manja od 400 ha, u cilju intenzivnog gospodarenja, ako nije predviđeno lovnom osnovom, može se vršiti samo uz odobrenje ministarstva.

Članak 12. (uzgajalište divljači)

(1) Uzgajalište divljači je ograđeni dio lovištana kojima se mogu uzgajati pojedine vrste divljači za proizvodnju većeg broja kvalitetne i zdrave divljači namijenjene za reprodukciju, potrebe naseljavanja i povećanja brojnosti u lovištima, lov i proizvodnju mesa.

(2) Uzgajalište divljači može se utemeljiti i na zemljištu u privatnom vlasništvu.

(3) Dozvolu za utemeljenje uzgajališta divljači iz stavka (2) ovog članka izdaje ministarstvo na zahtjev vlasnika privatnog posjeda, na temelju programa uzgoja divljači kojim se utvrđuje kapacitet za uzgoj te divljači i kojim se dokazuje da će u uzgajalištu biti osigurani uvjeti da divljač može očuvati svoje prirodne osobine.

(4) Program uzgoja divljači iz stavka(3) ovog članka može izraditi pravna osoba koja ispunjava uvjete za izradu lovnogospodarske osnove.

(5) Ministar donosi pravilnik o načinu utemeljenja uzgajališta divljači.

Članak 13. (lovna i nelovna površina)

(1) Lovište čine lovna i nelovna površina.

(2) Lovna površina je površina u lovištu na kojoj je moguće u potpunosti i svrsishodno provoditi mjere uzgoja, zaštite, lova i korištenja divljači.

(3) Nelovne površine su:

- a) naselja i parkovi u naseljima;

b) plantažni voćnjaci i vinogradi, rasadnici i druge šumske i poljoprivredne površinekoje su ograđene ogradom kroz koju dlakava divljač ne može prolaziti;

c) objekti za liječenje, odmor i rekreaciju;

d) zračne luke, groblja, javne prometnice, aktivni površinski kopovi i druge komunalne površine; dvorišta seoskog kućanstva, dvorišta industrijskih i drugih objekata;

e) površine koje se koriste za znanstvene svrhe;

f) ograđeni prostori za umjetni uzgoj divljači,

g) na miniranim površinama i sigurnosnom pojasu širine do 100 m

h) ostale površine i objekti na kojima je sukladno posebnim propisima zabranjen lov.

(4) Na nelovnim površinama je zabranjen lov divljači.

Članak 14. (prostori koji ne ulaze u lovište)

U površine lovište ne ulaze:

a) izgrađeno i neizgrađeno građevinsko zemljište;

b) javni putevi i druge javne površine uključujući i zaštitni pojas do 300 m od naselja;

c) određeni dijelovi prirode koji su proglašeni posebno zaštićenim objektima prirode po propisima o zaštiti prirode u kojima je aktom o proglašenju ili posebnim aktom zabranjen lov (nacionalni parkovi, parkovi prirode, strogi rezervati, specijalni zoološki i ornitološki rezervati i drugi posebno zaštićeni objekti prirode);

d) gospodarskiribnjaci sa obalnim zemljištem koji služe za korištenje ribnjaka;

e) rasadnici, voćni i lozni nasadi namijenjeni intenzivnoj proizvodnji na površini do 100 ha, ako su ograđeni ogradom koja sprečava prirodnu migraciju dlakave divljači;

f) druge površine na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov;

Članak 15. (granice lovišta)

(1) Granice lovišta moraju biti uočljive, a određuju se, ovisno o prirodnoj cjelini, ekološkim, zemljopisnim i drugim uvjetima, koje sprječavaju prirodnu migraciju dlakave divljači.

(2) Ako se granice lovišta ne mogu odrediti u smislu stavka (1) ovoga članka, određuju se, županijskim i lokalnim cestama, putovima,

vododijelnicama, rijekama ili na drugi način.

(3) Pri utvrđivanju granica lovišta mora se uzeti u obzir prirodna migracija divljači.

(4) Granice lovišta moraju biti vidljivo obilježene na mjestima koja su određena lovnogospodarskom osnovom odnosno programom uzgoja divljači.

(5) Postupak obilježavanja i određivanja granica lovišta pravilnikom propisuje ministar.

III. PRAVO LOVA I DODJELA LOVIŠTA

Članak 16. (pravo lova divljači)

(1) Pravo lova u lovištima u Hercegbosanskoj županiji izvršava se na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Pravo lova divljači imaju osobe koje ispunjavaju uvjete određene ovim Zakonom, propisanim na temelju ovog zakona i općih akata pravnih osoba koje su dobile lovište na korištenje i stekle pravo lova na temelju odredaba ovog Zakona.

Članak 17. (koncesija gospodarskih lovišta)

(1) Gospodarsko lovište iz članka 9. stavka (1) točke a) dodjeljuje se koncesijom.

(2) Dodjela gospodarskog lovišta na koncesiju vrši se na način i po proceduri kako je to propisano u skladno odredbama važećeg Zakona o koncesijama Hercegbosanske županije.

(3) Koncesija lovišta iz stavka (1) ovog članka može se dati:

a) Pravnoj osobi registriranoj za bavljenjem lovstvom.

b) Korisniku državnih šuma i šumskog zemljišta,

c) Udrugama registriranim za bavljenjem lovstvom.

(4) Na temelju odluke Vlade o davanju koncesije lovišta iz stavka (1) ovog članka Ministarstvo i ponuditelj sklapaju ugovor o koncesiji u pisanom obliku.

(5) Jednoj pravnoj osobi može se dodijeliti više lovišta na koncesiju.

(6) Rok na koji se dodjeljuje koncesija lovišta je 10 godina.

(7) Korisnik lovišta, koncesiju lovišta ili njegove dijelove ne može ustupiti drugom korisniku.

(8) Vladaće Odlukom propisati uvjete, kriterije i postupak dodjele gospodarskih lovišta na

koncesiju.

Članak 18. (godišnja koncesijska naknada)

(1) Godišnja koncesijska naknada za korištenje lovišta je najpovoljnija cijena koja se postigne na javnom pozivu i ne može biti manja od 30 % planiranog godišnjeg prihoda od odstrjela divljači u desetoj godini važeće lovnogospodarske osnove, obračunate prema cjeniku kojim se utvrđuje vrijednost žive divljači (u daljnjem tekstu: Cjenik divljači).

(2) Kad nema lovnogospodarske osnove, početna cijena naknade za korištenje lovišta određuje se u visini od 30 % planiranog odstrjela divljači iz privremenog godišnjeg plana gospodarenja lovištem i vrijedi samo za prvu koncesijsku godinu, do donošenja lovnogospodarske osnove nakon čega se primjenjuju odredbe iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Cjenik divljači je osnovica za određivanje početne cijene godišnje koncesijske naknade i godišnje zakupnine za korištenje lovišta, kao i za određivanje vrijednosti lovišta na kraju lovnogospodarskog razdoblja.

Članak 19. (zakup sportsko-gospodarskih lovišta)

(1) Sportsko-gospodarsko lovište dodjeljuje se u zakup na razdoblje od 10 lovnih godina, putem javnog natječaja.

(2) Pravo sudjelovanja na javnom natječaju za dodjelu sportsko-gospodarskog lovišta u zakup imaju udruge registrirane za obavljanje lova - lovačke udruge.

(3) Odluku o raspisivanju i poništavanju javnog natječaja za davanje lovišta u zakup iz stavka (1) ovog članka donosi ministarstvo.

(4) Postupak javnog natječaja za dodjelu sportsko-gospodarskog lovišta u zakup provodi stručno povjerenstvo od pet članova kojeg imenuje ministar.

(5) Nakon vrednovanja ponuda stručno povjerenstvo iz stavka (4) ovoga članka daje ministru prijedlog odluke o odabiru najpovoljnije ponude.

(6) Najpovoljnija ponuda je ona koja ostvari najveći broj bodova iz javnog natječaja uz uvjet da su ispunjeni svi uvjeti natječaja.

(7) Jednoj udruzi iz stavka (2) ovog članka u zakup se može dati više lovišta.

(8) Ministarstvo će pravilnikom propisati način vrednovanja ponuda za dodjelu lovišta na korištenje, te uvjete, kriterije i postupak dodjele sportsko-gospodarskih lovišta u zakup.

Članak 20.
(odluka o dodjeli sportsko-gospodarskog lovišta)

(1) Vlada na prijedlog resornog ministarstva donosi odluku o dodjeli sportsko-gospodarskih lovišta u zakup najpovoljnijem ponuditelju koji ispunjava kriterije utvrđene u javnom pozivu.

(2) Na temelju odluke iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvo i ponuditelj sklapaju ugovor o zakupu lovišta u pisanom obliku.

(3) Protiv odluke iz stavka (1) ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Korisnik lovišta, lovište ili njegove dijelove ne može davati u podzakup ili ustupiti drugom korisniku.

Članak 21.
(godišnja zakupnina)

(1) Godišnja zakupnina za korištenje lovišta je najpovoljnija cijena koja se postigne na javnom pozivu i ne može biti manja od 10 % planiranog godišnjeg prihoda od odstrjela divljači u desetoj godini važeće lovnogospodarske osnove, obračunate prema cjeniku kojim se utvrđuje vrijednost žive divljači (u daljnjem tekstu: Cjenik divljači).

(2) Kad nema lovnogospodarske osnove, početna cijena zakupnine za korištenje lovišta određuje se u visini od 10 % planiranog odstrjela divljači iz privremenog godišnjeg plana gospodarenja lovištem i vrijedi samo za prvu godinu zakupa, do donošenja lovnogospodarske osnove, nakon čega se primjenjuju odredbe iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Zakupnina iz ovog članka se uplaćuje u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 50%, u korist proračuna Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu od 20% i u proračun općina/gradana čijem području se ostvaruje prihod u iznosu od 30% najkasnije do 31. siječnja za tekuću lovnu godinu.

Članak 22.
(produljenje zakupa)

(1) Zakup lovišta može se višekratno produljiti

najranije u zadnjoj lovnoj godini, na razdoblje od idućih deset (10) godina, korisniku lovišta koji uredno provodi, te ispunjava mjere i radnje propisane ugovorom o zakupu i ovim Zakonom.

(2) Zahtjev za produljenje zakupa iz stavka (1) ovoga članka podnosi korisnik lovišta Ministarstvu najkasnije 120 dana prije isteka ugovora o zakupu.

(3) Odluku o zahtjevu iz stavka (2) ovoga članka donosi Vlada najkasnije u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(4) Na temelju odluke iz stavka (3) ovoga članka Ministarstvo i ponuditelj sklapaju ugovor o produljenju zakupa lovišta u pisanom obliku.

(5) Protiv odluke iz stavka (3) ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 23.
(dodjela posebnog lovišta na korištenje)

Posebno lovište iz članka 9. stavka (1) točke c) se daje na korištenje sukladno odredbama važećeg Zakona o lovstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 24.
(dodjela lovišta od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju)

(1) Lovište od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju iz članka 9. stavka (1) točke d) ovog Zakona odlukom daje Vlada na korištenje korisniku državnih šuma i šumskog zemljišta neposrednom dodjelom bez provedbe postupka javnog natječaja.

(2) O dodjeli lovišta iz stavka (1) ovog članka na korištenje, a na temelju odluke Vlade iz stavka (1) ovog članka zaključuje se ugovor između ministarstva i korisnika državnih šuma i šumskog zemljišta.

(3) Lovište iz stavka (1) ovog članka se daje na korištenje na razdoblje od 10 lovnih godina.

(4) Korisniku iz stavka (2) ovog članka može se dati više lovišta na korištenje.

(5) Korisnik lovišta od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju, lovište ili njegove dijelove ne može ustupiti drugom korisniku.

(6) Postupak dodjele lovišta od posebnog interesa za Hercegbosansku županiju, te visinu naknade propisati će pravilnikom ministar.

Članak 25.
(sadržaj ugovora)

(1) Ugovor o dodjeli lovišta na koncesiju iz članka 17. stavka (4) i dodjeli lovišta u zakup iz članka 20. stavka (2) i ugovor iz članka 24. stavka (2) ovog zakona, mora sadržavati sljedeće elemente:

- naziv lovišta,
- podatke o registraciji korisnika lovišta,
- razdobljena koje se daje lovište na korištenje,
- granice lovišta,
- procjenu brojnog stanja divljači,
- uvjete kojih se korisnik lovišta mora pridržavati,
- mjere koje je korisnik lovišta dužan poduzeti u cilju unaprjeđivanja lovišta,
- mjere zaštite divljači,
- uvjete organiziranja i financiranja lovočuvarske službe,
- odredbe o provođenju lovnogospodarske osnove,
- visinu i način plaćanja naknade,
- ugovornim sankcijama zbog neizvršavanja prava lova prema ugovoru,
- pravu i razlozima jednostranog raskida ugovora,
- dopustivosti postavljanja lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata te njihovoj pripadnosti nakon isteka trajanja prava lova,
- zaštiti prirode u skladu s posebnim propisima,
- uvjete za raskidanja ugovora,
- drugim obvezama utvrđenim propisima o lovstvu.

(2) Ugovor o koncesiji lovišta iz članka 17. stavka (4) ovog zakona, osim elemenata iz stavka (1) ovog članka sadrži i elemente propisane zakonom kojim se uređuju koncesije.

(3) Pored elemenata iz stavka (1) ovoga članka ugovorne strane mogu ugovoriti i druge obvezno pravne elemente.

Članak 26.

(prethodno mišljenje pravobraniteljstva)

(1) Prije sklapanja ugovora iz članka 17. stavka (4), članka 20. stavka (2) i ugovora iz članka 24. stavka (2) ovog Zakona, Ministarstvo je dužno dostaviti nacrt ugovora na prethodno mišljenje mjerodavnom Županijskom javnom pravobraniteljstvu.

(2) Županijsko javno pravobraniteljstvo dužno je dati svoje mišljenje u roku od 15 dana od dana primitka nacrta ugovora.

Članak 27.

(izmjena ugovora)

(1) Ugovor o dodjeli lovišta na koncesiju iz članka 17. stavka (4) i dodjeli lovišta u zakup iz članka 20. stavka (2) i ugovor iz članka 24. stavka (2) ovog zakona može se, na prijedlog ministarstva ili korisnika lovišta, izmijeniti za vrijeme njegova trajanja ako bi zbog okolnosti nastalih nakon sklapanja ugovora, koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora, ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo bitno otežano, ta strana može zahtijevati da se ugovor izmijeni sukladno nastalim okolnostima. O izmjeni ugovora ugovorne se strane moraju usuglasiti.

(2) Ugovor iz stavka (1) ovog članka može se izmijeniti u slučaju izmijenjenog stanja lovišta zbog izgradnje javnih i šumskih prometnica, dalekovoda, plinovoda, retencija, kanala, otvaranja eksploatacijskih polja za korištenje mineralnih sirovina, ograđivanja šumskih i poljoprivrednih kultura, izgradnje sportsko-rekreativnih sadržaja, izgradnje golfskih igrališta i sličnih zahvata u prostoru ako se površina lovišta smanji za više od 20 %.

(3) Kada izmjena ugovora podrazumijeva neposredan ili posredan, ali predvidiv proračunski učinak, ministarstvo je dužno prije sklapanja dodatka (aneksa) ugovoru iz stavka (2) ovoga članka zatražiti mišljenje ministarstva nadležnog za financije.

(4) U slučaju iz stavka (2) ovoga članka korisnik lovišta nema pravo potraživati naknadu od ministarstva.

(5) O izmjeni ugovora sklapa se dodatak (aneks) ugovoru, kojem prethodi odluka vlade.

(6) Ugovor o zakupu prava lova ne smije se mijenjati radi otklanjanja nedostataka u izvedbi korisnika lovišta ili posljedica neodgovarajuće izvedbe, a ti bi se nedostaci mogli otkloniti promjenom ugovornih odredbi.

(7) Ako je u ugovor potrebno unijeti bitne izmjene, ministarstvo će pokrenut novi postupak dodjele lovišta i nakon provedbe postupka sklopiti novi ugovor, a prethodni ugovor raskinuti.

Članak 28.

(prestanak važenja ugovora)

(1) Ugovor o koncesiji lovišta iz članka 17. stavka (4), zakupu lovišta iz članka 20. stavka (2) i ugovor iz članka 24. stavka (2) ovog zakona prestaje:

- a) ispunjenjem zakonskih uvjeta;
- istekom roka na koji je dan, osim ako drugačije

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

nije određeno ovim Zakonom,

- prestankom postojanja korisnika lovišta,
- ukidanjem, poništavanjem ili oglašavanjem ništavom odluke o davanju lovišta, u razdoblju nakon sklapanja ugovora.

b) jednostranim raskidom ugovora od strane Ministarstva,

c) u slučajevima određenima ugovorom,
d) pravomoćnošću sudske odluke kojom se ugovor utvrđuje ništavnim ili se poništava.

(2) U svim slučajevima iz stavka (1) ovoga članka korisnik lovišta, nema pravo na povrat uplaćene naknade, na povrat eventualnih ulaganja niti na naknadu štete.

Članak 29.
(jednostrani raskid ugovora)

(1) Ministarstvo može ugovor iz članka 25. ovog zakona jednostrano raskinuti i prije isteka roka na koji je sklopljen, u sljedećim slučajevima:

a) ako se korisnik lovišta služi pravom lova suprotno ugovoru,

b) ako korisnik lovišta ne provodi, općenito neuredno provodi ili ne ispunjava mjere i radnje propisane ugovorom i ovim Zakonom

c) ako korisnik lovišta uvede u lovište novu vrstu divljači bez potrebnih suglasnosti iz članka 39. stavka (1) ovog zakona;

d) ako korisnik lovišta prestane ispunjavati uvjete iz članka 16. ovog zakona,

e) ako korisnik lovišta ne donese lovnogospodarsku osnovu u za to propisanom roku,

f) ako korisnik lovišta pojedinom vrstom divljači gospodari suprotno lovnogospodarskom osnovom ili godišnjim planom gospodarenja

g) ako korisnik lovišta ne uplati naknadu za korištenje lovištima sukladno odredbama ovog zakona,

h) u drugim slučajevima u skladu s odredbama ugovora o zakupu lovišta.

(2) Ugovor se smatra raskinutim danom izvršnosti rješenja o raskidu.

Članak 30.
(povjeravanje izvršavanja prava lova)

(1) Nakon utemeljenja lovišta iz članka 9. stavka 1. točki a) i b) ovog Zakona, a do stjecanja zakupa ili koncesije na istimsukladno odredbama ovog Zakonaministarstvo može povjeriti izvršavanje prava lova ili mjera uzgoja i zaštite

divljači u tim lovištima korisniku državnih šuma i šumskog zemljišta ili pravnim osobama koje obavljaju djelatnost lovstva.

(2) Povjeravanje izvršavanja prava lova iz stavka (1) ovog članka ministarstvo može povjeriti korisniku državnih šuma i šumskog zemljišta ili pravnim osobama koje obavljaju djelatnost lovstva i u nastupu sljedećih slučajeva:

a) ukoliko lovište nakon provedbe postupka javnog natječaja nije dano na korištenje,

b) ukoliko općinsko/gradsko vijeće odbije dati suglasnost na odluku o pristupanju dodijele koncesije gospodarskog lovišta,

c) u slučajevima prestanka važenja ugovora iz članka 44. ovog Zakona,

(3) S pravnom osobom iz stavka (1) i stavka (2) ovoga članka, a kojoj je povjereno izvršavanje prava lova do stjecanja zakupa ili koncesije, ministarstvo može sklopiti ugovor o povjeravanju izvršavanja prava lova, uz naknadu, izravnom pogodbom, na temelju kojeg će biti određene obveze i prava potpisnika ugovora.

(3) Odredbe članaka od 25. do 29. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju na ugovor iz stavka (2) i stavka (3) ovoga članka.

IV. PLANIRANJE U LOVSTVU

Članak 31.
(strategija razvoja lovstva
Hercegbosanske županije)

(1) Temeljni dokument razvoja, upravljanja i zaštite divljači je Strategija razvoja lovstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Strategija) koju donosi Vlada za razdoblje od 15 godina.

(2) Strategijom se određuju dugoročni ciljevi, smjernice i mjere za razvoj lovstva i unapređivanje stanja populacija divljači, kao i način provođenja, sukladno sa gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem Hercegbosanske županije.

(3) Strategija iz stavka (1) ovog članka se objavljuje u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

(4) Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja metodologiji izrade Strategije donosi Ministarstvo.

Članak 32.
(lovnogospodarska osnova)

(1) Lovištima se gospodari na temelju lovno-gospodarske osnove.

(2) Lovnogospodarska osnova je planski akt kojim se detaljno uređuje gospodarenje, uzgoj, zaštita, lov i korištenje određenom divljači i lovištem za razdoblje od deset lovnih godina u skladu s mogućnosti staništa, te brojnosti i stanjem populacije divljači koja se uzgaja u otvorenim i ogradenim lovištima.

(3) Provedba lovnogospodarskih osnova obveza je korisnika lovišta, te stručnih osoba za provedbu lovnogospodarskih osnova.

(4) Lovnogospodarsku osnovu donosi korisnik lovišta na razdoblje od 10 godina.

(5) Bez suglasnosti na lovnogospodarsku osnovu nije dopušteno izvršavanje prava lova.

Članak 33.

(suglasnost na lovnogospodarska osnovu)

(1) Suglasnost na lovnogospodarsku osnovu daje ministar osim za lovišta iz članka 9. stavka (1) točke c) ovog zakona.

(2) Lovnogospodarska osnova donosi se u roku od 180 dana od dana potpisa ugovora i čini sastavni dio ugovora.

(3) Izrada nove lovnogospodarske osnove mora biti završena 180 dana prije isteka važeće lovnogospodarske osnove.

(4) Greške i nedostaci lovnogospodarske osnove utvrđene od stručnog povjerenstva moraju se otkloniti u roku koji odredi povjerenstvo.

(5) Izradu lovnogospodarskih osnova financira korisnik lovišta,

(6) Povjerenstvo iz stavka (4) ovog članka imenuje ministar.

(7) U slučaju produljenja ugovora o korištenju lovištem, do odobrenja lovnogospodarske osnove lovištem će se u idućoj godini gospodariti isto kao u zadnjoj godini važenja lovnogospodarske osnove; gospodarenje u toj godini smatra se prvom godinom izvršenja lovnogospodarske osnove za iduće razdoblje.

Članak 34.

(sadržaj lovnogospodarske osnove)

(1) Lovnogospodarska osnova naročito sadrži:

- prikaz stanja lovišta,
- osnovne biološke i fizičke karakteristike lovišta,
- sastav divljači (kvantiteta i kvaliteta),

- ciljeve gospodarenja,
- vrste i obujamradova,
- mjere i metode za postizanje ciljeva gospodarenja, kao i ekonomsko-financijsku osnovu gospodarenja,

- program za unapređenje lovstva i
- lovočuvarsku službu.

(2) Prikaz stanja lovišta naročito sadrži podatke o:

- površini lovišta,
- prirodnim i drugim uvjetima za život i razvoj divljači,
- stanju fonda divljači po pojedinim vrstama i
- prirastu divljači u lovištu.

(3) Lovnogospodarskom osnovom mora se odrediti vrsta i broj divljači koja će se uzgajati u lovištu kao i obujam zaštite i iskorištavanja divljači.

(4) Lovnogospodarska osnova mora biti usklađena sa dugoročnim programom razvoja poljoprivredne proizvodnje i šumskogospodarskom osnovom za površine na kojima se lovište nalazi, kao i sa planovima upravljanja vodama, prostornim planom i ratificiranim međunarodnim ugovorom iz područja lovstva, zaštite prirode i prirodnih staništa divljači.

Članak 35.

(izrada i revizija lovnogospodarske osnove)

(1) Izrada i revizija lovnogospodarske osnove može se povjeriti pravnoj osobi registriranoj za obavljanje djelatnosti iz područja lovstva, a koja u radnom odnosu ima najmanje jednog zaposlenika s visokom stručnom spremom šumarske, agronomske, veterinarske ili lovne struke, a koja je tijekom školovanja izučavala i položila predmete vezane za Lovstvo i radnim iskustvom od najmanje od jedne godine na poslovima u područja lovstva i fizičkoj osobno visokom stručnom spremom koja je tijekom školovanja izučavala i položila predmete iz područja lovstva i radnim iskustvom od najmanje jedne godine na poslovima iz područja lovstva, te da ima registriran obrt za obavljanje djelatnosti iz područja lovstva.

(2) Revizija lovnogospodarske osnove vrši se kada se trajno ili bitno izmijene uvjeti i okolnosti na kojima se temelji lovnogospodarska osnova, a posebno uslijed uginuća više od 1/3 divljači, požara, elementarnih nepogoda, trovanja i slično.

(3) Revizija lovnogospodarske osnove vrši se po istom postupku propisanom za njezino donošenje.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

(4) Ministar donosi pravilnik o sadržaju, načinu i nosiocima izrade lovnogospodarske osnove, godišnjeg i privremenog godišnjeg plana gospodarenja lovištem.

Članak 36.
(godišnji plan gospodarenja lovištem)

(1) Godišnji plan gospodarenja lovištem sastoji se od:

- plana uređenja lovišta,
- plana uzgoja i zaštite divljači,
- plana korištenja divljači i
- financijskog plana.

(2) Godišnji plan gospodarenja lovištem izrađuje korisnik lovišta za razdoblje od 1. travnja tekuće do 31. ožujka sljedeće godine i dostavlja ga ministarstvu do 31. ožujka tekuće godine radi dobivanja suglasnosti.

(3) Uz godišnji plan gospodarenja dostavlja se i izvještaj o izvršenju plana za proteklu lovnu godinu.

(4) Suglasnost na godišnji plan gospodarenja lovištem daje ministarstvo, a na godišnje planove gospodarenja za posebna lovišta daje Federalno ministarstvo.

(5) Realizaciji godišnjeg plana gospodarenja lovištem može se pristupiti nakon dobivenesuglasnostiiz stavka (4) ovog članka.

(6) Do donošenja lovnogospodarske osnove korisnici lovišta upravljaju lovištem na temelju privremenog godišnjeg plana gospodarenja lovištem, a najduže jednu godinu.

(7) Postupak donošenja privremenog godišnjeg plana gospodarenja lovištem je isti kao i za redovni godišnji plan gospodarenja.

Članak 37.
(korištenje sredstava)

(1) Sredstva koja korisnik lovišta ostvari u gospodarenju lovištem koriste se za realizaciju lovnogospodarske osnove, razvoj i unaprjeđenje lovstva.

(2) Unaprjeđenje lovstva smatra se:

- a) zaštita, održavanje i poboljšanje životnih uvjeta za divljač u lovištu (poboljšavanjeispaše, dodatno hranjenje, održavanje solila i pojilišta);
- b) dostizanje i održavanje odgovarajuće spolne i starosne strukture pojedinih vrsta divljači u okviru utvrđenog kapaciteta lovišta;
- c) unošenje novih vrsta divljači u lovište;
- d) čuvanje i zaštita divljači i lovišta;

e) izgradnja lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata;

f) poduzimanje mjera za smanjenje šteta koje počini divljač;

g) stručno osposobljavanje kadrova;

h) izrada planskih dokumenata;

i) znanstveno-istraživački rad u lovstvu;

j) nabava rasnih lovačkih pasa i

k) izdavačka djelatnost.

V. UZGOJ I ZAŠTITA DIVLJAČI

Članak 38.
(uzgoj i zaštita divljači)

(1) Uzgoj i zaštita divljači obuhvaća sve mjere i radnje propisane lovnogospodarskom osnovom, te brigu o drugim životinjskim vrstama i njihovim staništima.

(2) Uzgoj i zaštita divljači obuhvaćaju:

a) lovostaj za određene vrste divljači,

b) privremenu zabranu lova divljači,

c) provedbu radnji koje osiguravaju opstanak i razmnožavanje divljači koja trajno ili sezonski živi u lovištu te mjere za očuvanje i poboljšanje staništa,

d) održavanje utvrđene brojnosti, omjera spolova i gospodarske starosti populacije divljači koja se uzgaja,

e) osiguravanje uvjeta za razmnožavanje i vođenje mladunčadi,

f) unošenje i čuvanje divljači radi postizanja brojnosti utvrđene lovnogospodarskom osnovom i programom uzgoja,

g) osiguravanje provedbe preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko-zdravstvenih mjera u lovištima i ostalim prostorima na kojima se divljač uzgaja ili obitava radi zdravstvene zaštite divljači i neškodljivo uklanjanje dijelova odstrijeljene divljači na temelju dobre lovačke prakse i tradicije,

h) smanjivanje broja divljači koja čini štetu drugoj divljači i ostalim životinjskim vrstama, usjevima, stoci, šumama, ribnjacima, drugim vodama i ostaloj imovini na podnošljiv broj

i) spašavanje divljači od elementarnih nepogoda,

j) provedbu mjera za osiguranje dovoljne količine kvalitetne hrane i pitke vode,

k) podizanje i održavanje lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata,

l) poduzimanje preventivnih mjera

(istjerivanje divljači) pri obavljanju poljoprivrednih i drugih radova te upotrebu zaštitnih naprava na poljoprivrednim strojevima,

m) upotrebu sredstava za zaštitu bilja ili drugih kemijskih sredstava na propisani način i poduzimanje preventivnih mjera pri njihovoj upotrebi ili paljenju strništa, kukuružišta, trsaka i si.

- n) korištenje određenih lovačkih pasa,
- o) čuvanje lovišta i
- p) suzbijanje protuzakonitog lova.

Članak 39.

(unošenje u lovište nove vrste divljači)

(1) Unošenje u lovište nove vrste divljači i ponovno naseljavanje nestalih vrsta divljači provodi se uz dopuštenje Ministarstva koje se izdaje po prethodnoj suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove zaštite prirode.

(2) Unošenje novih vrsta iz stavka (1) ovoga članka ne smije štetiti prirodnim staništima niti divljoj zavičajnoj flori i fauni.

(3) Protiv akta iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 40.

(uzgojna područja)

(1) Uzgojna područja mogu se ustanoviti za posebne izvorne vrste divljači, na zemljištima i vodama na kojima postoje ekološki i prirodni uvjeti za njihov opstanak (razvoj i reprodukcija).

(2) Uzgojno područje ustanovljava ministar.

Članak 41.

(lovostajem zaštićena divljač)

(1) Lovostajem zaštićena divljač je: smeđi medvjed, srna, divokoza, obični jelen, jelenlopatar, muflon, zec, vuk, kuna zlatica, kuna bjelica, divljasvinja, evropski dabar, veliki tetrijebmužjak, fazan, prepelica, jarebica kamenjarka, jarebica poljska, jarebica šumska-mužjak, šljuke, divlji golubovi, grlica, divlje patke, divlje guske i crna lisica.

(2) Ministar će pravilnikom propisati vrijeme lova lovostajem zaštićene divljači i utvrditi koje se ptice i sisavci smatraju korisnim za poljoprivredu i šumarstvo.

Članak 42. (zabrana lova)

(1) Za vrijeme zabrane lova ili lovostaja određena vrsta divljači se ne smije loviti, proganjati, ili namjerno uznemiravati, ako Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odstrel bolesne ili ranjene divljači (sanitarni odstrel) dozvoljen je i u vrijeme zabrane lova i lovostaja, a isti može vršiti samo stručna služba korisnika lovišta.

(3) Zabranjeno je:

- lovljenjem ili na drugi način ugroziti opstanak bilo koje vrste divljači u prirodi,

- loviti ženku dlakave divljači kada je visoko bređa, ili dok vodi mladunčad, pernatu divljač kad sjedi na jajima i dok hrani mladunčad, uništavanje i prisvajanje mladunčadi, te uništavanje i oštećivanje legla, gnijezda i jaja divljači.

- lov ptica i sisavaca korisnih za poljoprivredu i šumarstvo, kao i kvarenje i uništavanje njihovih gnijezda, legla i skupljanje i uništavanje mladunčadi i jaja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno

- hvatanje divljači, držanje u zatvorenom ili ograđenom prostoru, ako ovim Zakonom nije drukčije definirano, odnosno ako to nije u svrhu uzgoja divljači, poboljšanja prirodnog fonda iste vrste ili za obuku lovačkih pasa za polaganje ispita prirodnih osobina (IPO).

- lov divljači na zemljištima i vodama izvan lovišta,

(4) Izuzetno od stavka (3) ovog članka može se dopustiti lov za potrebe znanosti, nastave, lovnu obuku ptica grabljivica, muzeja, te sokolarskih i kinoloških događaja uz prethodno odobrenje ministarstva.

(5) U postupku izdavanja odobrenja iz stavka (4) ovog članka korisnici ove vrste lova dužni su podnijeti izvještaj ministarstvu o razlozima lova, količini i vrsti divljači, vremenu vršenja lova, mjestu načinu i sredstvima lova, a sve to uz sudjelovanje nadležnog inspektora, predstavnika ministarstva i korisnika lovišta (a po potrebi i drugih zainteresiranih stranaka), uz uvjet da se sačini zapisnik na licu mjesta o poduzetim radnjama.

(6) Ministar će ukinuti odobrenje iz stavka (4) ovog članka u slučajevima kada korisnik postupi suprotno odredbama stavka (5) ovog članka.

Članak 43. (stalna zabrana lova)

Stalna zabrana lova određuje se za vrste divljači koje su važećim Zakonom o zaštiti prirode svrstane u kategoriju strogo zaštićenih divljih vrsta čija se zaštita provodi zabranom korištenja.

Članak 44. (privremena zabrana lova)

(1) Privremena zabrana lova određuje se za vrste divljači čija je brojnost u lovištu osjetno smanjena uslijed vremenskih nepogoda, bolesti, požara ili iz nekih drugih razloga, a koju treba zaštititi na određeno vrijeme u cilju povećanja njihove brojnosti.

(2) Zabranu iz stavka (1) ovog članka određuje korisnik lovišta uz prethodnu suglasnost ministarstva.

(3) Privremenu zabranu lova u slučaju da korisnik lovišta nije u mogućnosti odrediti zabranu iz stavka (2) ovog članka odredit će ministar.

Članak 45. (zabrana puštanja pasa i mačaka u lovištu)

(1) Vlasnici ne smiju puštati pse da se bez kontrole kreću po lovištu.

(2) Ovčarski psi mogu biti u lovištu samo uz stado.

(3) Pse i mačke njihovi vlasnici, a pastiri pastirske pse, ne smiju puštati da se kreću lovištem bez nadzora na udaljenosti većoj od 300 m od nastambe vlasnika, odnosno stada.

(4) Korisnik lovišta ima pravo i dužnost u lovištu ukloniti pse i mačke koji se kreću lovištem protivno odredbi stavka (3) ovog članka bez nadoknade vlasniku psa ili mačke.

(5) Nije dozvoljeno ukloniti lovačke pse koji u organiziranom lovu, ispitima ili utakmicama pasa u gonjenju divljači pređu u drugo lovište.

(6) Vlasnici pasa odgovorni su za štetu koju njihovi psi počine u lovištu i nadoknađuju je korisniku lovišta.

Članak 46. (zabranjene aktivnosti u lovištu)

(1) Zabranjeno je:

- a) hvatanje divljači mrežama;
- b) trovanje divljači;
- c) žetva i košenje poljoprivrednim strojevima koji nemaju ugrađene uređaje za plašenje i

istjerivanje divljači;

d) paljenje korova, strnjika, trstika, trave i drugog raslinja u lovištima bez nadzora;

e) oblaganje otvorenih kanala, akumulacija, jezera i obala vodotoka plastičnim i drugim materijalima na način na koji bi ugrožavao divljač;

f) uporaba kemijskih preparata na način i u količini koji ugrožavaju zdravlje i opstanak divljači;

g) odlaganje otpada, smeća ili nečistih tvari u prostoru lovišta,

h) oštećivati i uništavati lovngospodarske i lovnotehničke objekte te oznake granice lovišta, i) ograđivanje lovnih površina električnim pastiom ili drugim ogradama u svrhu vršenja ispaše stoke.

(2) Ako se za zaštitu poljoprivrednih i šumskih kultura upotrebljavaju kemijska sredstva štetna za divljač, upotreba tih sredstava mora se vršiti na način koji je najmanje opasan za divljač.

(3) Radi poduzimanja preventivnih mjera vlasnici, odnosno korisnici zemljišta dužni su najmanje tri dana prije upotrebe sredstava obavijesti korisnika lovišta o mjestu, vremenu i načinu upotrebe sredstava iz stavka (2) ovog članka.

(4) Korisnici lovišta obavezni su iz lovišta ukloniti otpad i smeće i imaju pravo za nadoknadu troškova od fizičkog ili pravnog osobe koji su otpad ili smeće odložili u lovištu.

(5) Korisnici lovišta moraju održavati i poboljšavati životne uvjete za divljač u lovištu, poštujući zahtjeve prirodnog gospodarenja šumama i zahtjeve zaštite životinja i biljaka.

Članak 47. (nošenje oružja u lovištu)

(1) Zabranjen je lov i unošenje oružja u lovište koje nije lovačko (vojničko, automatsko i poluautomatsko oružje sa spremnikom koji može sadržavati više od četiri naboja municije, malokalibarsko oružje i samostrijel).

(2) Zabranjeno je kretati se javnim putovima (osim magistralnim putovima) ili po lovištu sa lovačkim oružjem koje nije u futrolji, ispražnjeno, bez oružnog lista i bez dozvole za lov ili drugi dokument koji opravdava nošenje oružja na tom području.

(3) Zabranjeno je kretati se javnim putovima, ili voziti po lovištu sa umjetnim izvorima svjetla, ogledalima i ostalim zasljepljujućim napravama, napravama za osvjetljavanje meta, optičkim ciljnicima za noćni lov koji rade na principu

infracrvenih zraka (noćne optike s končanicom), termalnim ciljnicima (termalne optike s končanicom), termalnim i noćnim monokularima koji pomoću adaptera (nastavaka) imaju mogućnost montiranja na optiku -clip on termalni uređaji. nišanima (ciljnicima) za noćni lov s mogućnošću elektronskog povećavanja ili pretvaranja slike.

Članak 48. **(zaštita divljači izvan lovišta)**

(1) Na površinama zemljišta i na vodama izvan lovišta divljač je dužan zaštititi vlasnik zemljišta, pravna ili fizička osoba i ministarstvo na čijem se području nalazi zemljište i vode koje se koriste.

(2) Zabranjen je lov divljači na zemljištima i vodama izvan lovišta.

(3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, u slučajevima kada se radi o površinama zemljišta većim od 100 ha pravnih ili fizičkih osobe koja koriste ta zemljišta, ministarstvo će povjeriti zaštitu divljači na takvim površinama drugim pravnim ili fizičkim osobama.

VI. KORISNICI LOVIŠTA

Članak 49. **(korisnici lovišta)**

(1) Korisnici lovišta su pravne osobe koje su dobile lovište na korištenje i stekle pravo lova na temelju odredaba ovog Zakona (u daljem tekstu: korisnici lovišta).

(2) Korisnici lovišta, u smislu ovog Zakona, mogu biti:

- udruge registrirane za bavljenje lovstvom - lovačke udruge,
- korisnik državnih šuma i šumskog zemljišta, te
- ostale pravne osobe registrirane za bavljenje lovstvom.

(3) Korisnici lovišta u smislu ovoga Zakona ne mogu biti pravne osobe koja su tijekom lovne godine lovne godine dva ili više puta kažnjavane za prekršaj članka 91. stavka (1) točki (17), (18) (19), (20), (21), (24), (26) i (45) ovog zakona.

Članak 50. **(obveze korisnika lovišta)**

(1) Korisnik lovišta je dužan:

- a) imati organiziranu lovočuvarsku službu;

- b) imati stručnu službu ili osobu za provedbu lovnogospodarske osnove;

- c) imati lovnik;

- d) izvršiti prebrojavanje životinjskih vrsta i stanja lovišta najmanje jednom godišnje;

- e) osigurati financijska sredstva za provođenje lovnogospodarske osnove, za sanaciju šteta na divljači i lovištu, kao i nadoknadu štete koju pričinii divljač;

- f) imati lovačke pse odgovarajuće pasmine za lovište koje koristi, koji posjeduje rodni list (rodovnik, pedigree) jedne od članica Međunarodne kinološke federacije (FCI) i koji imaju pozitivnu ocjenu u obliku (eksterijeru) i imaju položen ispit urođenih osobina;

- g) imati lovačkog psa osposobljenog za praćenje krvnog traga ili krvosljednika s položenim IPO-om i radnim ispitom, ako u lovištu koje koristi ima predviđen odstrjel krupne divljači ili da ima ugovor o korištenju psa s pravnom ili fizičkom osobom koja posjeduje takvog psa.

- h) obilježiti granice lovišta i osigurati lovočuvarsku službu u roku od šest mjeseci od dana preuzimanja lovišta na korištenje, sukladno ovom Zakonu i važećim pravilnicima,

- i) na temelju izvještaja - prijave lovočuvara i drugih službenih osoba podnijeti zahtjev za pokretanje sudskog postupka za nezakonit lov, pričinjenu štetu na divljači i lovištu,

- j) spriječiti neetična ponašanja u lovištu, uznemiravanje divljači u njenom staništu (naročito sa psima u vrijeme reprodukcije), otrovima, omamljujućim sredstvima i sl. čime se osigurava provođenje međunarodnih konvencija o zaštiti divljači i ptica.

(2) Ministar će pravilnikom propisati uvjete gospodarenja lovištima.

Članak 51. **(obavljanje stručnih poslova lovstva)**

(1) Korisnik lovišta je dužan imati stručnu službu odnosno stručnu osobu za provedbu lovnogospodarske osnove.

(2) Poslove stručne službe za provedbu lovnogospodarske osnove može obavljati osoba šumarske, poljoprivredne ili lovne struke koja je tijekom najmanje visokog obrazovanja (VSS VII stupanj ili master) završila odgovarajući nastavni program iz lovstva.

(3) Način organiziranja i rada stručne službe za provedbu lovnogospodarskih osnova i dužnosti

stručne osobe za obavljanje stručnih poslova provedbe lovnogospodarskih osnova ministar propisuje pravilnikom.

Članak 52. (lovočuvarska služba)

(1) Korisnik lovišta dužan je imati organiziranu lovočuvarsku službu.

(2) Poslove lovočuvarske službe obavlja lovočuvare odnosno osoba koja ima najmanje III. stupanj srednje škole, koja je osposobljena za obavljanje poslova lovočuvara, posjeduje važeću lovačku i lovočuvarsku iskaznicu te ima važeći oružni list za držanje i nošenje lovačkog oružja.

(3) Osoba koja obavlja poslove lovočuvarske službe dužna je te poslove obavljati stručno i profesionalno, poštovati odredbe ovoga Zakona i propise donesene na temelju ovoga Zakona.

(4) Način organiziranja lovočuvarske službe, dužnost lovočuvarske službe, obrazac iskaznice i izgled značke lovočuvara ministar propisuje pravilnikom.

Članak 53. (ovlaštenja lovočuvara)

(1) Lovočuvare je u obavljanju svoje službe ovlašten:

a) utvrditi identitet svake osobe koja lovi divljač ili svake osobe koja se kreće u granicama lovišta zbog osnovane sumnje u krivolov,

b) privremeno oduzeti sredstva upotrijebljena ili namijenjena za lov i ulovljenu divljač i njezine dijelove ako je lov ili kretanje u lovištu izvršeno protivno odredbama ovoga Zakona,

c) sprječavati uništavanje i prisvajanje divljači i njezine mladunčadi te oštećivanje njezinih legla, gnijezda i jaja,

d) sprječavati lov divljači na nedopušten način, nedopuštenim sredstvima i korištenjem pasa i ptica grabljivica s kojima lov nije dopušten,

e) nadzirati držanje i prenošenje divljači i njezinih dijelova u lovištu,

f) izvršiti pregled vozila i drugih sredstava za prijevoz i prenošenje stvari za koje postoji osnovana sumnja da prevoze, odnosno prenose ulovljenu divljač, dijelove ulovljene divljači, ili trofeje od divljači radi pronalazjenja predmeta kojima je izvršen prekršaj ili kazneno djelo koji se odnose na lovstvo,

g) pregledati ulov i sredstva za lov, kao i utvrditi

je li lov obavljen sukladno propisima;

h) odstraniti ranjenu i bolesnu divljač,

i) obavještavati o pojavi bolesti ili uginuću divljači i opasnosti od elementarnih nepogoda. (2) Lovočuvare je dužan osobi od koje su oduzeti ulov, psi i drugi predmeti za lov izdati potvrdu o oduzimanju spomenutih sredstava.

(3) Sa sredstvima iz prethodnog stavka ovog članka korisnik ne može raspolagati (uništiti, prodati, predati, zamijeniti i si.) do okončanja prekršajnog postupka ili postupka pred drugim nadležnim tijelom.

(4) Zapisnik i potvrda o oduzimanju sredstava za lov koriste se u prekršajnom postupku kao dokaz uz prijavu za pokretanje prekršajnog postupka koji podnosi nadležni lovni inspektor ili oštećeni.

Članak 54. (lovnik)

(1) Korisnik lovišta je dužan imati lovnik.

(2) Poslove lovnik obavlja osoba koja je osposobljena za poslove lovnik, posjeduje važeću lovačku iskaznicu i iskaznicu lovnik koju izdaje korisnik lovišta, te ima važeći oružni list za držanje i nošenje oružja.

(3) Dužnosti lovnik su:

j) planira i organizira lov,

k) rukovodi skupnim lovom,

l) koordinira pojedinačne lovove,

m) provodi preventivne, dijagnostičke, kurativne, higijensko-zdravstvene te biotehničke mjere
n) neškodljivo uklanja dijelove odstrijeljene divljači.

(4) Lovnik je dužan o obavljanju svojih dužnosti izvještavati korisnika lovišta i stručnu osobu za provođenje lovnogospodarske osove.

(5) Osoba koja obavlja poslove lovnik dužna je poslove obavljati stručno i profesionalno, poštovati odredbe ovoga Zakona i propise donesene na temelju ovoga Zakona.

(6) Program osposobljavanja za lovnik donosi i provodi lovački savez.

Članak 55. (katastar lovišta i evidencija izvršenih radova)

(1) Korisnik lovišta vodi katastar lovišta i evidenciju izvršenih radova i provedenih mjera planiranih lovnogospodarskom osnovom i godišnjim planom.

(2) Korisnik lovišta je dužan je najdalje do 30.

travnja tekuće godine za proteklu lovnu godinu dostaviti ministarstvu i Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva:

- a) jedan primjerak izrađenog katastra lovišta,
- b) izvod iz evidencije lovaca sa popisom lovaca i lovaca-pripravnika, i
- c) evidenciju izvršenih radova i provedenih mjera planiranih lovnogospodarskom osnovom i godišnjim planom.

(3) Nakon uspostave informacijskog sustava iz članka 56. ovog Zakona katastar lovišta i evidencija izvršenih radova i provedenih mjera planiranih lovnogospodarskom osnovom i godišnjim planom vodit će se u elektronskoj formi.

(4) Sadržaj i način vođenja katastra lovišta i obrasca evidencija izvršenih radova pravilnikom propisuje ministar.

Članak 56.

(uspostava informacijskog sustava lovstva)

(1) Radi osiguranjane ophodnih informacija o stanju lovišta i divljači, kao i realizaciji planova u lovstvu na području Hercegbosanske županije uspostavlja se informacijski sustav lovstva u Hercegbosanskoj županiji (u daljem tekstu: ISL).

(2) Informacijskim sustavom iz stavka (1) ovog članka upravlja i održava ministarstvo.

(3) Ministar donosi pravilnik o obliku i sadržaju, načinu upravljanja, održavanja i korištenja način prikupljanja, obrade i čuvanja podataka i pristup podacima i informacijama.

VII. LOV I KORIŠTENJE DIVLJAČI

Članak 57.

(lov divljači)

(1) Lov divljači obuhvaća traženje, dočekivanje, motrenje radi odstrela ili hvatanja divljači, vabljenje, praćenje, skupljanje uginule divljači i njezinih dijelova (rogovlja, koža i dr.) i skupljanje jaja pernate divljači.

(2) Lov divljači u lovištu obavlja se u skladu s lovnogospodarskom osnovom ili programom uzgoja divljači, sukladno odredbama ovoga Zakona, poštujući lovačku etiku i običaje.

(3) Godišnji ulov divljači može se vršiti samo u granicama godišnjeg plana gospodarenja lovištem odnosno plana gospodarenja uzgojnim područjima.

Članak 58.

(pravo na lov divljači, mjesto i vrijeme lova)

(1) Divljač se može loviti samo u lovištu i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom.

(2) Korisnik lovišta odredit će svojim aktom tko može i pod kojim uvjetima vršiti lov divljači, kao i korištenje divljači i njezinih dijelova, sukladno odredbama ovog Zakona.

Članak 59.

(dobivanje statusa lovca i lovački ispit)

(1) Divljač može loviti osoba s položenim lovačkim ispitom, koja ima važeći oružni list za držanje i nošenje oružja u svrhu lova, važeću lovačku iskaznicu (s markicom za lovnu godinu), a strana osoba iskaznicu za stranca i važeću dozvolu za lov.

(2) Lovački ispit iz stavka (1) polaže se sukladno odredbama važećeg Zakona o lovstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 60.

(dozvola za lov)

(1) Lov divljači vrši se na temelju dozvole za lov.

(2) Dozvolu za lov izdaje korisnik lovišta najkasnije 12 sati prije početka lova, te je dužan putem ISL-a iz članka 56. ovog Zakona istu dostaviti Ministarstvu, Upravi za inspekcijske poslove Hercegbosanske županije i Ministarstvu unutarnjih poslova Hercegbosanske županije.

(3) Ministar propisuje oblik i sadržaj dozvole za lov.

(4) Prilikom odstrela bilo koje vrste divljači, korisnik lovišta je u roku od 48 sata dužan dostaviti obavijest o odstrelu s kopijom dozvole za lov i popratnicom za divljač putem ISL-a iz članka 56. ovog Zakona tijelima iz stavka (2) ovog članka.

Članak 61.

(ranjena i bolesna divljač)

(1) Ranjenu i bolesnu divljač kojoj nije moguće pružiti veterinarsku pomoć dopušteno je odstrjeliti i u vrijeme lovostaja, kao i u vrijeme trajanja privremene zabrane lova divljači.

(2) Odstrel u smislu stavka (1) ovoga članka korisnik lovišta je dužan bez odgode prijaviti lovnom inspektor, uz priloženo uvjerenje

nadležne veterinarske službe daje odstrijeljena divljač bila ranjena ili bolesna.

Članak 62. (smanjenje brojnog stanja)

(1) Ministar može donijeti naredbu o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači, ako je to u interesu javnog zdravlja i sigurnosti, radi sprječavanja nanošenja ozbiljne štete urodima, stoci te radi zaštite flore i faune, te donijeti naredbu o zabrani lova radi sprječavanja i suzbijanja bolesti životinja i zaštite zdravlja ljudi i stoke.

(2) Naredba iz stavka (1) ovog članka izdaje se na temelju zahtjeva zainteresiranih, a po pribavljenom mišljenju, korisnika lovišta i nadležne veterinarske službe u slučaju pojave bolesti.

Članak 63. (zabrana uznemiravanja i lova divljači)

(1) Divljač je zabranjeno uznemiravati i loviti:

- u vrijeme kada je na prostoru na kojem je divljač ugrožena poplavom, snijegom (većim od 45 cm), požarom, poledicom i prirodnim nesrećama;

- slijepim ili osakaćenim životinjama koje se koriste kao živi mamci;

- električnim i elektroničkim ubojitim ili omamljujućim napravama;

- umjetnim izvorima svjetla, ogledalima i ostalim zasljepljujućim napravama, napravama za osvjetljavanje meta, optičkim ciljnicima za noćni lov koji rade na principu infracrvenih zraka (noćne optike s končanicom), termalnim ciljnicima (termalne optike s končanicom), nišanima za noćni lov s mogućnošću elektronskog povećavanja ili pretvaranja slike, termalnim i noćnim monokularima koji pomoću adaptera (nastavaka) imaju mogućnost montiranja na optiku - clip on termalni uređaji;

- otrovom i otrovanim ili omamljujućim mamcima, zamkama, mrežama, gvoždima, klopkama, samostrijelom i eksplozivom, a ptice pomoću lijepaka, udicama, napravama za ubijanje ili omamljivanje strujom ili drugih sredstava za masovno uništavanje;

- upotrebom gramofona, magnetofona, audioaparata i sličnim napravama, živih i umjetnih mamaca - vabila ili pomoću naprava koje djeluju na principu infracrvenih zraka;

- gađanjem iz motornih vozila, gaženjem motornim vozilima, presijecanjem pravca kretanja

divljači motornim vozilima i gađanjem iz motornih čamaca koji se kreću brzinom preko pet kilometara na sat;

- vojničkim oružjem, vojničkom municijom, sportskim malokalibarskim i poluautomatskim i automatskim oružjem sa spremnikom koji može sadržavati više od četiri naboja municije;

- hrtovima i nerasnim psima;

- papkastu lovostajem zaštićenu divljač pomoću pasa, osim divlje svinje;

- medvjeda prigonom i prigonom;

- pticama grabljivicama i zvijerima;

- upotrebom luka i strijele osim lova na visoku divljač u ograđenim lovištima manjoj od 1.000 ha;

- u noćima bez mjesečine (noćni lov) i bez izgrađenih objekata za lov;

- sačmom na udaljenosti manjoj od 300 m od naselja i puškom kuglaricom na udaljenosti manjoj od 500 m od naselja,

- proganjati divljač sa psima izvan terena ograđenog za trening u vremenu od 1. ožujka, do 31. srpnja,

- proganjati divljač sa psima goničima u vremenu od 1. ožujka do 15. rujna

- lov divljači u plantažnim voćnjacima i vinogradima, rasadnicima i na drugim šumskim i poljoprivrednim površinama koje su ograđene ogradom kroz koju dlakava divljač ne može prolaziti, na površinama koje se koriste za vojne poligone i komunalne potrebe, kao i na drugim površinama i u objektima kada je to utvrđeno posebnim propisima.

(2) Sredstva iz stavka (1) alineja 3.,4.,5.,6., ovoga članka je zabranjeno posjedovati unutar granica lovišta.

(3) Pod uvjetom da ne postoje druge pogodne mogućnosti te da odstupanje neće štetiti održavanju populacije divljači, Ministarstvo može dopustiti odstupanje od odredbi stavka (1) ovog članka:

- u interesu zaštite divljih vrsta biljaka i životinja te očuvanja prirodnih staništa,

- radi sprječavanja ozbiljne štete, posebice na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima i vodama te ostalim oblicima imovine ili prekomjernog povećanja neke vrste divljači na određenom prostoru,

- u interesu javnog zdravlja, sigurnost ljudi i imovine ili zbog ostalih razloga prevladavajućeg javnog interesa, uključujući interese socijalne ili gospodarske prirode te korisnih posljedica od primarnog značenja za divljač,

- za potrebe znanstvenoistraživačkih i

znanstveno-nastavnih ustanova čiji je osnivač Hercegbosanska županija.

(4) Nerasnim psima iz alineje 9. stavka (1) ovog članka smatraju se psi koji nisu registrirani kod nadležne kinološke organizacije i koji nemaju odgovarajući rodovnik.

(5) Dopusšteno je:

a) u pojedinačnom lovu na jelena običnog, jelena lopatara, srnu običnu, lisicu i čaglja mogu se upotrebljavati, rikalice, vapke, piske kao pomoćna sredstva u lovu, a za lov čaglja i lisice mogu se upotrebljavati i elektronske vabilice,

b) loviti puha velikog na tradicionalan način puholovkom (škrinjica),

c) osobi koja ima položen sokolarski ispit lov divljači pticama grabljivicama koje su za to posebno školovane,

d) radi razmnožavanja divljači umjetnim načinom, naseljavanja u druga lovišta, prodaje te primjene lijekova i cjepiva, divljač hvatati mrežama, lovkama i omamljujućim sredstvima tako da ostane živa.

(6) Sokolarski ispit iz stavka (5) točke c) polaže se sukladno odredbama važećeg Zakona o lovstvu Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 64.

(zabrana lova u vrijeme kada bi to štetilo poljoprivrednim kulturama)

Ministar može propisati da se na zemljištima zasijanim ili zasađenim određenim poljoprivrednim kulturama može zabraniti lov divljači u vrijeme kada bi to štetilo tim kulturama.

Članak 65.

(način lova divljači)

(1) Divljač je dopušteno odstrjeljivati isključivo lovačkim oružjem i nabojima koji odgovaraju snazi i otpornosti pojedine vrste divljači koja se lovi.

(2) Lovačko oružje jesu lovačke puške (kuglarica s izoliranim cijevi, puška kombinirana s izoliranim cijevi i cijevi za sačmu, i puška sačmarica - puška s glatkim cijevi), pištolji i revolveri.

(3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, odstrjel krupne divljači dozvoljen je samo lovačkom puškom kuglaricom s izoliranim cijevi, osim divlje svinje.

(4) Zabranjen je lov i odstrjel divljači nabojima

koji nisu lovački i automatskim! poluautomatskim oružjem sa spremnikom koji može sadržavati više od četiri naboja municije.

(5) Zabranjen je lov krupne divljači, osim divljih svinja, prigonom, progonom ili sa psima.

(6) Način upotrebe lovačkog oružja i naboja pravilnikom propisuje ministar.

Članak 66.

(korištenje lovačkih pasa)

(1) U lovu se smiju isključivo koristiti čistokrvni lovački psi s položenim ispitom urođenih osobina, potrebnim ispitom u radu propisanim za svaku pasminu pojedinačno koji posjeduje rodni list jedne od članica Međunarodne kinološke federacije (FCI) i koji imaju pozitivnu ocjenu u obliku (eksterijeru).

(2) Vlasnici lovačkih pasa dužni su pse označiti, cijepiti i upisati u registar pasa u skladu sa odredbama važećeg Zakona o veterinarstvu i prijaviti pse i nova legla jednoj od članica Međunarodne kinološke Federacije u Bosni i Hercegovini.

(3) Kinološki savez iz stavka (2) ovog članka izdaje rodovnik kojim se dokazuje čistokrvnost i pasminska pripadnost, propisuju uvjete za ispit urođenih osobina i svaki pojedini radni ispit, te izdaju potvrdu za položene radne ispite.

(4) Uvjete i način korištenja, lovačkih pasa u lovu pravilnikom propisuje ministar.

Članak 67.

(odobrenje hvatanja ili držanja divljači u zatvorenom/ograđenom prostoru)

(1) Za potrebe znanstvenih istraživanja, obrazovanja, muzeja, naseljavanja lovišta, suzbijanja zaraznih bolesti, potrebe treninga i ispitivanja urođenih osobina lovačkih pasa ministar može odobriti hvatanje ili držanje divljači u zatvorenom, odnosno, ograđenom prostoru.

(2) Držanje divljači u zatvorenom, odnosno, ograđenom prostoru može obavljati pravna i fizička osoba.

(3) U svrhu ispitivanja urođenih osobina lovačkih pasa, držanje divljači u zatvorenom, odnosno, ograđenom prostoru može obavljati korisnik lovišta u kojem se planira držanje divljači u zatvorenom, odnosno, ograđenom prostoru ili fizička osoba uz prethodnu suglasnost korisnika lovišta u čijem se lovištu taj prostor nalazi.

(4) Ukoliko se površina na kojoj se planiraju

provoditi aktivnosti iz stavka (3) ovog članka nalazi na državnom šumskom zemljištu potrebno je prethodno pribaviti mišljenje korisnika šuma.

(5) U slučaju iz stavka (1) ovog članka donosi se rješenje kojim se propisuju način i mjere koje će se pri tome provoditi, te razdoblje važenja odobrenja.

(6) Uvjete držanja divljači u zatvorenom/ograđenom prostoru pravilnikom propisuje ministar.

Članak 68.

(tereni za obuku i trening lovačkih pasa)

Tereni za obuku i trening lovačkih pasa određuju se lovnogospodarskom osnovom. U tom cilju može se izdvojiti najviše do 5% od ukupne površine lovišta.

Članak 69.

(ulovljena i uginula divljač, naknada za korištenje divljači i usluge)

(1) Ulovljena ili uginula divljač i njezini dijelovi pripadaju korisniku lovišta.

(2) Za korištenje divljači i njezinih dijelova, kao i za pružene usluge u lovištu korisniku lovišta plaća se naknada.

(3) Korisnik lovišta će svojim aktom propisati naknadu za korištenje divljači i njezinih dijelova, kao i za pružanje usluga ulovištu, na bazi tržišne vrijednosti.

(4) Korisnik lovišta je važeći cjenik iz stavka (3) ovoga članka i svaku izmjenu cjenika dužan dostaviti Ministarstvu i Upravi za inspeksijske poslove Hercegbosanske županije.

Članak 70.

(potvrda o porijeklu divljači i označavanje divljači)

(1) Odstrijeljena i na drugi način stečena divljač smije se pomicati s mjesta izlučenja odnosno prenositi ili prevoziti tijekom trajanja lova do završetka lova samo uz potvrdu o porijeklu divljači i ako je označena odgovarajućom oznakom u skladu s odredbama pravilnika iz stavka (4) ovoga članka.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, divljač stradal u prometu dopušteno je pomicati od mjesta stradanja nakon obavljenog policijskog očevida, uz obvezu ishođenja odgovarajuće oznake u roku od osam dana.

(3) Potvrdu o porijeklu divljači i njezinih dijelova na propisanom obrascu izdaje korisnik lovišta.

(4) Obrazac potvrde o porijeklu divljači i njezinih dijelova iz stavka (2) ovog članka i uvjete pod kojima se može vršiti prepariranje divljači i držanje trofeja javno izloženih u objektima, kao i upotreba mesa divljači u ugostiteljskim objektima, pravilnikom propisuje ministar.

(5) Obrazac potvrde o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i način označavanja divljači ministar propisuje pravilnikom.

Članak 71.

(trofeji od divljači i trofejni list)

(1) Trofejima od divljači, u smislu ovog Zakona, smatraju se rogovi srndaća, jelena, jelena lopatara, divojarca, divokoze i muflona, kljove vepra, lubanja i krzno medvjeda, vuka i divlje mačke, lubanja jazavca i lisice, kao i cijeli primjerak velikog tetrijeba.

(2) Trofeji od divljači mogu se iznositi iz lovišta samo uz popratnicu za odstrel divljači.

(3) Korisnik lovišta izdaje trofejni list najduže u roku od 90 dana od odstrela divljači i vodi evidenciju o izdanim trofejnim listovima.

(4) Način ocjenjivanja i vođenja evidencije o trofejima divljači te obrazac trofejnih lista ministar propisuje pravilnikom.

Članak 72.

(ocjena trofeja)

(1) Trofeji divljači koji podliježu vrednovanju u skladu s pravilnikom iz članka 73. stavka (7) ovoga zakona moraju se ocijeniti.

(2) Trofeje divljači stečene u lovištu ocjenjuje povjerenstvo korisnika lovišta sastavljeno od tri ovlaštena ocjenjivača koji imaju položen ispit za ocjenjivača trofeja.

(3) Povjerenstvo iz stavka (2) ovog članka vrši ocjenu trofeja na temelju standarda Međunarodnog savjeta za lovstvo i zaštitu divljači (u daljnjem tekstu: CIC).

(4) Trofej divljači iz Bosne i Hercegovine dopušteno je iznositi uz propisani trofejni list.

(5) Program i način polaganja ispita iz stavka (2) ovog članka donosi lovački savez.

Članak 73.

(vrhunski trofeji i banka podataka o vrijednim trofejima)

(1) Vrhunskim trofejima smatraju se tri trofeja ocijenjena sa najvećim brojem CIC poena određene vrste divljači u Federaciji na temelju banke podataka o vrijednim trofejima.

(2) Banku podataka o vrijednim trofejima vodi lovački savez.

(3) Korisnici lovišta dužni su nadležnom lovačkom savezu dostaviti podatke iz trofejnog lista za trofeje vrijednosti brončane medalje pa naviše.

(4) Vrhunski trofej je vlasništvo onog tko je divljač odstrijelio sukladno odredbama ovog Zakona, ali se ne može iznijeti izvan područja Federacije sve dok prema vrijednosti CIC bodova ne napreduje na 4. mjesto.

(5) Korisnik lovišta dužan je upoznati stranog državljanina prije odlaska u lov sa propisima koji vrijede za vrhunske trofeje.

(6) Obavijest o izlaženju određenog trofeja iz kategorije vrhunskih daje lovački savez i o tome obavještava županijskoministarstvo i Federalno ministarstvo.

(7) Način ocjenjivanja i vođenja evidencije o trofejima divljači te obrazac trofejnog lista će propisati ministar.

VIII. ŠTETE I NAKNADA ŠTETE

Članak 74.

(poduzimanje mjera radi sprječavanja štete)

Korisnik lovišta, fizička i pravna osoba kojoj divljač može prouzročiti izravnu imovinsku štetu (u daljnjem tekstu: oštećenik) dužni su poduzimati sve prijeko potrebne mjere radi sprječavanja štete koju divljač može počinuti ljudima ili imovini.

Članak 75.

(mjere za sprečavanje šteta od divljači)

(1) Mjere za sprječavanje štete od divljači jesu:

- smanjivanje broja divljači do brojnog stanja koje se može uzgajati u lovištu,
- osiguravanje dovoljno vode i hrane za divljač u lovištu,
- čuvanje usjeva i nasada,
- izgon divljači s ugroženog zemljišta,
- uporaba mehaničkih, električnih i kemijskih zaštitnih sredstava, vidljivih i zvučnih plašila, elektronskih detektora divljači, kao i ostale uobičajene mjere zaštite za određeno područje i vrstu divljači.

(2) Za provedbu mjera iz stavka (1) ovoga članka ministarstvo je ovlašteno:

a) zabraniti lov pojedine vrste divljači radi zaštite njezina brojnog stanja, zaštite poljoprivrednih usjeva, pojave kemijskog, biološkog ili radiološkog zagađivanja,

b) dopustiti provedbu sanitarnog ili redukcijskog odstrela te izlučenje divljači, s površina na kojima ugrožava sigurnost ljudi i imovine. Dopuštanjem se propisuje i visina odstrela te raspolaganje s odstrijeljenom divljači i njezinim dijelovima,

c) donijeti rješenje o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači, koja ugrožava zdravlje ljudi, stoke, druge divljači, drugih životinjskih vrsta ili čini drugu štetu, ako mjere za sprječavanje šteta od divljači nisu dovoljno uspješne ili ne bi bile gospodarski opravdane.

(3) Ministarstvo će pravilnikom propisati mjere za sprečavanje šteta od divljači i na divljači.

Članak 76.

(vrste šteta u lovištima)

Vrste šteta u lovištima su:

a) šteta na imovini je šteta koju divljač prouzroči svojim djelovanjem tako da smanji vrijednost pokretnina ili nekretnina u vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba, a to je šteta na poljoprivrednim kulturama, domaćim životinjama, gospodarskim ili drugim objektima; za štetu koju prouzroči divljač nad domaćim životinjama računa se šteta koja se odnosi na smanjenje ili potpuni gubitak vrijednosti oštećene ili ubijene domaće životinje,

b) šteta prouzročena izvođenjem lova je svaka šteta koju su pri provedbi lova prouzročili lovci i lovački psi,

c) šteta na divljači je imovinska i ekološka šteta čiji je uzrok protupravno uništenje, oštećenje ili prisvajanje divljači, njezinih legala i gnijezda ili su prouzročene posredno protupravnim radnjama u prostoru, kojima se mijenjaju ili uništavaju staništa, prirodni prolazi i drugi važni činitelji bitni za opstanak divljači,

d) šteta na lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima je imovinska šteta čiji je uzrok protupravno uništenje, oštećenje ili prisvajanje.

Članak 77.

(sprječavanje šteta u lovištima)

(1) Sprječavanje šteta u lovištima osigurava se poduzimanjem sljedećih radnji:

a) oštećenik je dužan na primjeren način i na svoj trošak kao dobar gospodar poduzeti mjere, dopuštene radnje i zahvate u svrhu zaštite svoje imovine od nastanka takve štete,

(2) Dopuštene radnje i zahvati iz stavka (1) ovog članka su:

a) ograđivanje dobara,

b) ciljano čuvanje dobara i istjerivanje divljači,

c) provedba agrotehničkih mjera,

d) priopćavanje bez odgađanja o započetoj šteti i okolnostima koje mogu utjecati na poduzimanje mjera za sprječavanje šteta te,

e) upotrebljavanje mehaničkih, električnih i kemijskih zaštitnih sredstava uz prethodnu pisanu suglasnost korisnika lovišta.

(3) Oštećenik koji ne poduzima mjere, dopuštene radnje i zahvate te ne dopusti korisniku lovišta provođenje mjera kojima se sprječava nastanak štete od divljači ili odstrani sredstva za sprječavanje štete, namjerno oštetiti ili odstrani objekte koji služe za sprječavanje šteta nema pravo na naknadu štete koju prouzroči divljač.

Članak 78.

(odgovornost za štetu)

(1) Za štetu koju prouzroči divljač na lovnim površinama odgovara korisnik lovišta, ako je oštećenik poduzeo radnje iz članka 74. stavka (1) ovoga Zakona, te kao dobar gospodar zaštitio svoju imovinu od nastanka štete navedene u članku 77. ovoga Zakona.

(2) Korisnik lovišta ne odgovara za štetu nastalu na dobrima koja nisu uklonjena najkasnije mjesec dana od isteka agrotehničkog roka za berbu ili žetvu uroda.

(3) Za štetu na divljači koja je prouzročena na način iz članka 76. točke c) ovoga Zakona odgovara počinitelj tih radnji odnosno vlasnik stvari ili životinje od kojih potječe takva šteta bez obzira na krivnju (objektivna odgovornost) te se ta šteta nadoknađuje korisniku lovišta, prema Odštetnom cjeniku.

(4) Za štetu na lovnogospodarskim i lovnotehničkim objektima odgovara počinitelj tih radnji odnosno vlasnik stvari ili životinje od kojih potječe takva šteta bez obzira na krivnju (objektivna odgovornost) te se ta šteta nadoknađuje korisniku lovišta, prema Odštetnom cjeniku.

(5) Za štetu koju prilikom lova divljači počine lovci i lovački psi koji sudjeluju u lovu odgovoran je korisnik lovišta, s tim da korisnik lovišta ima

pravo regresa od lovaca koji su prouzročili štetu.

(6) Štetu koju počini divljač za koju je propisana stalna ili privremena zabrana lova dužan je nadoknaditi onaj tko je propisao zabranu.

(7) Odštetni cjenik iz stavaka (3) i (4) ovog članka donosi ministar.

Članak 79.

(odgovornost za štetu naletom vozila na divljač)

(1) Za štetu nastalu naletom vozila na divljač odgovara se na sljedeći način:

- vozač ako se utvrdi da je upravljao vozilom protivno odredbama propisa kojima je uređeno područje o sigurnosti prometa na cestama i postojećim prometnim znakovima izričitih naredbi,

- korisnik lovišta u čijem je lovištu nastala šteta ako se utvrdi da je šteta nastala zbog provođenjalova,

- pravna osoba koja upravlja javnom cestom, ukoliko javna cesta, na zahtjev osobe koja gospodari lovištem, nije označena prometnom signalizacijom i opremom sukladno posebnim propisima,

(2) Korisnik lovišta je dužan radi smanjenja i otklanjanja mogućnosti nastanka štete nastale naletom vozila na divljač pratiti migraciju divljači te o tome jednom godišnje dostaviti izvješće pravnoj osobi koja upravlja cestama opisanim granicom lovišta.

(3) Na očevid policijskog službenika se obvezno poziva oštećeni i korisnik lovišta.

Članak 80.

(ne nadoknada štete)

Ne nadoknađuje se šteta koju divljač počini:

- na površinama na kojima vlasnik ili korisnik zemljišta nije poduzeo mjere i radnje iz članka 75. ovoga Zakona,

- stoci na površinama na kojima je posebnim propisom zabranjen pristup i ispaša stoke,

- stoci na površinama na kojima vlasnik nema dozvolu za ispašu stoke,

- na neoznačenim i neregistriranim domaćim životinjama, kao ni šteta na domaćim životinjama koje su bez nadzora puštene u prirodu,

- na neograđenim višegodišnjim nasadima,

- na šumi i šumskom zemljištu,

- korisnicima zemljišta koji protupravno koriste zemljište,

- pčelinjacima ukoliko se vlasnici istih nisu pridržavali odredbi čl. 14., 15., 16. i 17., Pravilnika o pčelarstvu (Službene novine FBiH, 66/13, od 18. travnja 2018.).

Članak 81.

(odgovornost za štetu koju počinu medvjed na uzgojnim područjima)

Za štetu koju počinu medvjed unatoč poduzetim mjerama sprječavanja šteta od divljači na utvrđenim uzgojnim područjima naknadu štete plaća Federacija u visini od 45%, županija u visini od 25% i korisnik lovišta u visini od 30% od procjene štete.

Nema odgovornosti za štetu koju je počinio medvjed na stoci bez pastira i pastirskih pasa kao i u područjima gdje je paša zabranjena.

Članak 82.

(prijava o pričinjenoj šteti od divljači i očevid)

(1) Za štete iz članka 76. točaka a) i b) ovoga Zakona oštećenici su se dužni prijaviti štetu ministarstvu odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je šteta nastala.

(2) Ministarstvo dužno je odmah, a najkasnije tri dana po prijemu prijave štete odrediti povjerenstvo za utvrđivanje uzroka štete i procjenu vrijednosti.

(3) Povjerenstvo sačinjavaju tri člana koje su stručne osobe šumarske, lovne, veterinarske, poljoprivredne, biološke, pravne i ekonomske struke.

(4) Povjerenstvo je dužno odmah izvršiti očevid i o svom radu sačiniti zapisnik. Na očevid se obvezno poziva oštećeni i korisnik lovišta.

(5) Oštećeni je dužan sačuvati sve tragove koji ukazuju na pričinjenu štetu.

(6) Zapisnik Povjerenstvo naročito sadrži: mjesto i način nastanka štete, znakove koji upućuju na određenu vrstu divljači, obim i visinu štete, kao i poduzete mjere oštećenog prije i poslije počinjene štete.

(7) Obrazac prijave štete iz stavka (1) ovog članka i obrazac zapisnika iz stavka (4) ovog članka propisati će ministar pravilnikom iz članka 75. stavka (3).

Članak 83.

(sporazum o naknadi štete)

(1) Po prijemu zapisnika iz članka 82. stavka (4) ovog Zakona, Ministarstvo će pokušati

sporazumno utvrditi visinu štete između oštećenog i korisnika, odnosno osobe odgovorne za naknadu štete.

(2) Sporazum o naknadi štete ima snagu ovršne isprave i naročito sadrži visinu naknade i rok njezine isplate.

(3) Nakon isteka roka iz članka 82. stavka (1) ovog zakona i ako ne dođe do sklapanja sporazuma iz stavka (2) ovog članka, oštećenik se može obratiti tužbom radi naknade štete nadležnom sudu.

X. NADZOR NAD PROVEDBOM OVOG ZAKONA

Članak 84.

(upravni nadzor)

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo osim onih koji su ovim zakonom dani u nadležnost Federaciji.

(2) Ministarstvo obavlja upravni nadzor i nad radom ovlaštenih pravnih osoba nad poslovima određenim ovim Zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

Članak 85.

(inspeksijski nadzor)

(1) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja lovna inspekcija Uprave za inspeksijske poslove Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: lovna inspekcija).

(2) Inspeksijski nadzor nad provedbom odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, koji se odnosi na prodaju i kupnju divljači i njezinih dijelova, obavlja se u skladu s posebnim propisima.

Članak 86.

(poslovi lovne inspekcije)

(1) Poslove lovne inspekcije obavljaju lovni inspektor u Upravi za inspeksijske poslove Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: lovni inspektor).

(2) Poslove lovnog inspektora može obavljati državni službenik koji ima visoku stručnu spremu sa VII 1. stupnjem VSS, odnosno master lovne ili šumarske struke koji je stekao ovo zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, a koja je u

tijeku školovanja izučavala i položila predmete iz područja lovstva i ispunjava ostale uvjete propisane posebnim zakonom i tri godine radnog iskustva.

Članak 87.
(službena iskaznica i značka lovnog inspektora)

(1) Lovni inspektor ima službenu iskaznicu i značku kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet, prava i ovlasti.

(2) Pravne i fizičke osobe čiji rad podliježe nadzoru lovnog inspektora dužne su omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora i pružiti potpune i točne podatke i obavijesti.

(3) Obrazac iskaznice i izgled značke iz stavka (1) ovoga članka te način njihova izdavanja ministar propisuje pravilnikom.

Članak 88.
(poslovi i ovlaštenja lovne inspekcije)

Lovna inspekcija je ovlaštena obavljati sljedeće poslove:

a) provodi pregled lovišta, lovnogospodarskih i lovnotehničkih objekata i način obilježavanja granica lovišta;

b) provodi izravan uvid u lovnogospodarske osnove, opće i pojedinačne akte korisnika lovišta; propisane evidencije i isprave koje se odnose na divljač i njezine dijelove;

c) nadzire provedbu lovnogospodarskih osnova;

d) nadzire primjenu godišnjeg plana gospodarenja lovištem, poslovne knjige i ostalu dokumentaciju kada je to potrebno radi kontrole primjene propisa i mjera koje se odnose na divljač i lovišta;

e) nadzire provođenje odredbi ovoga Zakona o sanitarnom odstrjelu, odstrjelu za naučnoistraživačke svrhe kao i sokolarenje;

f) nadzire je li korisnik lovišta ispunjava propisane uvjete za gospodarenje;

g) nadzire je li je godišnji plan gospodarenja lovištem u skladu sa lovnogospodarskom osnovom;

h) nadzire lovljenje divljači dozvole za lov divljači i trofejne listove za ulovljenu divljač;

i) nadzire izvršavanje ugovornih obveza korisnika lovišta;

j) naredi privremene mjere za sprječavanje štete u hitnim slučajevima u kojima bi mogla nastupiti šteta;

k) nadzire ispunjava li korisnik lovišta uvjete propisane ovim Zakonom;

l) nadzire provodi li se odstrel divljači i korištenje divljači i njezinih dijelova, ocjenjivanje trofeja divljači u skladu s odredbama ovoga Zakona, kao i isprave koje se odnose na odstrel i korištenje divljači i njezinih dijelova i ocijenjenih trofeja;

m) nadzire kako se lov obavlja, upotrebljava li se lovačko oružje i naboji odnosno lovački psi i ptice grabljivice u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;

n) nadzire provedbu mjera zaštite kultura od divljači;

o) privremeno oduzima, u skladu s posebnim propisima, nezakonito ulovljenu divljač i prisvojenu uginulu divljač ili njezine dijelove, predmete kojima su izvršene nezakonite radnje te divljač i njezine dijelove od trenutnog posjednika ako ne posjeduje potvrdu kako su stečeni na način određen ovim Zakonom;

p) naređuje privremenu zabranu lova divljači i drugih radnji ako nisu u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;

q) naređuje privremene mjere za sprječavanje štete na divljači i u lovištu te druge radnje u skladu s odredbama ovoga Zakona;

r) obavještava nadležna tijela o zapaženim nepravilnostima i traži njihovo postupanje ako nije sam ovlašten izravno postupiti;

s) nadzire provedbu ovoga Zakona o sanitarnom odstrjelu, odstrjelu za naučnoistraživačke namjene kao i sokolarenje;

t) podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede odredaba ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega;

u) poduzima i druge mjere i radnje za koje je posebnim propisima ovlašten.

Članak 89.
(neposredni i posredni nadzor)

Inspekcijski nadzor provodi se kao:

a) neposredni inspekcijski nadzor, izravnim uvidom u opće i pojedinačne akte, kao i u uvjete i način rada

b) posredni inspekcijski nadzor, izravnim uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju.

Članak 90.
(obveze lovnog inspektora)

(1) O utvrđenim činjenicama lovni inspektor

sastavlja zapisnik.

(2) Ako lovni inspektor u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi povrede ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, rješenjem će narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku.

(3) Rješenje iz stavka (2) ovoga članka lovni inspektor donosi bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora.

(4) Lovni inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah usmeno narediti njegovo izvršenje kada utvrdi kako pravna ili fizička osoba obavlja djelatnost suprotno izvršnoj zaštitnoj mjeri zabrane obavljanja djelatnosti, donesenoj u upravnom ili prekršajnom postupku, kada je potrebno poduzeti hitne mjere radi osiguranja javnog reda i sigurnosti, radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovine veće vrijednosti.

(5) Protiv rješenja lovnog inspektora može se izjaviti žalba ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(6) Ako lovni inspektor utvrdi kako je povredom propisa počinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz zapisnik i rješenje za donošenje kojega je ovlašten, dužan je bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora, podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno kaznenu prijavu zbog počinjenja kaznog djela.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 91.

(novčana kazna za prekršaj pravne osobe)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1) vrši ograđivanje lovišta protivno odredbama članka 11. stavka (4);

2) korisnik lovišta vidljivo ne obilježi granice lovišta (članka 15. stavka (4));

3) korisnik lovišta da u podzakup, ili ustupi drugom korisniku lovište (članak 17. stavak (7), članak 20. stavak (4). i članak 24. stavak (5));

4) postupi protivno odredbama članka 29.;

5) ne provodi lovnogospodarsku osnovu (32. stavak (3));

6) vrši lov bez dobivene suglasnosti (član 32. stavka (4));

7) ne donese lovnogospodarsku osnovu u propisanom roku (članak 33);

8) povjeri izradu lovnogospodarske osnove, te njihovih revizija pravnoj ili fizičkoj osobi koja nije ovlaštena (članak 35. stavak (1));

9) ne obavi reviziju lovnogospodarskih planova kad su se trajno ili bitno izmijenili uvjeti i okolnosti na kojima se temelji lovnogospodarska osnova (članak 35. stavci (2) i (3));

10) ne donese i ne dostavi na odobrenje u propisanom roku privremeni plan gospodarenja i godišnji plan gospodarenja lovištem (članak 36.);

11) koristi ostvarena sredstva za druge svrhe, a ne za gospodarenje i unapređenje lovišta (članak 37.);

12) uzgaja divljač u broju kojim se narušavaju prirodni odnosi staništa i divljači (članak 38. stavak (2) točka d));

13) smanjivanje broja divljači koja čini štetu drugoj divljači i ostalim životinjskim vrstama, usjevima, stoci, šumama, ribnjacima, drugim vodama i ostaloj imovini na podnošljiv broj (članak 38. stavak (2) točka h));

14) ne spašava divljač od elementarnih nepogoda (članak 38. stavak (2) točka i));

15) ne podiže i ne održava lovnogospodarske i lovnotehničke objekte (članak 38. stavak (2) točka k));

16) uvede novu vrstu divljači suprotno odredbi članka 39. stavka (1) ovoga Zakona;

17) za vrijeme zabrane lova ili lovostaja proganja, lovi ili uznemirava divljač, ili na neki drugi način ugrožava opstanak divljači (članak 42.);

18) dozvoli lov vrsta za koje je propisana stalna zabrana lova (članak 43.) ili lovostajem zaštićenih vrsta za vrijeme trajanja lovostaja (članak 41.) ili privremena zabrana lova (članak 44.);

19) za vrijeme zabrane lova ili lovostaja lovi, proganja ili namjerno uznemirava divljač (članak 42. stavak (1));

20) vrši lov ptica i sisavaca korisnih za poljoprivredu i šumarstvo (članak 42. stavak (3) alineja 3.);

21) lovi ili uznemirava ženku dlakave divljači kad je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad te pernatu divljač tijekom podizanja mladunčadi ili različitih stadija razmnožavanja; ako lovi migracijske vrste tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihova povratka u područje u kojem podižu mladunčad; ako lovi za vrijeme hibernacije; ako uništava i prisvaja mladunčad te uništava i oštećuje legla, gnijezda i jaja divljači (članak 42. stavak (3));

22) vlasnik pušta pse bez kontrole po lovištu,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

odnosno korisnik lovišta ne uklanja pse i mačke koji se kreću bez kontrole po lovištu (članak 45.);

23) postupi protivno odredbama članka 46. stavak (2);

24) vrši trovanje divljači (članak 46. stavak (1) točka b));

25) unosi u lovište oružje koje nije lovačko i postupa sa njim suprotno odredbama članka 47 ovoga Zakona;

26) lovi divljač na zemljištima i vodama izvan lovišta (članak 48. stavak (2));

27) nema stručnu službu za provedbu lovno-gospodarske osnove (članak 50. stavak (1) točka b) i članak 51. stavaka (1));

28) nema lovočuvarsku službu (članak 50. stavak (1) točka a) članak 52. stavak 1.)

29) nema lovника (članak 50. stavak (1) točka c) članak 54. stavak 1.)

30) korisnik lovišta ne spriječi sva neetička ponašanja u lovištu (član 50. stavak (1) točka j));

31) ne izvrši inventuru životinjskih vrsta i stanja lovišta (članak 50. stavak (1) točka d));

32) korisnik lovišta ne osigura obavljanje stručnih poslova osobama predviđenim u članku 51.;

33) stručne poslove obavlja protivno odredbama članka 51. stavaka (2). ovoga Zakona.

34) ne osigura i ne organizira lovočuvarsku službu na način kako je propisano člankom 52.;

35) ne izda legitimaciju lovočuvaru i lovočuvar ne vodi službenu knjigu (članak 52. stavak (2)).

36) ne osigura odobrenje za odstrjel (članak 54.);

37) ne ustanovi katastar lovišta, ne dostavi ministarstvu i Federalnom ministarstvu katastar lovišta ili ako izradi katastar lovišta bez prebrojavanja lovišta (članak 55.);

38) korisnik lovišta ne vodi katastar lovišta i evidencija izvršenih radova na način kako je propisano člankom 55. ovoga Zakona;

39) na propisanim obrascima i rokovima ne vodi evidenciju o izvršenim radovima i mjerama predviđenim lovno-gospodarskom osnovom i godišnjim planom (članak 55.);

40) lovi ili dopusti lov divljači u lovištu suprotno lovno-gospodarskim planovima (članak 57. stavak (2));

41) dozvoli lov osobama koja nemaju položen lovački ispit (članak 59.);

42) lovi ili dopusti lov osobi koja nema uza se važeću lovačku iskaznicu i izdano pisano dopuštenje za lov divljači (članak 59. stavak (1));

43) odstreljuje ili dopusti odstrel divljači lovcu koji nema uza se važeći oružni list za držanje i nošenje oružja u svrhu lova (članak 59. stavak (1));

44) bez odgode ne prijavi lovnom inspektoru odstrel ranjene ili bolesne divljači u vrijeme lovostaja i u vrijeme trajanja privremene zabrane lova divljači uz priloženo uvjerenje nadležne veterinarske službe (članak 61. stavci (1) i (2));

45) vrši smanjenje broja zaštićene divljači bez naredbe ministarstva (članak 62.);

46) ne izvrši naredbu o smanjenju brojnog stanja pojedine vrste divljači (članak 62. stavak (i));

47) lovi divljač kada je ugrožena poplavom, snježnim nanosima, poledicom, visokim temperaturama, požarom ili na drugi sličan način, osim u svrhu spašavanja (članak 63. stavak (1) alineja 1.);

48) lovi ili dopusti lov s pticom grabljivicom suprotno odredbama članka 63. stavka (5) točke c) ovoga Zakona;

49) lovi ili dopusti lov divljači lovačkim oružjem ili lovačkim nabojima koji ne odgovaraju snazi ili otpornosti pojedine vrste divljači ili suprotno podzakonskom propisu (članak 65. stavci od (1) do (4));

50) lovi ili dopusti lov krupne divljači skupnim lovom i sa psima, osim svinje divlje (članak 65. stavak (5));

51) lovi ili dopusti lov sa psom suprotno podzakonskom propisu iz članka 66. stavka (4) ovoga Zakona;

52) ne primijeni cjenik odstrjela i upotrebe divljači i drugih usluga u lovištu na bazi tržišne vrijednosti (članak 69. stavak (6))

53) odstrjeljenu i na drugi način stečenu divljač pomiče s mjesta izlučenja odnosno prevozi ili prenosi tijekom trajanja lova do završetka lova bez označavanja odgovarajućom oznakom (članak 70. stavak 1.)

54) divljač ili njezine dijelove nakon završetka lova ili na drugi način stečenu divljač ili njezine dijelove drži, prevozi ili prenosi bez potvrde o podrijetlu divljači i njezinih dijelova (članak 70. stavak 2.)

55) ne izdaje potvrdu o podrijetlu divljači i njezinih dijelova na propisan način (članak 70. stavak (3));

56) ne ocijeni trofej divljači, iznosi, omogućiti ili dopusti iznijeti trofej divljači iz Federacije bez propisanog trofejnog lista odnosno ne vodi propisanu evidenciju o trofejima divljači (članci 71., 72. i 73.)

57) ocijenjene trofeje divljači drži, prenosi ili

prevozi bez trofejnog lista (članak 72. stavak (4));

58) ne poduzima prijeko potrebne mjere za sprječavanje šteta od divljači (članak 74. stavak (i));

59) ne postupi po rješenju nadležnog tijela (članak 75. stavak (2));

60) lovnom inspektoratu ne omogući provedbu inspeksijskog nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke i obavijesti na temelju ovlaštenja iz članka 88. ovog zakona.

61) ne postupi po rješenju lovnog inspektora (članak 90. stavak (2)).

(2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 3.000 KM odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 92.

(novčana kazna za prekršaj fizičke osobe)

Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1) postupi protivno odredbama članka 23. stavka (1) alineja 1. do 7., kao i čl. članka 46 stavka (1) točke i;

2) vrši lov zaštićenih divljači unutar zaštićenog uzgojnog područja (članak 40.);

3) za vrijeme zabrane lova ili lovostaja proganja, lovi ili uznemirava divljač, ili na neki drugi način ugrožava opstanak divljači (članak 42.);

4) lovi ili uznemirava ženku dlakave divljači kad je visoko bređa ili dok vodi sitnu mladunčad te pernatu divljač tijekom podizanja mladunčadi ili različitih stadija razmnožavanja; ako lovi migracijske vrste tijekom razdoblja razmnožavanja ili tijekom njihova povratka u područje u kojem podižu mladunčad; ako lovi za vrijeme hibernacije; ako uništava i prisvaja mladunčad te uništava i oštećuje legla, gnijezda i jaja divljači (članak 42. stavak (3));

5) vrši lov ptica i sisavaca korisnih za poljoprivredu i šumarstvo (članak 42. stavak (3) alineja 3.);

6) vrši lov ženki dok su brđe, leže na jajima ili se hrane, uništava legla, gnijezda i jaja divljači (članak 42. stavak (3) alineja 2);

7) vrši lov određene vrste divljači za vrijeme privremene zabrane lova (članak 44. stavak 1.);

8) pušta ovčarske pse po lovištu izvan stada (članak 45. stavak (2));

9) vlasnici pasa i mačaka puštaju pse i mačke u lovištu bez nadzora na udaljenosti od 300 m od

nastambe ili stada (članak 45. stavak (3));

10) koristi kemijska sredstva štetna za divljač (članak 46. stavak (1) točka f));

11) ako oštećuje ili uništava lovnogospodarske ili lovnotehničke objekte ili znakove granica lovišta članak 46. stavak (1) točka h));

12) unosi u lovište oružje koje nije lovačko, ili se kreće javnim putovima, ili voziti po lovištu sa lovačkim oružjem koje nije u futroli, ispražnjeno i bez odobrenja za lov ili drugi dokument koji opravdava nošenje oružja na tom području (članak 47.);

13) lovi divljač na zemljištima i vodama izvan lovišta (članak 48. stavak (2));

14) vrši odstrjel divljači nelovačkim oružjem, te vrši lov vrši nabojima koji nisu lovački, ili poluautomatskom ili automatskom puškom (članak 47. stavak (1));

15) stručne poslove obavlja protivno odredbama članka 51. stavaka (2). ovoga Zakona.

16) lovočuvar ako obavlja dužnost suprotno odredbama članka 52. stavci (2) i (3) ovoga Zakona.

17) na zahtjev lovočuvara ne pokaže lovačke i druge isprave, ili ne dozvoli pregled ulova, sredstava za lov ili sredstava za prijevoz, odnosno prijenos stvari (članak 53. stavak 1.).

18) lovnik ako obavlja dužnost suprotno odredbama članka 54. stavcima (2) do (5) ovoga Zakona.

19) lovi divljač u slučajevima navedenim u članku 55. stavak 1. al. 1. do 12., i st. 3., 4. i 5.;

20) lovi divljač suprotno odredbama članak 57. stavka (2);

21) vrši lov bez dozvole za lov, odnosno odobrenja za odstrjel (članak 60.);

22) lovi divljač kada je ugrožena poplavom, snježnim nanosima, poledicom, visokim temperaturama, požarom ili na drugi sličan način, osim u svrhu spašavanja (članak 63. stavak (1) alineja 1.);

23) vrši lov divljači mrežama, klopnama i omamljujućim sredstvima bez odobrenja ministra (članak 63. stavak (1) alineja 5);

24) vrši trening i obuku pasa protivno članku 63. stavku (1) alineja 16);

25) lovi ili dopusti lov krupne divljači skupnim lovom i sa psima, osim svinje divlje (članak 65. stavak (5));

26) u lovu se koristi nerasnim lovačkim psima i ne prijavi lovačkog psa ili novo leglo (članak 66.);

27) lovi ili dopusti lov sa psom suprotno podzakonskom propisu iz članka 66. stavka (4) ovoga Zakona;

28) uginulu divljač, ili ulovljenu divljač koristi suprotno članku 69.; ‘

29) vrši promet divljači i njezinih dijelova protivno odredbama članka 69.;

30) divljač ili njezine dijelove nakon završetka lova ili na drugi način stečenu divljač ili njezine dijelove drži, prevozi ili prenosi bez potvrde o podrijetlu divljači i njezinih dijelova (članak 70. stavak (1));

31) odstrijeljenu i na drugi način stečenu divljač pomiče s mjesta izlučenja odnosno prevozi ili prenosi tijekom trajanja lova do završetka lova bez označavanja odgovarajućom oznakom (članak 70. stavak 1.)

32) iznosi sa područja lovišta ulovljenu divljač i njene dijelove bez popratnice, odnosno trofejnog lista (članak 72. stavak (3));

33) ne omogući ocjenjivanje stečenog trofeja divljači, a koji podliježu vrednovanju (članak 72. stavak (1));

34) ocijenjene trofeje divljači drži, prevozi ili prevozi bez trofejnog lista (članak 72. stavak (3));

35) bespravnom lovom nanese štetu divljači (članak 76. stavka (1) točka c)).

36) ne dopusti korisniku lovišta provođenje mjera za sprječavanje šteta od divljači ili odstranjuje sredstva za sprječavanje štete, namjerno oštetiti ili odstrani objekte koji služe za sprječavanje štete (članak 77. stavak (3));

37) ako ne postupi prema rješenju lovnog inspektora (članak 90.)

Članak 93. (zaštitne mjere)

(1) U postupku po prekršaju pored novčane kazne izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja sredstava koja su upotrijebljena ili namijenjena za počinjenje prekršaja.

(2) Osobi koja počini prekršaj uz izrečenu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja sredstava koja su upotrijebljena za počinjenje prekršaja i oduzimanje imovinske koristi pribavljene počinjenim prekršajem.

(3) Za slučaj iz stavka (2) ovog članka izreći će se mjera oduzimanja dozvole za držanje i nošenje oružja u trajanju od jednogo do pet godina.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 94. (suglasnost za projekte koji se financiraju

putem Fondova i Programa Europske unije)

(1) Za potrebe prijave projekata na natječaje koji se financiraju iz fondova i Programa Europske unije Ministarstvo u nepravnom postupku može dati suglasnost trećim osobama za projekte iz oblasti lovstva na području Hercegbosanske županije.

(2) Nositelji projekata iz stavka (1) ovoga članka, uz zahtjev za izdavanje suglasnosti, obvezni su dostaviti obrazloženje i sažetak projekta.

(3) O izdanim suglasnostima iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvo vodi evidenciju.

Članak 95. (započeti postupci)

(1) Upravni i drugi postupci započeti prema odredbama Zakona o lovstvu Federacije BiH (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 4/06, 8/10, i 81/14), dovršit će se prema odredbama toga Zakona provedbenih propisa donesenih na temelju njega.

(2) Za sve slučajeve koji nisu regulirani podzakonskim aktima, u svrhu provedbe ovog Zakona, primjenjuju se federalni propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Članak 96. (rok za usklađenje s odredbama ovoga Zakona)

Korisnici lovišta su dužni uskladiti svoje poslovanje i način rada s odredbama ovoga Zakona u roku od šest (6) mjeseci dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 97. (sklopljeni ugovori)

(1) Ugovori o zakupu sportskogospodarskih lovišta sklopljeni do stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na snazi do isteka razdoblja na koje su sklopljeni.

(2) Ugovori o koncesiji gospodarskih lovišta sklopljeni do stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na snazi do isteka razdoblja na koje su sklopljeni.

Članak 98. (donošenje provedbenih propisa)

(1) Skupština Hercegbosanske županije će u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti odluku čije je donošenje propisano člankom 8. stavkom (3) ovoga Zakona.

(2) Vlada će u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbene propise čije je donošenje propisano člankom 17. stavkom (8) i člankom 31. stavkom (1) ovoga Zakona.

(3) Ministar će u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti pravilnike čije je donošenje propisano člankom 8. stavkom (5), člankom 12. stavkom (5), člankom 15. stavkom (5), člankom 19. stavkom (8), člankom 24. stavkom (6), člankom 31. stavkom (4), člankom 35. stavkom (4), člankom 41. stavkom (2), člankom 50. stavkom (2), člankom 51. stavkom (3), člankom 52. stavkom (4), člankom, člankom 55. stavkom (4), člankom 56. stavkom (3), člankom 65. stavkom (6), člankom 66. stavkom (4), člankom, člankom 70. stavkom (5), člankom 71. stavkom (4), članak 73. stavkom (7), člankom 75. stavkom (3) i člankom 87. stavkom (3), ovoga Zakona.

(4) Do stupanja na snagu propisa iz stavaka (1), (2) i (3) ovoga članka ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o lovstvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 4/06, 8/10 i 81/14).

Članak 99.

(usklađenost s propisima Europske unije)

Odredbe ovog Zakona su usklađene sa sljedećim aktima Europske unije:

a) Direktivom Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore, sa izmjenama i dopunama Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. godine.

b) Direktivom 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija), sa izmjenama i dopunama Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. godine o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša.

Članak 100.

(stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama Hercegbosanske županije«.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-20.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Na temelju članka 15. i 26.e.) Ustava Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije" broj: 3/96, 9/00, 9/04 10/05), a sukladno članku 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine Hercegbosanske županije“, broj : 8/03, 14/03, 1/04, 6/05 ,11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10.07. 2024. godine donijela je

ZAKON O ŠUMAMA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Ovim Zakonom uređuje se sustav i način upravljanja, gospodarenja, korištenja i raspolaganja šumama i šumskim zemljištima na načelima održivog gospodarenja, očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekonomskih i ekoloških prihvatljivosti, planiranje u šumarstvu, financiranje i unapređivanje šuma na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija), nadzor nad primjenom ovog zakona, kaznene odredbe kao i druga pitanja od značaja za šume i šumska zemljišta.

Članak 2.

(Vlasništvo nad šumama i šumskim zemljištem)

(1) Šume i šumska zemljišta u vlasništvu države, u smislu ovog zakona, smatraju se imovinom države Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: šume i šumska zemljišta u vlasništvu države).

(2) Šume i šumska zemljišta u privatnom vlasništvu, u smislu ovog zakona, su sve šume i

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

šumsko zemljište za koje fizička ili pravna osoba valjanim dokumentima dokaže pravo vlasništva.

(3) Šume i šumska zemljišta u vlasništvu države ne mogu se pravnim poslom otuđivati iz vlasništva države.

Članak 3.**(Interes Hercegbosanske županije)**

(1) Šume i šumska zemljišta na području Hercegbosanske županije su dobra od interesa za Hercegbosansku županiju, te imaju njezinu osobitu zaštitu.

(2) Šume i šumska zemljišta zaštićuju se, upotrebljavaju, koriste i njima se gospodari na način određen ovim Zakonom i posebnim propisima.

(3) Interes Hercegbosanske županije iz stavka (1) ovog članka ostvaruje se provođenjem mjera:

- gospodarenja šumama i šumskim zemljištima kojima se uz ekološku ravnotežu osigurava trajno održavanje i obnova šuma na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima,

- zaštite šuma i šumskih zemljišta te zaštite i očuvanja općekorisnih funkcija šuma i bioraznolikosti (čuvanjem šuma, zaštitom šuma od bolesti, štetnika, požara i gradnje objekata u šumi i na šumskom zemljištu, utvrđivanjem posebnih uvjeta izgradnje i dr.), na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom i posebnim propisima,

- provedbe i nadzora provođenja šumskogospodarskih osnova, te osiguravanje sredstava za održivo gospodarenje,

- sudjelovanje u upravljanju i nadzoru korisnika šume kao pravne osobe koja je ovim Zakonom ovlaštena za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u vlasništvu države.

Članak 4.**(Šuma i šumsko zemljište)**

(1) Šumom se smatra zemljište obraslo šumskim vrstama drveća i grmlja čija površina prelazi 1000 m² i čija je širina najmanje 20 metara i ako njihove krošnje pokrivaju više od 30% zemljišta.

(2) Šumom se smatraju i: šumski rasadnici, plantaže šumskog drveća, čistine za trase dalekovoda i drugu javnu infrastrukturu u šumi koja se koristi po temelju prava služnosti, šumski putovi i druga šumska transportna i protupožarna infrastruktura, dijelovi zemljišta koji su predmet pošumljavanja, površine namijenjene rekreaciji.

(3) Šumom se ne smatraju: groblja pokrivena drvećem, rasadnici šumskog drveća izvan šuma, izolirane grupe šumskog drveća na površini do 1.000 m² kao, drvoredi, šumsko drveće i grmlje u urbanim parkovima i drugim naseljenim mjestima.

(4) Šumsko zemljište, pored zemljišta obraslog šumom, obuhvaća i, područja sa smanjenim šumskim pokrivačem čije krošnje prekrivaju manje od 30% zemljišta, neiskorišteno ili neplodno zemljište izvan šume, a što obuhvaća krš, čistine, livade i pašnjake.

(5) Zemljište koje je obuhvaćeno Šumskogospodarskom osnovom, a u katastru je upisano kao oranica, vrt, livada, pašnjak, voćnjak, smatra se šumom u smislu ovog Zakona do trenutka izdvajanja iz šumskogospodarskog područja.

Članak 5.**(Odlučivanje smatra li se neko zemljište šumom ili šumskim zemljištem)**

(1) U slučaju sumnje ili spora smatra li se neko zemljište šumom ili šumskim zemljištem Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: Ministarstvo) odlučuje rješenjem uz pribavljeno mišljenje Uprave za šumarstvo Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: Uprava za šumarstvo).

(2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 6.**(Šumski proizvodi)**

(1) Šumski proizvodi u smislu ovog Zakona su svi proizvodi od šuma i šumskog zemljišta, uključujući:

a) drvni šumski proizvodi su svi drvni dijelovi šumskog drveća i grmlja (oblovinna, prostorno drvo, kora, granjevina, korijenje i slično)

b) nedrvni šumski proizvodi su svi nedrvni dijelovi šumskog drveća, grmlja i ostalih sastavnica šumskog ekosustava i usluge koje oni pružaju (listovi, cvjetovi, sjeme, plodovi, pupovi, podzemni dijelovi, humus, glina, treset, zemlja, pijesak, šljunak i kamen s površine zemlje, gljive, biljni sok, smola, medi slično)

c) šumski reprodukcijски materijal je sjemenski materijal, biljni dijelovi i sadni materijal šumskih svojti i križanaca koji prvenstveno služi za podizanje i obnovu šuma.

Članak 7.

(Općekorisne i gospodarske funkcije šuma)

(1) Šume i šumska zemljišta su prirodno bogatstvo koje s općekorisnim i gospodarskim funkcijama šuma uvjetuju poseban način planiranja, gospodarenja i korištenja na načelu održivega gospodarenja šumama.

(2) Općekorisne funkcije šuma su:

- a) zaštita tla, prometnica i drugih objekata od erozije, bujica i poplava,
- b) utjecaj na vodni režim i kvalitetu voda,
- c) utjecaj na plodnost tla i poljodjelsku proizvodnju,
- d) utjecaj na klimu i ublažavanje klimatskih posljedica,
- e) zaštita i unapređenje čovjekova okoliša,
- f) stvaranje kisika, ponor ugljika i pročišćavanje atmosfere,
- g) rekreativna, turistička i zdravstvena funkcija,
- h) stvaranje povoljnih uvjeta za divljač i ostalu faunu,
- i) povećan utjecaj zaštitnih šuma i šuma posebne namjene na bioraznolikost.

(3) Gospodarske funkcije šuma su:

- a) proizvodnja drvnih šumskih proizvoda,
- b) proizvodnja šumskog reproduktivnog materijala,
- c) proizvodnja nedrvnih šumskih proizvoda.

(4) Održivo gospodarenje šumama znači korištenje šuma i šumskog zemljišta na način, i u mjeri, koji održava njihovu bioraznolikost, produktivnost, kapacitet za regeneraciju, vitalnost i potencijal da trenutačno i ubuduće ispune odgovarajuće ekološke, gospodarske i društvene funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini, te koji ne uzrokuju štetu drugim ekosustavima.

Članak 8.

(Cjenik šumskih proizvoda)

(1) Cjenik šumskih proizvoda (u daljem tekstu: cjenik) služi za utvrđivanje početne cijene šumskih drvnih sortimenata, obračun i utvrđivanje naknade za korištenje šuma u vlasništvu države koje su predviđene ovim Zakonom.

(2) Cjenik iz stavka (1) ovog članka donosi Skupština korisnika šume iz članka 12. ovog zakona uz prethodnu suglasnost Vlade Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Vlada).

(3) Izmjene i dopune Cjenika iz stavka (1)

ovog članka vrše se na isti način kao i za njegovo donošenje.

Članak 9.

(Značenje pojedinih pojmova)

(2) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. Bioraznolikost- je sveukupnost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekosustava, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta, životnih zajednica te raznolikost ekosustava,

2. Pustošenje šuma-je svaki nezakonit zahvat u šumama i na šumskim zemljištima kojim se remeti gospodarenje šumama i smanjuje buduća vrijednost šuma,

3. Šumski požar-je požar u šumi i/ili na šumskom zemljištu,

4. Gola sječa- znači sječu svih stabala na površini većoj od 1000 m².

5. Bespravna sječa-je svaka sječa stabala koja nije propisana šumskogospodarskim planovima ili dopuštena sukladno odredbama ovoga Zakona,

6. Doznaka- podrazumijeva odabiranje, obilježavanje i evidentiranje stabala za sječu ili površina za sječu.

7. Gospodarenje šumama- obuhvaća planiranje, uzgajanje, zaštitu i korištenje šuma i šumskog zemljišta u skladu sa odredbama šumskogospodarske osnove;

8. Gospodarska jedinica- je prostorna uređajna jedinica šume i šumskog zemljišta na kome se osigurava trajnost gospodarenja.

9. Izvoditelj šumarskih radova- fizička (obrt) ili pravna osoba koja je registrirana za izvođenje šumarskih radova, te joj je u postupku licenciranja izvoditelja šumarskih radova izdana licenca od strane Ministarstva.

10. Korisnik šuma- je pravna osoba iz članka 12. ovog zakona koja sukladno odredbama ovog Zakona obavlja poslove gospodarenja šumama i šumskim zemljištem u vlasništvu države.

11. Korištenje šume- obuhvaća sječu i transport drveta, sabiranje nedrvnih šumskih proizvoda uključujući i prodaju šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda.

12. Krčenje šuma-je uklanjanje i sječa svih ili gotovo svih stabala, grmlja, niskog raslinja, panjeva i podzemnih dijelova u šumi radi provedbe prostornih planova ili izgradnje šumske infrastrukture.

13. Kontrolni lugar -fizička osoba ovlaštena za čuvanje šuma i kontrolu rada lugara.

14. Lugar-fizička osoba ovlaštena za čuvanje šuma.

15. Vatra na otvorenom- je svaka zapaljena vatra izvan zatvorenog objekta koji je pod krovom i zatvorenim ognjištem.

16. Promet drveta i nedrvnih šumskih proizvoda- podrazumijeva prijevoz prometnicama, kupovina, prodaja, poklon, skladištenje kao i primanje drveta u prerađivačke kapacitete u kojima se vrši prerada drveta.

17. Pašarenje- je puštanje stoke na ispašu, žirenje i brst, kresanje grana i lisnika za prehranu stoke.

18. Sanitarna sječa- znači sječū oboljelih, kukcima napadnutih, oštećenih, ili izvaljenih stabala.

19. Šumska infrastruktura- su šumski putovi, kontrolne rampe, stalne šumske vlake, druge šumske komunikacije i objekti u šumama koji su namijenjeni za gospodarenje šumama.

20. Šumski reprodukcijski materijal- Sjemejšišarke, plodovi i sjeme namijenjeno za proizvodnju biljaka) ;D\je\o\ biljaka:(grančice i snopovi rezanih grana namijenjeni za proizvodnju biljaka) ,Mlade biljke: (biljke uzgojene iz sjemena ili dijelova biljke, uključujući i mlade biljke iz prirodnog podmlatka).

21. Šumsko uzgojnim mjerama- se smatraju sve mjere koje doprinose osnivanju novih sastojina i poboljšanju stabilnosti, raznolikosti ili kvaliteta svih šuma.

22. Šumski ekosustav - je dinamična zajednica biljaka, gljiva, životinja, algi i mikroorganizama i njihovog neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica u kojem drveće i druga drvenasta vegetacija određuju strukturne i funkcionalne odnose na određenom staništu i pri određenim ekološkim uvjetima

23. Vlasnik šuma- je pravna i fizička osoba koja je na zakonit način stekla pravo vlasništva nad šumom i šumskim zemljištem, tj. koja valjanim dokumentima dokaže pravo vlasništva

24. Zaštita šuma- je skup mjera koje su dužni poduzimati vlasnici odnosno korisnici koji gospodare šumama radi zaštite šuma od biotskih i abiotskih utjecaja.

(3) Ostali pojmovi uporabljeni u ovom Zakonu imaju značenje određeno posebnim zakonima kojima se uređuje područje poljoprivrede i poljoprivrednog zemljišta, područje prostornog uređenja, područje gradnje, područje zaštite prirode, područje vlasništva i drugih stvarnih prava i drugim posebnim zakonima.

II. GOSPODARENJE ŠUMAMA

Članak 10.

(Gospodarenje šumama i europski kriteriji za održivo gospodarenje)

(1) Gospodarenje šumama obuhvaća uzgoj, zaštitu i korištenje šuma i šumskih zemljišta te planiranje, projektiranje, izgradnju i održavanje šumske infrastrukture, sukladno europskim kriterijima za održivo gospodarenje šumama.

(2) Europski kriteriji za održivo gospodarenje šumom su:

- održavanje i unapređenje stanja šumskih resursa i njihov doprinos globalnom kruženju ugljika,

- održavanja zdravstvenog stanja i vitalnosti stanja i šumskog ekosustava,

- održavanje i poticanje proizvodnih funkcija šuma (drvne i nedrvne),

- održavanje, očuvanje i unapređenje biološke raznolikosti u šumskim ekosustavima,

- održavanje i odgovarajuće unapređenje zaštitnih funkcija pri gospodarenju šumama (tlo i voda)

- održavanje ostalih socijalno-ekonomskih funkcija i uvjeta.

(3) Radi osiguranja provedbe kriterija iz stavka (2) ovog članka, Korisnik šuma i vlasnici šuma su dužni:

- gospodariti šumama u skladu sa šumskogospodarskim osnovama;

- dopustiti neometan pristup šumi osobama ovlaštenim za obavljanje nadzora nad gospodarenjem šumama;

- dopustiti provedbu propisanih praćenja, izmjera za potrebe izrade šumskogospodarske osnove, te prikupljanje podataka sukladno međunarodnim obvezama.

Članak 11.

(Upravljanje i gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države)

(1) Upravljanje šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države na području Hercegbosanske županije ostvaruje se preko Ministarstva pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

(2) Šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države gospodari korisnik šume iz članka 12. ovog zakona na način i uz uvjete propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima.

(3) Šumama i šumskim zemljištima koji nisu u vlasništvu države upravljaju i gospodare njihovi vlasnici (4)Iznimno od odredbe stavaka (1) i (2) ovog članka za šume i šumska zemljišta u zaštićenim područjima pravna osoba kojem je zaštićeno područje dodijeljeno na upravljanje donosi program gospodarenja šumama unutar zaštićenih područja.

Članak 12.

(Gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države)

(1) Korisnik šume je pravna osoba od posebnog gospodarskog interesa za Hercegbosansku županiju koja gospodari šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države na području Hercegbosanske županije.

(2) Osnivač korisnika šuma kao društva s ograničenom odgovornošću je Skupština Hercegbosanske županije.

(3) Sjedište korisnika šuma je u Kupresu.

(4) Naziv Korisnika šuma je »ŠUMSKO GOSPODARSKO DRUŠTVO HERCEGBOSANSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću«.

(5) Pravni oblik, unutarnja organizacija i djelatnosti korisnika šuma utvrđeni su Odlukom o osnivanju Šumsko gospodarskog društva "Hercegbosanske šume" - društvo s ograničenom odgovornošću ("Narodne novine Hercegbosanske županije, broj: 11 Z03,12/05i 9/09).

Članak 13.

(Radovi gospodarenja šumama)

(1) Korisnik šume iz članka 12. ovog zakona je dužan gospodariti šumom i šumskim zemljištem u vlasništvu države na način propisan ovim Zakonom.

(2) Gospodarenje šumom i šumskim zemljištem obuhvaća sljedeće radove:

a) izrade, obnove i revizije šumskogospodarske osnove, godišnjih planova gospodarenja, projekata za izvođenje i njihova realizacija;

b) projektiranja, izgradnje, rekonstrukcije i održavanja šumske infrastrukture;

c) nadzor i video nadzor prometa šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda i ostalog prometa;

d) zaštita šume i šumskog zemljišta od šumskih požara na način kako je utvrđeno ovim zakonom i

planovima zaštite šuma od požara;

e) izvršavanja programa i planova prirodne i umjetne obnove šuma;

f) podizanje novih šuma na neobraslom šumskom zemljištu;

g) provođenja mjera zaštite šuma u skladu sa ovim zakonom;

h) pružanje materijalno - tehničke podrške i opreme, te stručne pomoći Upravi za šumarstvo u provođenju aktivnosti izravne zaštite šuma u vlasništvu države;

i) pružanje asistencije i pomoći čuvaru šume u provođenju aktivnosti izravne zaštite šuma u vlasništvu države;

j) proizvodnje i prometa šumskog sjemena, šumskog i ukrasnog sadnog materijala;

k) izvršavanja planova korištenja nedrvnih šumskih proizvoda;

l) održavanja neobraslog šumskog zemljišta za potrebe očuvanja bioraznolikosti;

m) realizacije planova razvoja šumarstva i mjera racionalizacije u šumarstvu;

n) trgovanje emisijama ugljičnog dioksida, tzv. ugljičnim kreditima (eng. Carbon Credit), i ostvarivanje prihoda od prodaje ugljičnih kredita;

o) ostalih poslova i radova koji proizlaze iz odredbi ovog zakona.

(3) Korisnik šuma ne može prenositi prava gospodarenja šumom iz stavka (2) ovog članka na treće osobe.

(4) Korisnik šume obavezan je šumske drvene sortimente prodavati po tržišnim cijenama i na transparentan način sukladno važećim propisima kojima se regulira prodaja drvnih sortimenata.

(5) Vlada na prijedlog korisnika šuma donosi Uredbu o načinu prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz šuma u vlasništvu države.

Članak 14.

(Upravljanje i gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu)

(1) Šumama i šumskim zemljištima u privatnom vlasništvu upravljaju i gospodare njihovi vlasnici na način i uz uvjete propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima.

(2) Vlasnici šuma iz stavka (1) ovog članka ugovorom uz naknadu, prenose obavljanje stručnih poslova Upravi za šumarstvo.

(3) Vlasnici šume i šumskog zemljišta dužni su dozvoliti predstavnicima Uprave za šumarstvo pristup svom zemljištu u cilju praćenja realizacije

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

šumskogospodarske osnove i kontrole zaštite šuma, te obavljanja drugih poslova propisanih odredbama članka 16. ovog Zakona.

(4) Čuvanje privatnih šuma u nadležnosti je njihovih vlasnika

(5) Pod stručnim poslovima iz stavka (2) ovog članka podrazumijevaju se doznaka, primanje i premjeravanje, izdavanje otpremnog iskaza, planiranje šumsko-uzgojnih radova i zaštita šuma.

(6) Naknada iz stavka (2) ovog članka iznosi 2% od cijene projektirane neto drvene (sječive) mase po cjeniku šumskih proizvoda iz članka 8. ovog Zakona.

(7) Naknada za biološku reprodukciju šuma iz članka 69. ovog zakona za poslove iz stavka (2) ovog članka iznosi 10 % od cijene na panju posječenih (primljenih) drvnih sortimenata po važećem cjeniku iz članka 8. ovog zakona.

(8) Naknada iz stavka (3) ovog članka se uplaćuje na račun Proračuna Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Proračun).

Članak 15.

(Uprava za šumarstvo)

(1) Uprava za šumarstvo Hercegbosanske županije je uprava u sastavu Ministarstva, koja ima svoje ispostave na svakom šumskogospodarskom području (u daljnjem tekstu: Uprava za šumarstvo).

(2) Sjedište Uprave za šumarstvo je u Livnu.

Članak 16.

(Poslovi Uprave za šumarstvo)

Uprava za šumarstvo obavlja sljedeće poslove:

- osigurava izravnu zaštitu šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu države;

- prati i nadzire realizaciju radova iz članka 13. stavka (2) ovog zakona i o tome izvještava ministarstvo;

- prikuplja podatke i vodi bazu podataka o stanju i razvoju svih šuma, vodi katastar šuma i šumskog zemljišta i katastar šumske infrastrukture;

- izrađuje elaborat za formiranje šumsko gospodarskih područja;

- prati provedbu i vodi evidenciju važenja šumsko gospodarskih osnova za šume u vlasništvu države i za šume u privatnom vlasništvu;

- odgovorna je za nadzor nad prikupljanjem podataka i izradu šumsko gospodarskih osnova za šume u privatnom vlasništvu i pruža stručnu pomoć za izradu šumsko gospodarskih osnova za

šume u vlasništvu države;

- prati realizaciju šumsko gospodarskih osnova putem godišnjih planova gospodarenja šumama;

- izrađuje plan i program za biološku obnovu šuma, programe i planove za pošumljavanje goleti koji se financiraju iz Proračuna;

- utvrđuje i vodi registar i evidenciju objekata za proizvodnju i doradu šumskog sjemena i proizvođača šumskog i ukrasnog drveća i grmlja;

- vrši stručne poslove u vezi proizvodnje šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala koji proizlaze iz odredaba ovog zakona i propisa iz područja o sjemenu i sadnom materijalu i priprema potrebnu dokumentaciju o zdravstvenom stanju i kvalitetu šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala;

- prati zdravstveno stanje šuma, i prati stanje i stupanj oštećenosti šuma;

- izrađuje i prati realizaciju programa zaštite šuma i planove protupožarne zaštite i vodi baze podataka;

- prati ekonomsko stanje šumarstva, redovno podnosi izvještaj ministru o cijenama šumskih drvnih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda i upoznaje javnost o stanju šuma i razvoju šumarstva;

- podržava i promovira znanstveno istraživačku djelatnost i transfer znanja iz područja šumarstva;

- vrši prodaju drvnih i nedrvnih proizvoda putem licitacije u slučaju da postoji mogućnost da se u tijeku deponiranja šumskim proizvodima iz članka 46. stavka (6) točke k) ovog zakona umanju vrijednost, a financijska sredstva deponira na poseban račun proračuna;

- daje mišljenja za proglašavanje zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom;

- organizira savjetovanja i pruža stručnu pomoć korisniku šume;

- provodi i primjenjuje europske standarde iz područja šumarstva;

- utvrđuje i provodi strategiju borbe protiv korupcije u šumarstvu,

- podnosi zahtjev nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka, te zahtjev mjerodavnom tužiteljstvu za bespravnu aktivnost koja ima obilježja kaznenog djela,

- izrađuje godišnji plan rada, financijski plan i godišnji izvještaj i iste dostavlja ministarstvu;

- obavlja i druge poslove i zadatke koji proizlaze iz ovog zakona;

Članak 17.
(Utvrđivanje granica šuma u vlasništvu države)

(1) Granice šuma u vlasništvu države moraju na terenu biti obilježene vidnim i trajnim znakovima.

(2) Granice šuma u vlasništvu države, koje nisu utvrđene, moraju se utvrditi sukladno važećim propisom koji uređuje premjer i katastar nekretnina.

(3) Utvrđene granice iz stavka (2) ovog članka moraju se ucrtati na katastarskim planovima i provesti kroz katastarski operat općinskog tijela nadležnog za geodetske poslove.

(4) Poslove obilježavanja granica šuma u vlasništvu države i održavanje graničnih znakova vrši korisnik šuma.

(5) Ministar donosi pravilnik o načinu obilježavanja granica šuma u vlasništvu države, kao i vrsti i postavljanju graničnih znakova.

Članak 18.
(Zaštita susjednih parcela)

(1) Prilikom gospodarenja šumom, vlasnik ili korisnik šume treba voditi dužnu pažnju o susjednim parcelama.

(2) Ako vlasnik ili korisnik šume, u procesu gospodarenja šumom, svojim aktivnostima vrši utjecaj na susjedne parcele, obavezan je tražiti suglasnost vlasnika susjedne parcele prije nego započne tu aktivnost. Ako se ne može doći do sporazuma, Uprava za šumarstvo će odlučiti o tome je li se ta aktivnost može provesti i u kojem obliku, a naknada se utvrđuje sporazumno ili putem nadležnog suda.

Članak 19.
(Evidencija o izvršenim radovima)

(1) Korisnik šume i Uprava za šumarstvo je dužna voditi evidenciju o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja i projektom za izvođenje.

(2) Korisnik šume je dužan podatke predviđene evidencijama iz stavka (1) ovog članka evidentirati za proteklu godinu i dostaviti Upravi za šumarstvo najkasnije do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

(3) Uprava za šumarstvo dužna je podatke predviđene evidencijama iz stavka (1) ovog članka

evidentirati za proteklu godinu najkasnije do 1. veljače tekuće godine.

(4) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način i oblik vođenja registra evidencija iz stavka (1). ovog članka.

Članak 20.
(Katastar šuma)

(1) Korisnik šuma je dužan Upravi za šumarstvo dostaviti katastar šuma u vlasništvu države i katastar šuma u privatnom vlasništvu najkasnije do 31. ožujka tekuće godine, za prethodnu godinu sa evidentiranim svim promjenama u tijeku godine.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način vođenja katastra šuma u vlasništvu države i katastar šuma u privatnom vlasništvu.

Članak 21.
(Kretanje i posjet šumi ili šumskim zemljištima)

(1) Fizičke osobe mogu se kretati šumom ili šumskim zemljištem kao posjetitelji šuma, ako nije drukčije određeno ovim Zakonom ili drugim propisom.

(2) Posjetom šumi ili šumskom zemljištu smatra se šetnja i ostali oblici građanskog uživanja u šumi i/ili šumskom zemljištu, bez stjecanja imovinske koristi.

(3) Posjetitelji šume ili šumskog zemljišta preuzimaju sve rizike kojima su izloženi prilikom kretanja šumom ili šumskim zemljištem.

(4) Korisnik šume i vlasnici šuma nisu dužni poduzimati posebne mjere opreza prema posjetiteljima šuma niti se može smatrati odgovornim za bilo kakve štete ili ozljede koje pretrpe takve osobe, osim ako su bile nanesene namjerno ili grubom nepažnjom prilikom obavljanja redovite djelatnosti gospodarenja šumom.

(5) Bez odobrenja korisnika šuma ili vlasnika šume zabranjeno je:

a) sakupljati nedrvne šumske proizvode u količini koja prelazi 1 kg;

b) ulaziti u ograđena i/ili znakovima zabrane ulaska označena šumska područja i zatvorene šumske ceste;

c) ulaziti u područja, šumske ceste ili izletišta, gdje se vrši sječa;

d) ulaziti u obilježena područja prirodne obnove, pošumljena područja i šumske rasadnike i ulaziti u predjele i infrastrukturu koja je namijenjena za

lov.

(6) Postavljanje ograda unutar šume je dozvoljeno samo u mjeri koja je neophodna za odgovarajuće radove gospodarenja šumama, zaštite i uzgoja divljači, sprečavanja štete od divljači i drugim opravdanim razlozima, a niti kojem slučaju neće ozbiljno remetiti pristup šumama i šumskom zemljištu.

(7) U šumi i na šumskom zemljištu uz prethodno pribavljenu suglasnost korisnika šuma dozvoljeno je i bez naknade smještati pčelinjake i obilježavati planinarske staze. U prethodnoj suglasnosti se navodi mjesto i određuje površina za smještaj pčelinjaka, te mjesto kroz koji staza prolazi sa koordinatama prelomih točaka. Korisnik šuma ne odgovara za štetu nastalu na pčelinjaku.

III. PLANIRANJE U ŠUMARSTVU

Članak 22.

(Osnivanje šumsko gospodarskog područja)

(1) U cilju osiguranja racionalnog i trajnog gospodarenja šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države, osniva se šumsko gospodarsko područje.

(2) Jedno šumsko gospodarsko područje predstavlja u administrativnom, zemljopisnom, prometnom, ekološkom i ekonomskom pogledu jednu zaokruženu cjelinu u okviru koje se osigurava trajnost gospodarenja šumskim ekosustavima na području jedne lokalne samouprave.

(3) šumsko gospodarsko područje dijeli se na gospodarske jedinice.

(4) Odluku o osnivanju šumsko gospodarskih područja i reviziji njihovih granica donosi Vlada uz pribavljenu suglasnost jedinice lokalne samouprave, a ista se zasniva na stručnom elaboratu Uprave za šumarstvo.

(5) Sadržaj i elemente stručnog elaborata iz stavka (4) ovog članka Pravilnikom propisuje ministar.

Članak 23.

(Šumsko gospodarska osnova)

(1) Šumama na prostoru jednog šumsko gospodarskog područja se gospodari po odredbama šumsko gospodarske osnove, godišnjeg plana gospodarenja i projekta za izvođenje.

(2) Ukoliko ne postoje objektivne mogućnosti pravovremene izrade nove šumsko gospodarske osnove, šumama u vlasništvu države i privatnom

vlasništvu može se gospodariti na temelju godišnjih planova gospodarenja koji se temelje na ranijoj istekloj šumskogospodarskoj osnovi. Godina izvršenja godišnjeg plana gospodarenja smatra se godinom izvršenja nove šumsko gospodarske osnove.

(3) Odredbe šumsko gospodarske osnove i godišnjeg plana gospodarenja su obvezne.

(4) Ukupan obujam sječa predviđen šumsko gospodarskom osnovom za uređajno razdoblje, po vrstama drveća i gospodarskim klasama, može se prekoračiti samo u slučaju kada se radi o sanitarnim sječama i to uz prethodno odobrenje Uprave za šumarstvo i nadležne šumarske inspekcije.

Članak 24.

(Izrada šumsko gospodarske osnove)

(1) šumsko gospodarsku osnovu može izrađivati pravna osoba koja je registrirana za te poslove uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

(2) Za poslove izrade šumsko gospodarske osnove može se registrirati pravna osoba koje u stalnom radnom odnosu ima najmanje četiri diplomirana inženjera šumarstva ili magistra šumarstva, sa radnim iskustvom od najmanje pet godina i položenim stručnim šumarskim ispitom.

(3) Za točnost stručnih podataka (površina, drvna zaliha, prirast, etat, propis šumsko uzgojnih radova) navedenih u šumskogospodarskoj osnovi odgovorna je pravna osoba kojoj je povjerena izrada šumsko gospodarske osnove.

(4) Propuste u izradi i nedostatke šumsko gospodarske osnove utvrđene od strane stručnog povjerenstva iz članka 26. stavka (2) ovog Zakona, dužna je otkloniti o svom trošku pravna osoba kojoj je povjerena izrada šumsko gospodarske osnove.

(5) Za izradu šumsko gospodarske osnove za šume u vlasništvu države odgovoran je korisnik šuma dok za izradu šumsko gospodarske osnove za šume u privatnom vlasništvu odgovorna je Uprava za šumarstvo.

(6) Troškove izrade ili revizije šumsko gospodarske osnove i troškove rada povjerenstva iz članka 26. stavka (2) ovog Zakona:

a) za šume u vlasništvu države snosi korisnik šuma,

b) za šume u privatnom vlasništvu snosi Uprava za šumarstvo.

(7) Vlasnik svih dokumenata u elektronskom ili drugom obliku izrađenih i pripremljenih

tijekom izrade šumsko gospodarske osnove za šume u državnom vlasništvu i šume u privatnom vlasništvu je Ministarstvo.

Članak 25.

(Nadzor nad izradom šumsko gospodarske osnove)

(1) Nadzor nad izradom šumsko gospodarske osnove je obavezan.

(2) Nadzor nad izradom šumsko gospodarske osnove može vršiti pravna osoba iz članka 24. stavka (3) ovog zakona ili fizička osoba, diplomirani inženjer šumarstva ili magistar šumarstva sa radnim iskustvom od najmanje pet godina i položenim stručnim šumarskim ispitom uz prethodno pribavljanju suglasnost Ministarstva.

(3) Fizičku ili pravnu osobu iz stavka (2) ovog članka koja nadzire izradu šumsko gospodarske osnove Ministar imenuje rješenjem.

(4) Troškove nadzora izrade šumskogospodarske osnove snosi Ministarstvo

Članak 26.

(Postupak odobravanja ili revizije šumsko gospodarske osnove)

(1) Šumskogospodarsku osnovu ili njezinu reviziju Ministarstvo odobrava rješenjem i to na prijedlog korisnika šuma za šume u vlasništvu države, a za šume u privatnom vlasništvu na prijedlog Uprave.

(2) Šumskogospodarska osnova odobrava se na temelju mišljenja stručnog povjerenstva kojeg osniva ministar rješenjem.

(3) Šumsko gospodarska osnova za šume u vlasništvu države odobrava se za šume u granicama jednog šumsko gospodarskog područja, a za šume u privatnom vlasništvu odobrava se jedinstvena osnova za sve šume jedne općine/grada.

(4) Prilikom postupka odobravanja šumsko gospodarske osnove Ministarstvo je dužno pribaviti suglasnost jedinice lokalne samouprave za čije se područje izrađuje šumsko gospodarska osnova.

(5) Jedinica lokalne samouprave je dužna dati suglasnost iz stavka (4) ovog članka najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

(6) Ukoliko jedinice lokalne samouprave ne izjasne, ili ne daju suglasnost ili odbiju dati suglasnost bez utemeljenog obrazloženja u roku iz stavka (5) ovog članka šumsko gospodarska osnova se može odobriti.

(7) Ako postoje objektivni razlozi za odstupanje od odredaba šumsko gospodarske osnove, naročito zbog prirodnih nepogoda ili bitno promijenjenih gospodarskih uvjeta, potrebno je izvršiti njezinu reviziju.

(8) Protiv rješenja iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(9) Korisnik šuma je, nakon odobravanja šumskogospodarske osnove, dužan dostaviti elektronski i pisani primjerak novoizrađene osnove i sve uređajne elaborate po Gospodarskim jedinicama Ministarstvu i Upravi za šumarstvo.

Članak 27.

(Sadržaj šumsko gospodarske osnove)

(1) Šumsko gospodarska osnova za šume u vlasništvu države obvezno sadrži:

a) pisani akt o mišljenju lokalne samouprave ukoliko je isto dano;

b) uvodni dio sa razlozima za donošenje;

c) stanje šuma i šumskih zemljišta u doba uređivanja;

d) analizu i ocjenu gospodarenja u proteklom uređajnom razdoblju;

e) plan gospodarenja i razvoja šuma za naredno uređajno razdoblje sa:

- planom sječa,

- planom šumsko uzgojnih radova,

- planom proizvodnje i tehnologije rada,

- planom zaštite šuma,

- planom za očuvanje i unapređenje bioraznolikosti, ekoloških i socijalnih funkcija šume,

- planom investicijskih ulaganja,

- planom korištenja nedravnih proizvoda šuma.

f) ekonomsko-financijsku analizu.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju elementi za izradu, postupak donošenja i reviziju šumsko gospodarskih osnova za šume u vlasništvu države i za šume u privatnom vlasništvu.

Članak 28.

(Godišnji planovi realizacije šumskogospodarske osnove)

(1) Šumsko gospodarska osnova se realizira godišnjim planovima koji sadrže prosječno jednu desetinu svih planiranih radova po osnovi.

(3) Sastavni dio godišnjeg plana gospodarenja šumama su projekti za izvođenje svih planiranih radova.

(4) Suglasnost na godišnji plan gospodarenja šumama, koji je korisnik šuma dužan dostaviti najkasnije do 31. prosinca tekuće za iduću godinu, daje Uprava za šumarstvo u roku od 30 dana od dana prijema plana.

(4) Radovi predviđeni godišnjim planom gospodarenja ne mogu započeti bez suglasnosti Uprave za šumarstvo.

(5) Godišnji plan gospodarenja korisnik šuma je dužan u roku od 5 (pet) dana od dana dobivanja suglasnosti iz stavka (3) ovog članka dostaviti, šumarskoj inspekciji i jedinicama lokalne samouprave na čijem području će se izvoditi radovi predviđeni godišnjim planom.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju, sadržaj i elementi za izradu godišnjeg plana gospodarenja.

Članak 29. (Projekt za izvođenje)

(1) Projekt za izvođenje se izrađuje za uređajnu jedinicu - odjel/odsjek za šume u vlasništvu države i katastarsku parcelu/parcele za šume u privatnom vlasništvu. Odredbe projekta za izvođenje su obvezne.

(2) Projekt za izvođenje sadrži: radove uzgoja, zaštite i iskorištavanja šuma po obujmu, mjestu i vremenu izvođenja, podatke o bruto drvnj zalihi, prirastu, doznačenoj drvnj masi po vrstama drveća i drvnj zalihi poslije sječe sve u krupnom drvetu, sortimentnom napadu, kartu sa ucrtanim dužinama putova, postojećim i projektiranim vlakama, izvorima voda i vodotocima, ostalim objektima, procjenu utjecaja radova na okoliš i ekonomsku analizu.

(3) Radovi predviđeni projektom za izvođenje trebaju biti izvršeni u roku od dvije godine od dana njegovog donošenja.

(4) Rok iz stavka (3) ovog članka može se iz opravdanih razloga produžiti najdulje za jednu godinu uz prethodnu suglasnost šumarske inspekcije.

(5) Projekt za izvođenje mogu izrađivati diplomirani inženjeri ili magistri sa završenim šumarskim fakultetom i položenim stručnim šumarskim ispitom. Korisnik šuma, odnosno vlasnik privatne šume, određuje osobu za izradu projekta.

(6) Projekt za izvođenje u šumama u vlasništvu države odobrava korisnik šuma, a za šume u privatnom vlasništvu odobrava Uprava za šumarstvo.

(7) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka

jedan projekt za izvođenje može se izraditi za više odjela u slučaju sanitarnih sječa u granicama jedne gospodarske jedinice.

(8) Ukoliko obujam sječa prelazi 100 m³ krupnog drveta po vlasniku u šumama u privatnom vlasništvu ili u odjelu/odjelima šuma u vlasništvu države obvezna je izrada projekta za izvođenje

(9) Korisnik šuma imenuje osobu za realizaciju projekta sa završenim šumarskim fakultetom, koji je odgovoran za stručno izvođenje radova po projektu za izvođenje.

(10) Projekt za izvođenje ima trajan karakter i čuva se u arhivi korisnika šuma i Uprave za šumarstvo za vlasnike šuma u privatnom vlasništvu.

IV. KORIŠTENJE ŠUMA

Članak 30. (Doznaka stabala za sječ u šumama u vlasništvu države)

(1) Doznaka stabala za sječ vrši se obilježavanjem stabala ili obilježavanjem površina obraslih drvećem.

(2) Doznakom se smatra i obilježavanjem površine šume za čistu sječ ili krčenje, kao i obilježavanje posebnim žigom panjeva bespravno posječenih stabala.

(3) Doznakom se smatraju i bespravno posječena stabla, a sječ predviđena šumskogospodarskim osnovama se umanjuje za količinu bespravno posječene drvne mase po gospodarskim klasama.

(4) Doznaku stabala za sječ u šumama u vlasništvu države može vršiti diplomirani inženjer ili magistar sa završenim šumarskim fakultetom sa položenim stručnim šumarskim ispitom koga odredi korisnik šuma.

(5) Iznimno od odredbe stavka (2) ovog članka, doznaku stabala za sječ može vršiti bachelor šumarstva sa najmanje dvije godine radnog iskustva u struci.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuju način doznake i sječ stabala i obilježavanja površina za sječ u vlasništvu države.

Članak 31. (Doznaka stabala za sječ u šumama u privatnom vlasništvu)

(1) Doznaku stabala ili obilježavanje površina za sječ u šumama u privatnom vlasništvu

obavlja diplomirani inženjer ili magistar sa završenim šumarskim fakultetom sa položenim stručnim šumarskim ispitom kojeg rješenjem ovlasti Uprava za šumarstvo.

(2) Osoba iz stavka (1) ovog članka je dužna prije izvršenja doznake i sječe stabala, snimiti koordinatne točke na terenu i pribaviti suglasnost korisnika šume ukoliko šuma u privatnom vlasništvu graniči sa šumom u vlasništvu države, te po dobivenoj suglasnosti i po izvršenoj doznaci, izraditi rekapitulaciju o izvršenoj doznaci odnosno izraditi projekt za izvođenje radova sječe stabala i šumsko-uzgojnih radova ukoliko je godišnji obujam sječa veći od 100 m³ po vlasniku.

(3) Zahtjev za doznaku i sječom stabala u šumama u privatnom vlasništvu podnosi se Upravi za šumarstvo.

(4) Uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka potrebno je podnijeti dokaze o pravu vlasništva iz zemljišne knjige.

(5) Izuzetno od odredbe stavka (4) ovog članka, na području jedinice lokalne samouprave gdje nisu uspostavljene Zemljišne knjige, doznaka i sječa stabala, odnosno površina za sječom može se odobriti podnositelju zahtjeva koja pribavi i podnese druge dokaze.

(6) Način, uvjete i vrstu dokaza u postupku izdavanja odobrenja iz stavka (5) ovoga članka na prijedlog Uprave za šumarstvo, odlukom će propisati Vlada.

(7) Podnositelj zahtjeva iz stavka (3) ovog članka je dužan prikupiti potrebnu dokumentaciju, prethodno obilježiti granice svog posjeda osobi koje moraju odgovarati kopiji dostavljenog katastarskog plana i pokazati ih ovlaštenoj, te je osobno odgovoran za eventualne povrede granica tuđeg posjeda, povrede prava vlasništva ili iznošenje drugih pogrešnih podataka.

(8) Rješenje iz stavka (1) ovog članka je konačno, te se protiv istog može pokrenuti upravni spor.

(9) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način doznake i sječe stabala i obilježavanja površina za sječom.

Članak 32. (Odobrenje za sječom)

(1) Stabla u šumi mogu se sječom tek poslije izvršene doznake, izrade projekta za izvođenje te obavještanja uprave za šumarstvo i uz terenski obilazak i mišljenje šumarske inspekcije.

(2) Odobrenje sječe doznačenih stabala u

šumama u privatnom vlasništvu vrši se na temelju rješenja Uprave za šumarstvo.

(3) Šteta koja nastane prilikom sječe na šumskom zemljištu mora biti sanirana odmah nakon završetka izvlačenja šumskih drvnih sortimenata.

(4) Ukoliko postoji opravdan razlog za sumnju da je planirana ili započeta sječa, ili druge radnje u suprotnosti sa šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja, ovim zakonom ili propisima koji su doneseni na temelju ovog zakona, nadležni šumarski inspektor može zabraniti izvođenje radova dok se ne otklone utvrđene nepravilnosti.

(5) Rješenje iz stavka (2) ovog članka je konačno, te se protiv istog može pokrenuti upravni spor.

Članak 33. (Promet drvnih i nedravnih šumskih proizvoda)

(1) Drvni šumski proizvodi i drvo posječeno u šumi mogu se puštati u promet samo ako su premjerani, obrojčani, žigosani te je izdan otpremni iskaz sukladno pravilniku iz stavka (4) ovog članka.

(2) Nedrvni šumski proizvodi koji se koriste za komercijalne svrhe i šumski reprodukcijски materijal mogu se transportirati te puštati u promet samo ako je za njih izdan otpremni iskaz.

(3) Žigosanje, obrojčavanje, premjeravanje i izdavanje otpremnog iskaza za drvo koje potječe iz šume na šumskom zemljištu u vlasništvu države vrši korisnik šuma, a za drvo iz šuma u privatnom vlasništvu Uprava za šumarstvo.

(4) Ministar donosi Pravilnik kojim se propisuje način žigosanja, obrojčavanja, premjeravanja, sadržaj i način izdavanja otpremnog iskaza za drvo, koje potječe iz šuma u vlasništvu države i šuma u privatnom vlasništvu, kao i način vođenja evidencija, obilježavanja i izdavanja dokumentacije za drvene Sortimente u unutarnjem prometu, trgovini između trećih osoba kao i prometu drvnih sortimenata iz uvoza.

Članak 34. (Promet drvnih šumskih proizvoda izvan šume i šumskog zemljišta)

(1) Drvni šumski proizvodi i drvo posječeno izvan šume i šumskog zemljišta na poljoprivrednom ili građevinskom zemljištu, međama, grobljima, uz javne putove, parkovima, pojedinačna stabla i si., mogu se puštati u promet samo ako su

premjerani, obrojčani, žigosani te je izdan otpremni iskaz sukladno pravilniku iz članka 33. stavka (4) ovog Zakona.

(2) Zahtjev za doznaku i sječu stabala iz stavka (1) ovog članka podnosi vlasnik, posjednik ili korisnik zemljišta Upravi za šumarstvo.

(3) Stručne poslove iz stavka (1) ovog članka vrši Uprava za šumarstvo.

(4) Naknada za obavljanje stručnih poslova i naknada za biološku reprodukciju šuma za poslove iz stavka (3) ovog članka uplaćuje se sukladno članku 14. stavcima (4) i (5) ovog zakona.

Članak 35. (Tehnički prijem radova)

(1) Za izvedene radove po projektu za izvođenje vrši se tehnički prijem radova sječe, a najkasnije u roku od 30 dana od dana okončanja radova.

(2) Povjerenstvo za tehnički prijem radova u šumama u vlasništvu države rješenjem osniva korisnik šuma, a za šume u privatnom vlasništvu Uprava za šumarstvo.

(3) Povjerenstvo iz stavka (2) ovog članka sastoji se od najmanje tri člana i to: jednog diplomiranog inženjera ili magistra sa završenim šumarskim fakultetom koji je izradio projekt za izvođenje radova i jednog diplomiranog inženjera ili magistra sa završenim šumarskim fakultetom predstavnika Uprave za šumarstvo. Realizator projekta ne može biti član povjerenstva.

(4) Ako se prilikom tehničkog prijema utvrdi da radovi nisu izvršeni u skladu sa projektom za izvođenje, izvođač radova je dužan utvrđene nedostatke otkloniti i radove izvršiti u roku koji odredi Povjerenstvo. Nakon proteka roka Povjerenstvo vrši ponovni pregled.

(5) Tehnički prijem radova pošumljavanja vrši se poslije dvije godine od završetka njihovog izvođenja i obavlja se sukladno stavku (3) ovoga članka.

(6) O izvršenom tehničkom prijemu izvedenih radova, Povjerenstvo na licu mjesta mora sačiniti zapisnik (TPI) u kojem se obvezno konstatira obujam i kvaliteta izvršenih radova po projektu za izvođenje i koji mora biti potpisan od strane svih članova Povjerenstva.

(7) Primjerak zapisnika povjerenstva dostavlja se u roku od osam dana od dana završetka pregleda nadležnom šumarskom inspektor i izvoditelju radova.

(8) Svi izvršeni radovi i nalaz povjerenstva

evidentiraju se u propisane knjige evidencije.

Članak 36. (Stručni šumarski ispit)

(1) Za obavljanje stručnih poslova u šumarstvu polaže se stručni šumarski ispit.

(2) Stručni šumarski ispit mogu polagati diplomirani inženjeri ili magistri šumarstva sa završenim šumarskim fakultetom, sa najmanje dvije godine radnog iskustva u struci nakon stjecanja stručnog zvanja.

(3) Osobe iz stavka (2) ovog stavka oslobođene su polaganja stručnog šumarskog ispita ako imaju više od deset godina radnog iskustva u struci nakon stjecanja stručnog zvanja kao i magistri i doktori šumarskih znanosti.

(4) Uvjete i način polaganja stručnog šumarskog ispita Ministar propisuje pravilnikom.

Članak 37. (Zabranjene radnje u šumi i na šumskom zemljištu)

(1) Zabranjeno je pustošenje šuma, bespravna sječa stabala ili njihovo oštećivanje.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno u šumama u vlasništvu države korisnik šume može, sukladno izrađenom programu, uz naknadu dopustiti:

- pašarenje, brst i žirenje na površinama šumskog zemljišta za koje nije osnovano pravo služnosti iz članka 61. ovog Zakona;

- skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda

- odnošenje humusa, šljunka, kamena, treseta i listinca i

- smolarenje.

(3) Vlasnik šume može dopustiti u svojoj šumi pašarenje, brst i žirenje te sakupljati i iznositi iz šume nedrvne šumske proizvode u skladu s šumskogospodarskom osnovom za šume u privatnom vlasništvu i posebnim propisima.

(4) Korisnik šume može za vlastite potrebe koristiti rastreseni i nekompaktni kameni materijal sa šumskog zemljišta na lokalitetima predviđenim šumskogospodarskom osnovom i godišnjim planovima realizacije šumskogospodarske osnove u svrhu izgradnje i održavanja šumskih puteva.

(5) Nedrvne šumske proizvode iz ovog članka nije dozvoljeno stavljati u promet bez odobrenja korisnika šume ili vlasnika šume.

(6) U šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu države vrstu nedravnih šumskih proizvoda, visinu naknade, uvjete za sakupljanje, te način korištenja šume i šumskog zemljišta utvrđuje općim aktom korisnik šume, a za šume u privatnom vlasništvu Uprava.

Članak 38. (Krčenje šuma)

- (1) Krčenje se može dozvoliti:
- u svrhu izgradnje šumske infrastrukture,
  - u svrhu očuvanja stanišnih tipova i staništa vrsta u degradiranim sastojinama;
  - ako se šuma ili šumsko zemljište radi interesa BiH, Federacije ili Županije trebaju privesti drugoj namjeni,
  - ako to zahtijevaju interesi sigurnosti ili obrane zemlje,
  - u svrhu provedbe zahvata u prostoru sukladno aktima za provedbu prostornih planova,
  - ako je to potrebno radi građenja građevina koje se prema prostornom planu odnosno posebnom propisu mogu graditi izvan građevinskoga područja sukladno aktu jedinice lokalne samouprave daje na predmetnom zemljištu dozvoljena gradnja;
- (2) Dozvolu iz stavka (1) ovoga članka izdaje Ministarstvo.
- (3) Zemljište na kojem je izvršeno krčenje šume mora se u roku od dvije godine privesti namjeni radi koje je obavljeno krčenje. U protivnome, zemljište se mora pošumiti u tijeku iduće godine na trošak podnositelja zahtjeva.
- (4) Podnositelj zahtjeva u svrhu krčenja šume iz stavka (1) točki e) i f) obavezan je uplatiti naknadu čija vrijednost se određuje u visini troškova podizanja i održavanja novih šuma na površini koja ne može biti manja od površine kojoj se mijenja namjena dodajući tome tržišnu vrijednost drveta koja se dobije sječom.
- (5) Naknada iz stavka (4) ovog članka se uplaćuje kao prihod Proračuna Županije u iznosu od 50% i prihod Proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem području je izvršeno krčenje u iznosu od 50% .
- (6) Visinu naknade iz stavka (4) ovog članka procjenjuje stručno povjerenstvo kojeg imenuje Ministar.
- (7) Drvena masa zatečena u šumi i šumskom zemljištu zatečena prilikom krčenja pripada korisniku šume.

(8) Protiv odluke o zahtjevu za izdavanjem dozvole iz stavka (2) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

V. ZAŠTITA ŠUMA

Članak 39. (Praćenje zdravstvenog stanja šuma i mjere zaštite)

- (1) Korisnik šuma i Uprava za šumarstvo su dužni pratiti zdravstveno stanje šuma i poduzimati mjere radi zaštite šuma i šumskih zemljišta od biotskih i abiotskih čimbenika sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.
- (2) Kada zdravstveno stanje šuma zahtjeva poduzimanje intenzivnih mjera praćenja i suzbijanja štetnih organizama, ministar može naredbom propisati njihovo provođenje.

Članak 40. (Sanitarne sječe i druge preventivne mjere)

- (1) Korisnik šuma i vlasnici šuma provode ili osiguravaju provođenje sanitarne sječe prije nego što bi se šume mogle ugroziti prekomjernim razmnožavanjem kukaca, širenjem uzročnika biljnih bolesti ili drugih štetnih organizama.
- (2) U šumama u privatnom vlasništvu Uprava za šumarstvo mora osigurati sanitarne sječe ukoliko vlasnici šuma ne mogu sami provesti sanitarnu sječom.
- (3) Troškovi sanitarne sječe u slučaju iz stavka (2) ovog podmiruju se od ostvarenog prihoda prodajom drvnih sortimenata nastalih sanitarnom sječom.
- (4) Početna cijena drvnih sortimenata sanitarne sječe u slučaju iz stavka (2) ovog članka se određuju po važećem cjeniku drvnih sortimenata na panju.
- (5) Od ostvarenih prihoda iz stavka (4) ovog članka uplaćuju se sredstva za stručne poslove doznake sukladno i sredstva biološke reprodukcije za primanja, premjerbe i otpremanja sukladno članku 14. stavku (5) ovog zakona.
- (6) Vlasniku šume u kojoj je izvršena sanitarna sječa iz stavka (2) ovog članka uplaćuje se novčana sredstva u vrijednosti prodanih drvnih sortimenata na panju po cjeniku umanjeno za naknade iz stavka (5) ovog članka ukoliko dokaže pravo vlasništva nad šumom sukladno članku 31. ovog zakona, u protivnom sredstva se uplaćuju na poseban račun

Proračuna.

(7) Ukoliko se u roku od deset godina od završetka radova u šumi u privatnom vlasništvu u kojoj je izvršena sanitarna sječa dokaže pravo vlasništva, vlasnik ima pravo na naknadu novčanih sredstava sukladno stavku (6) ovog članka, u iznosu prema važećem cjeniku korisnika državnih šuma u doba sječe. (8) Ukoliko doznačena drvena masa krupnog drveta sanitarne sječe iz stavka (2) ovog članak ne prelazi 100m³, Uprava za šumarstvo odabire izvođača radova i vrši prodaju drvnih sortimenata na panju po važećem cjeniku.

(9) Ukoliko doznačena drvena masa krupnog drveta sanitarne sječe u slučaju iz stavka (2) ovog članka prelazi 100m³ odabir izvođača radova Uprava za šumarstvo vrši putem javne nabave s početnom cijenom prodaje drvnih sortimenata sukladno stavku (4) ovog članka. Ostvarena cijena prodaje ne smije biti manja od početne cijene

(10) Dodatni prihodi ostvareni prodajom drvnih sortimenata na panju putem javne nabave iz stavka (9) ovog članka uplaćuju se na poseban račun proračuna.

(11) Zaražena i mrtva neposječena stabla, pojedinačna ili u malim grupama, ne moraju biti posječena u kontekstu sanitarne sječe ako se mogu smatrati obogaćenjem šumske bioraznolikosti i ne predstavljaju ozbiljnu prijetnju sastojinama.

(12) O stupnju ugroženosti iz stavka (10) ovog članka korisnik šuma i vlasnici šuma koji su odgovorni osigurati sanitarnu sječu će pribaviti mišljenje od Uprave za šumarstvo.

(13) Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje obujam mjera za uspostavljanje i održavanje šumskog reda i način njihovog provođenja.

Članak 41.

(Obnova šuma nakon nepogode)

(1) U slučaju nepogode u šumi prouzročene bilo kojim biotskim ili abiotskim čimbenicima, uključujući i šumske požare, korisnik šume i Uprava za šumarstvo za šume u privatnom vlasništvu, pripremaju projekt za obnovu oštećenih i uništenih šuma i šumskog zemljišta.

(14) Projekt sadrži opis nepogode, stupanj oštećenja šume te propisuje mjere koje se trebaju provesti kao i troškove sanacije i obnove.

Članak 42.

(Sanacija i umjetna obnova opožarenih površina)

(1) Sve površine nastale čistom sječom i opožarene površine obrasle šumom Korisnik šuma je dužan sanirati u roku od dvije godine nakon sječe ili šumskog požara, prirodnom obnovom ili putem pošumljavanja.

(2) Korisnik šuma je dužan umjetno obnoviti površine na kojima nije uspjelo prirodno pomlađivanje, površine na kojima je izvršeno pustošenje, bespravna sječa i površine na kojima je došlo do propadanja šuma, i to u roku od dvije godine, ako taj rok nije utvrđen šumskogospodarskom osnovom.

(15) Pošumljavanje se vrši prema planu za pošumljavanje koji naročito sadrži sljedeće:

- a) površine koje će se pošumljavati,
- b) naziv šumsko gospodarskog područja,
- c) gospodarske jedinice, broj odjela i oznaku odsjeka;
- d) suglasnost vlasnika zemljišta, ako je on potreban;
- e) analizu prirodnih karakteristika staništa, naročito u smislu tla i klimatskih uvjeta;
- f) izbor vrsta drveća, posebne karakteristike sadnica i opis razloga za njihov izbor;
- g) gustoću, način i tehniku sadnje;
- h) troškove sadnje i troškove održavanja pošumljenog područja za razdoblje od najmanje pet godina;
- i) procjenu funkcija koje će tek zasađene šume obavljati u tim predjelima;
- j) mjere zaštite od požara.

(4) Površine predviđene za pošumljavanje i prirodnu obnovu moraju biti obilježene na terenu i ucrtane na karti odgovarajuće razmjere koja se dostavlja jedinici lokalne samouprave na čijem je području predviđeno pošumljavanje i prirodna obnova.

Članak 43.

(Mjere zaštite šuma od požara i plan za zaštitu od požara)

(1) U šumi ili na šumskom zemljištu te na zemljištu 50 metara od ruba šume ne smije se ložiti otvorena vatra.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, u šumi ili na šumskom zemljištu dopušteno je, izvan protupožarne sezone, ložiti vatru na šumskim radilištima i u svrhu uspostave šumskog reda, sve pod uvjetima i uz mjere opreznosti koje odredi Uprava za šumarstvo.

(3) Korisnik šume u suradnji sa Upravom za šumarstvo i nadležnim tijelom civilne zaštite, izrađuje plan za zaštitu šuma od požara.

(4) Korisnik šume i vlasnici privatnih šuma dužni su redovito pismeno izvješćivati Upravu za šumarstvo i tijelo mjerodavno za poslove civilne zaštite o svim požarima u šumama i na šumskom zemljištu.

(5) Ministar donosi pravilnik o načinu utvrđivanja, obujmu i visini štete pričinjene od požara u šumi i na šumskom zemljištu, te sadržaju planova za zaštitu od požara i izgled obrasca na kojem se izvještava o šumskim požarima.

Članak 44. **(Odlaganje otpada)**

(1) U šumi je zabranjeno odlagati otpad.

(2) Korisnik šume i vlasnici šuma dužni su otpad ukloniti iz šume te nastale troškove u vezi s tim poslovima imaju pravo naplatiti od osobe koja je taj otpad odložila u šumu i na šumsko zemljište.

(3) Korisnik šume i druge pravne osobe koje koriste šume u vlasništvu države uklonjeni otpad odlažu na za to predviđena odlagališta na području jedinice lokalne samouprave sa čijeg se područja uklanja otpad.

Članak 45. **(Zaštita ugroženih vrsta)**

(1) Nije dozvoljena sječa, iskorjenjivanje ili bilo kakvo oštećivanje vrsta drveća i grmlja koje su važećim Zakonom o zaštiti prirode svrstane u kategoriju strogo zaštićenih vrsta čija se zaštita provodi zabranom korištenja.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka Uprava za šumarstvo može odobriti sječju vrsta drveća i grmlja iz stavka (1) ovog članka ako su ista suha ili toliko oštećena da im predstoji neposredno sušenje ili predstavljaju izvor zaraze od biljnih bolesti i štetočina, kao i radi provođenja mjera njege, obnove i zaštite genofonda ovih vrsta u nasadima i prirodnim šumama i drugim slučajevima u skladu sa propisom o zaštiti ugroženih vrsta.

(3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog članka može se izjaviti žalba ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Članak 46. **(Čuvanje šuma)**

(1) Uprava za šumarstvo je dužna osigurati neposrednu zaštitu šuma i šumskih zemljišta u vlasništvu države od bespravnog prisvajanja i korištenja, kao i drugih protupravnih radnji, putem organizirane čuvarske službe.

(2) Vlasnici šuma i šumskog zemljišta dužni su sami čuvati svoju šumu i šumsko zemljište.

(3) Čuvanje šuma i šumskih zemljišta u vlasništvu države obavljaju osobe - kontrolni lugari i lugari, (u daljnjem tekstu: čuvar šuma) koji imaju najmanje srednju stručnu spremu šumarskoga smjera (111 ili IV stupanj), te koja ispunjavaju uvjete za nošenje oružja kao i druge uvjete određene posebnim propisima.

(4) Čuvar šuma je ovlaštena službena osoba koja ima ovlasti sukladno ovom zakonu.

(5) Čuvar šume službu obavlja u službenoj odjeći, mora biti naoružan i mora posjedovati iskaznicu čuvara šume kojom potvrđuje status čuvara šume. Iskaznicu imaju i ostale stručne osobe koje imaju ovlasti za poslove zaštite šume.

(6) Dužnosti čuvara šuma su:

a) čuvati šumu i šumsko zemljište na način kako je utvrđeno ovim zakonom;

b) čuvati šumu i šumsko zemljište od bespravnog zauzimanja i korištenja, od bespravnih sječa, sprječavati bespravnu izgradnju u šumi i na šumskim zemljištima;

c) evidentirati bespravno posječena stabla u propisane obrasce i označava ih;

d) pratiti pojave i kretanje biljnih bolesti i štetočina i štete nanosene šumi od divljači;

e) pratiti održavanje šumskog reda;

f) sprječavati nezakonito pokretanje drveta iz šume, ubiranje i sakupljanje nedrvnih proizvoda i stavljanje istih u promet;

g) zaustavljati prijevozna sredstva i pregledati prateću dokumentaciju za prijevoz šumskih sortimenata;

h) pregledati porijeklo drveta u pogonima za preradu drveta i na svim drugim mjestima gdje se drvo skladišti;

i) privremeno izuzeti drvne i nedrvne šumske proizvode koji su stavljeni u promet suprotno odredbama ovog Zakona;

j) u slučaju sumnje da se protupravno prisvojeni (krađa) drvni ili nedrvni proizvodi nalaze na privatnom posjedu ili se uoče na javnim prometnicama, obavijestiti nadležna tijela policije radi utvrđivanja porijekla drvnih sortimenata;

k) narediti deponiranje privremeno oduzetih

šumskih proizvoda na mjesto koje odredi Uprava za šumarstvo;

l) pregledati transport - promet na šumskim putovima;

m) sprječavati odlaganje otpada u šumu i uništavanje graničnih znakova;

n) sačinjavati zapisnik o protupravnoj radnji sa neophodnim podacima o izvršenoj radnji, izvršiteljima i visini štete;

o) legitimirati sve osobe zatečene u vršenju prekršajnih radnji po ovom zakonu i kaznenih djela koja se odnose na šume ili za koja postoji osnovana sumnja da su izvršila takva djela, ako se ne može utvrditi identitet tih osoba na drugi način;

p) poduzimati mjere da bi se sačuvali tragovi kaznenog djela, predmeti na kojima je ili pomoću kojih je počinjeno kazneno djelo i drugi dokazi o njima i

q) postupati po nalogu šefa ispostave i direktora Uprave za šumarstvo,

r) obavještavati neposrednog rukovoditelja, policijsku upravu i nadležnu šumarsku inspekciju o svim zapaženim nepravilnostima.

(7) Poslovi čuvara šume poslovi su s posebnim uvjetima rada.

(8) Posebni uvjeti rada čuvara šume su:

- držanje i nošenje vatrenoga oružja;
- rad pod nepovoljnim utjecajem atmosferskih prilika i rad na otvorenom prostoru;
- noćni rad;
- opasnost od divljih i ostalih životinja.

(9) Čuvaru šume pripada dodatak na plaću na temelju posebnih uvjeta rada u iznosu 30% od osnovne place.

(10) Kontrolni lugar kontrolira rad lugara, vrši ispomoc prilikom organiziranja ophodnja, posebno u tijeku vikenda, blagdana i n neradnom vremenu, organizira čuvanje šuma na području svoje Ispostave i u slučajevima odsutnosti lugara sam preuzima čuvanje, po nalogu šefa Ispostave ili direktora Uprave za šumarstvo, po potrebi je dužan obavljati poslove na cijelom području Hercegbosanske županije, te obavlja ostale poslove koji su mu ovim zakonom stavljeni u nadležnost.

(11) Lugar obavlja poslove čuvara šuma sukladno odredbama ovog članka, te obavlja sve poslove koje mu naredi kontrolni lugar, po nalogu kontrolnog lugara ili direktora Uprave za šumarstvo, po potrebi je dužan obavljati poslove na cijelom području Hercegbosanske županije, te obavlja ostale poslove koji su mu ovim zakonom stavljeni u nadležnost.

(12) Za sve bespravne aktivnosti iz stavka (6) ovog članka, čuvar šuma obavezan je bez odgađanja sačiniti zapisnik o protupravnoj radnji sa neophodnim podacima radi izdavanja prekršajnog naloga, odnosno putem Uprave za šumarstvo podnijeti zahtjev nadležnom sudu, a za pokretanje postupka mjerodavnom tužiteljstvu za bespravnu aktivnost koja ima obilježja kaznenog djela.

(13) Svaka osoba je dužna na zahtjev čuvara šuma pokazati osobnu dokumentaciju kojim se utvrđuju njezin identitet i dokumente za drvo i ostale šumske proizvode u prijevozu ili uskladištene.

(14) Način čuvanja šuma i šumskih zemljišta i obavljanja poslova čuvara šume, službenu odjeću i oznake te oblik, način izdavanja, sadržaj iskaznice čuvara šume i vrstu naoružanja ministar propisuje pravilnikom.

VI. ZAŠTITNE ŠUME I ŠUME POSEBNE NAMJENE

Članak 47.

(Zaštitne šume i šume posebne namjene)

(1) Da bi se osigurala njihova zaštita ili poseban način gospodarenja, određene šume mogu biti proglašene zaštitnim šumama ili šumama s posebnom namjenom.

(2) Zaštitne šume su:

a) šume koje prvenstveno služe za zaštitu zemljišta na strmim terenima i zemljišta podložnih erozijama, bujicama, klizištima ili oštrim klimatskim uvjetima koji ugrožavaju postojanje samih šuma;

b) šume čiji je glavni zadatak zaštita naselja, gospodarskih i drugih objekata kao što su prometnice, energetske objekti, objekti telekomunikacijske infrastrukture, zaštita izvorišta i korita vodotoka, obale vodenih akumulacija kao i šume koje su podignute kao zaštitni pojasevi, odnosno koje služe protiv prirodnih nepogoda ili katastrofa ili stihijskih efekata ljudskog djelovanja.

(3) Šume posebne namjene su:

c) šume ili njezini dijelovi koje imaju poseban kulturni, povijesni, ekološki i prirodni značaj, nacionalni parkovi, park šume, prirodni i lovni rezervati, šume od posebnog znanstvenog i obrazovnog značaja, šume i šumsko zemljište od značaja za zaštitu bioraznolikosti i prirodnih staništa flore, faune i drugih organizama;

d) šume od posebnog značaja za obranu i potrebe oružanih snaga;

e) šume ili njezini dijelovi registrirani kao sjemenske sastojine i sjemenski objekti;

f) šume od posebnog značaja za pročišćavanje zraka, opskrbu vodom i njenu kvalitetu;

g) šume namijenjene za izletišta, odmor, opće obrazovanje, rekreaciju, turizam, klimatska i druga lječilišta.

Članak 48. (Zahtjev za proglašenje)

(1) Zahtjev za proglašenje zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom iz članka 46. ovog zakona podnosi zainteresirana institucija ili pravna osoba.

(2) Zahtjev iz stavka (1) ovog članka sadrži sljedeće:

a) elaborat za proglašenje zaštitnih šuma i šuma s posebnom namjenom urađen od strane Uprave za šumarstvo;

b) cilj i razloge zbog kojih se predlaže proglašenje šuma sa posebnom namjenom ili zaštitnim šumama;

c) općinu, naziv katastarske općine, broj zemljišnoknjižnog uloška i broj katastarske parcele, kao i naziv šumsko gospodarske jedinice, broj odjela i oznaku odsjeka;

d) digitaliziranu kartu razmjere 1:10.000 (za manja područja razmjera 1:5.000), sa ucrtanim parcelama za koju se traži proglašenje zaštitne šume odnosno šume sa posebnom namjenom;

e) stručni šumarski elaborat sa podacima o stanju šuma i načelima i metodama gospodarenja šumama u cilju očuvanja šuma i ostvarivanja namjene proglašenja područja zaštite;

f) procjenu okolišnog utjecaja;

g) predložena ograničenja u gospodarenju;

h) predložene naknade ukoliko one dođu u obzir;

i) i druge podatke.

(3) Pravna osoba kojem je zaštićeno područje dodijeljeno na upravljanje donosi program gospodarenja šumama unutar zaštićenih područja.

(4) Troškove gospodarenja šumama s posebnim gospodarenja unutar zaštićenog područja snosi pravna osoba na čiji je zahtjev proglašenje izvršeno odnosno pravna osoba kojem je zaštićeno područje dodijeljeno na upravljanje.

(5) Ministar, donosi pravilnik kojim se propisuje način izrade, sadržaj i postupak odobrenja i revizije programa gospodarenja zaštitnim šumama i šumama posebne namjene

Članak 49. (Proglašavanje zaštitne šume i šume posebne namjene)

(1) Ministarstvo rješenjem o proglašenju pojedinu šumu i šumsko zemljište proglašava zaštitnom šumom ili šumom posebne namjene.

(2) Rješenjem iz stavka (1) ovog članka određuju se uvjeti, način korištenja i zaštita tih šuma.

(3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka, šume posebne namjene iz članka 47. stavka (3) točki a), d) i e) ovog Zakona proglašavaju sukladno posebnom propisu o zaštiti prirode i drugim propisima koji propisuje poseban način gospodarenja za šume.

(4) Protiv rješenja iz stavka (1) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor

VII. ŠUMSKA INFRASTRUKTURA

Članak 50. (Izgradnja i održavanje šumske infrastrukture)

(1) Šumska infrastruktura je sastavni dio šume i šumskog zemljišta, a obuhvaća šumsku prometnu infrastrukturu (šumski put) i druge građevine u šumama i na šumskom zemljištu namijenjene njihovom gospodarenju, a mogu je koristiti i druge pravne i fizičke osobe pod uvjetima koje odredi korisnik šume.

(2) Planiranje, izgradnja i održavanje šumske infrastrukture obavlja se uz poštivanje tehničkih, gospodarskih i ekoloških uvjeta, šumskog tla, rastinja, divljači i uz njihovu maksimalnu zaštitu.

(3) Pri planiranju i izgradnji šumske infrastrukture potrebno se prilagoditi prirodnom okolišu, te uvažavati potrebe lokalne zajednice, kao i protupožarne, turističke i rekreativne potrebe.

(4) Šumska infrastruktura mora biti izgrađena, održavana i korištena na način da isključuje:

a) ugrožavanje izvora vode;

b) pojavu erozivnih procesa;

c) sprječavanje režima tečenja površinskih i podzemnih voda;

d) narušavanje ravnoteže nestabilnog tla i povećanje rizika od klizišta;

e) utjecaj na područja koja su važna za opstanak divljih životinja i biološku raznolikost;

f) utjecaj na prirodno i kulturno naslijeđe;

g) ugrožavanje ostalih funkcija.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

(6) Šumska infrastruktura se može graditi nakon što se izradi projekt za njegovu izgradnju.

(7) Korisnik šuma, u skladu sa odredbama ovog zakona i šumskogospodarske osnove, gradi, održava i nadgleda šumsku transportnu infrastrukturu i promet na istoj.

(8) Investitor šumske infrastrukture u šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države iznimno može biti i pravna ili fizička osoba čijem zemljištu ili građevini služi infrastruktura koja se ugovorom obveže izgraditi šumsku infrastrukturu vlastitim sredstvima u određenom roku i predati je na gospodarenje korisniku šume.

(9) Korisnik šuma dostavlja podatke neophodne za uspostavljanje i vođenje katastra šumske infrastrukture Upravi za šumarstvo i jedinici lokalne samouprave.

Članak 51.**(Promet u šumama)**

(1) Promet motornih vozila u šumama i na šumskim putovima dopuštenje u svrhu gospodarenja šumama i nadzora, spašavanja, policijskih istraga, vojnih manevara, mjera za zaštitu od prirodnih katastrofa, te pristupa vlasnika, korisnika i pojedinca zemljištu za koje su odgovorni, kao i lokalnog stanovništva.

(2) Vlasnik i korisnik šuma i šumskog zemljišta mogu dozvoliti kretanje šumskim putem trećoj osobi po dogovoru koji može uključivati određenu naknadu.

(3) Za organiziranje biciklističkih i moto utrka šumskim putem potrebno je pribaviti dozvolu korisnika ili vlasnika.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovog članka strani državljani i organizirane skupine ljudi sa tri ili više prijevoznih sredstava dužni su pribaviti odobrenje korisnika ili vlasnika šuma.

(5) Šteta na šumskim putovima učinjena od strane drugih korisnika mora biti nadoknađena vlasnicima šuma i korisniku šuma.

(6) Način pribavljanja dozvole i visinu naknade iz stavka (2) ovog članka za korištenje šumske infrastrukture ministar će propisati pravilnikom.

Članak 52.**(Izvođenje šumarskih radova)**

(1) Šumarske radove mogu izvoditi isključivo za te poslove registrirani i licencirani izvođači koji imaju odobrenje Ministarstva.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka, dio šumarskih radova šuma u privatnom vlasništvu vlasnici mogu izvoditi samostalno.

(3) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka u šumama u vlasništvu države fizičke osobe (lokalno stanovništvo) mogu izrađivati ogrjevno drvo iz posječenih stabala uz obveznu uspostavu šumskoga reda (samoizrada), isključivo za vlastite potrebe (ogrjevno drvo u količini do 30 m³ godišnje po kućanstvu), uz dozvolu i nadzor korisnika šume, ali na vlastitu odgovornost što potvrđuju potpisanom izjavom.

(4) Izvođači radova iz stavka (1) ovog članka dužni su osigurati mjere zaštite na radu u skladu s propisima iz područja zaštite na radu i protupožarne zaštite i provesti obuku uposlenih.

(5) O izdanim odobrenjima iz stavka (1) ovog članka Ministarstvo u elektronskom obliku vodi Registar izvođača radova.

(6) Vrstu šumarskih radova, minimalne uvjete za njihovo izvođenje, sadržaj i način vođenja Registra izvođača radova ministar propisuje pravilnikom.

Članak 53.**(Korištenje parcela trećih osoba)**

(1) Vlasnik, odnosno korisnik šume i šumskog zemljišta, dužan je dozvoliti privremeni prijevoz (prinudni put) ili smještaj šumskih proizvoda sa susjednih parcela na svom zemljištu ako to nije moguće izvršiti na drugi način, ili ako bi drugi način bio nerazmjerno skuplji.

(2) Korisnik prinudnog puta ili smještaja proizvoda dužan je vlasniku, odnosno korisniku zemljišta, izvršiti naknadu za to korištenje. Naknada za korištenje utvrđuje se sporazumno, u suprotnom putem nadležnog suda.

(3) Ako je zbog izgradnje šumske transportne infrastrukture neophodno koristiti parcele trećih osoba izvršit će se eksproprijacija takvih parcela skladno važećim propisima.

(4) Od drugih vlasnika šume i ostalih pravnih ili fizičkih osoba koja imaju koristi od ovakve infrastrukture, može se zahtijevati da sudjeluju u troškovima izgradnje i održavanja u skladu sa koristima koje će imati od toga.

VIII. RASPOLAGANJE ŠUMAMA I ŠUMSKIM ZEMLJIŠTIMA**Članak 54.**

(Izdvajanje šume i šumskog zemljišta)

(1) Šumu i šumsko zemljište u vlasništvu države Vlada odlukom može izdvojiti iz šumskogospodarskoga područja:

a) ako je šuma i šumsko zemljište u vlasništvu države prostornim planom u obuhvatu građevinskog područja i/ili izdvojenog građevinskog područja;

b) ako je na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu države planirana izgradnja vojnih građevina za potrebe obrane i potrebe nadzora državne granice odnosno osiguranja vidljivosti granične crte.

(2) Postupak iz stavka (1) točke a) ovog članka pokreće se na zahtjev tijela jedinice lokalne samouprave na čijem području se traži izdvajanje.

(3) Postupak iz stavka (1) točke b) ovog članka za potrebe interesa obrane pokreće se na zahtjev s tijela nadležnog za obranu, a za potrebe nadzora državne granice odnosno osiguranja vidljivosti granične crte pokreće se na zahtjev tijela nadležnog za državnu granicu.

(5) Kada se traži izdvajanje dijela katastarske čestice, uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka dostavlja se odgovarajući elaborat diobe katastarske čestice.

(6) Podnositelj zahtjeva iz stavaka (2) i (3) ovog članka dužan je uplatiti naknadu koja se određuje sukladno odredbama članka 37. stavcima (4), (5) i (6) ovog Zakona.

(7) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 55.**(Izdvajanje šumskog zemljišta u svrhu poljoprivredne uporabe)**

(1) Pojedino šumsko zemljište u vlasništvu države koje je po načinu uporabe u katastru upisano kao: oranica, vrt, livada, pašnjak, voćnjak, maslinik, vinograd, trstik i močvara. Vlada može odlukom izdvojiti iz šumskogospodarskog područja radi privođenja poljoprivrednoj vrsti uporabe.

(2) Pojedino zemljište u privatnom vlasništvu koje je uvršteno u šumskogospodarsku osnovu, a koje je po načinu uporabe u katastru opisano kao: oranica, vrt, livada, pašnjak, voćnjak, maslinik, vinograd, trstik i močvara, Vlada može odlukom izdvojiti iz šumskogospodarskog područja radi privođenja poljoprivrednoj vrsti uporabe.

(3) Odluka iz stavka (1) i stavka (2) ovoga članka donosi se na temelju mišljenja povjerenstva koje imenuje ministar, nakon izvršenog očevida, procjene troškova privođenja poljoprivrednoj proizvodnji, te propisa šumskogospodarske osnove, kao i ostale dokumentacije u vezi sa zemljištem o kojem se odlučuje.

(6) Osoba na čiji zahtjev se zemljište iz stavka (2) ovoga članka izdvoji iz šumskogospodarskog područja obvezna je zemljište privesti jednoj od poljoprivrednih vrsta uporabe u katastru u roku od dvije godine.

(7) Protiv Odluke iz stavka (3) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 56.**(Promjena namjene šumskog zemljišta)**

(1) Postupak promjene namjene šumskog zemljišta provodi Ministarstvo sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa.

(2) Promjena namjene šumskog zemljišta odobrava se rješenjem kojeg, na temelju mišljenja povjerenstva iz stavka (8) ovog članka, donosi ministar.

(3) Zahtjev za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko može podnijeti vlasnik šumskog zemljišta, a podnosi se ministarstvu uz sljedeću dokumentaciju:

a) izvadak iz važećeg plana prostornog uređenja ili akt općine da je dozvoljena gradnja na predmetnom zemljištu,

b) izvadak iz zemljišne knjige,

c) posjedovni list ukoliko ne postoje dokazi iz točke b) ovog stavka,

d) kopiju katastarskog plana,

e) posjedovni list,

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovog članka promjena namjene šumskog zemljišta u vlasništvu države može se izvršiti samo u svrhu izgradnje stambenih zgrada (kuća), garaže, staje za stoku, groblja, spomenici i drugih sličnih građevina.

(5) Zahtjev za promjenu namjene šumskog zemljišta iz stavka (4) ovog članka može podnijeti nadležna služba jedinice lokalne samouprave, a podnosi se ministarstvu uz dokumentaciju iz stavka (3) ovog članka.

(6) Podnositelj zahtjeva iz stavka (3) i iz stavka (5) ovog članka obavezan je uplatiti naknadu čija vrijednost se određuje u visini troškova podizanja i održavanja novih šuma na površini koja ne može

biti manja od površine kojoj se mijenja namjena dodajući tome tržišnu vrijednost drveta koja se dobije sječom.

(7) Naknada iz stavka (6) ovog članka se uplaćuje kao prihod Proračuna u iznosu od 50% i prihod Proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem području je izvršena prenamjena u iznosu od 50%.

(8) Očevid i visinu naknade iz stavka (6) ovog članka procjenjuje stručno povjerenstvo kojeg rješenjem imenuje ministar. Stručno povjerenstvo mora imati najmanje jednog člana kojeg imenuje jedinica lokalne samouprave na čijem području se vrši promjena namjene šumskog zemljišta.

(9) Rješenje iz stavka (2) ovoga vrijedi dvije godine.

(10) Protiv rješenja iz stavka (2) ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 57.

(Zakup šumskih zemljišta u vlasništvu države)

(1) Šumska zemljišta u vlasništvu države kojima gospodari korisnik šume, mogu se davati u zakup.

(2) Šumska zemljišta iz stavka (1) ovoga članka mogu se davati u zakup samo u svrhu:

a) telekomunikacijskih objekata (GSM baznih postaja, trafostanica, mjernih postaja za mjerenje vjetroptencijala, i sl.);

b) odmora, rekreacije i športa;

c) postavljanja pomičnih naprava, reklamnih panoa, štandova, montažno-demontažnih tendi te privremenih kioska i drugih građevina gotove građevinske konstrukcije;

d) uzgoja domaćih životinja i divljači;

e) u druge svrhe koje ostvaruju veće koristi u odnosu na funkcije šuma.

Članak 58.

(Postupak davanja u zakup šumskih zemljišta u vlasništvu države)

(1) Postupak davanja u zakup šumskih zemljišta iz članka 57. ovog zakona provodi Ministarstvo sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa.

(2) Šumsko zemljište iz članka 57. točki a) ovog zakona daje se u zakup koncesionaru ili drugoj ovlaštenoj fizičkoj ili pravnoj osobi po njihovom zahtjevu bez provedbe postupka javnog poziva.

(3) Šumsko zemljište iz članka 57. točki b), c), d), i e), ovog zakona daje se u zakup na temelju

javnog poziva za prikupljanje ponuda, kojeg objavljuje Ministarstvo na svojim mrežnim stranicama.

(4) Povjerenstvo koje imenuje ministar otvara prikupljene ponude pojavnom pozivu iz stavka (3) ovoga članka, te izrađuje prijedlog odluke o davanju u zakup šumskog zemljišta. Povjerenstvo mora imati najmanje jednog člana kojeg imenuje jedinica lokalne samouprave na čijem području se vrši postupak davanja u zakup šumskog zemljišta

(5) U slučajevima iz stavka (2) ovog članka Povjerenstvo iz stavka (4) ovoga članka utvrđuje na terenu kategoriju šumskog zemljišta, površinu parcele koja se daje u zakup, te obavlja druge poslove neophodne za zasnivanja prava zakupa i o tome sačinjava zapisnik.

(6) Odluku o zakupu, na prijedlog povjerenstva iz stavka (4) ovoga članka, donosi ministar.

(7) Na temelju odluke iz stavka (5) ovoga članka Ministarstvo, uz prethodno pribavljeno mišljenje korisnika šuma i Županijskog javnog pravobraniteljstva, sklapa ugovor o zakupu.

(8) Za zakupljeno šumsko zemljište, zakupnik je dužan plaćati zakupninu.

(9) Zakupnina iz stavka (8) ovog članka uplaćuje se u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 30% i u korist Proračuna jedinici lokalne samoupravne na čijem je području zakup u iznosu od 70%.

(10) Uvjete i kriterije za davanje u zakup šumskog zemljišta iz ovoga članka, dokumentaciju potrebnu za javni poziv, vrijeme trajanja zakupa, visinu zakupa i kriterije za raskid ugovora o zakupu Vlada, uz prethodno pribavljeno mišljenje jedinice lokalne samouprave, propisuje uredbom.

Članak 59.

(Osnivanje prava građenja na šumi i šumskom zemljištu)

(1) U šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, ako je u obuhvatu ili na trasi zahvata u prostoru u svrhu izgradnje i održavanja infrastrukture iz članka 60. stavka (1) ovoga Zakona lokacijskom dozvolom određeno formiranje građevne čestice ili smještaj građevine na građevnoj čestici za infrastrukturni zahvat, osniva se pravo građenja.

(2) Postupak za osnivanje prava građenja na nekretnini pokreće predlagatelj prava građenja podnošenjem pisanog zahtjeva Ministarstvu.

(3) Odluku o osnivanju prava građenja donosi ministar uz prethodno mišljenje korisnika šuma.

(5) Ugovor o osnivanju prava građenja na šumi

i šumskome zemljištu iz stavka (1) ovoga članka sklapa ministar.

(6) Za osnovano pravo građenja iz ovog članka plaća se naknada koja se uplaćuje u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 30% i na račun Proračuna jedinice lokalne samoupravne na čijem je području osnovano pravo građenja u iznosu od 70%.

(7) Pored naknade iz stavka (6) ovoga članka, nositelj prava građenja dužan je snositi i trošak izrade procjemenog elaborata kao i druge troškove osnivanja prava građenja osim ako nije drugim propisom ili ugovorom određeno drugačije.

(8) Postupak, uvjeti, naknada i kriteriji za osnivanje prava građenja iz ovoga članka Vlada propisuje uredbom.

Članak 60.

(Osnivanje prava služnosti u šumi i na šumskom zemljištu)

(1) U šumi i na šumskome zemljištu u vlasništvu države može se osnovati pravo služnosti u svrhu:

a) izgradnje i održavanja infrastrukture (vodovoda, odvodnje otpadnih voda - kanalizacije, plinovoda, naftovoda, električnih i ostalih vodova kao i u svrhu druge vrste infrastrukture - komunalne, prometne, energetske, meteorološke i slične infrastrukture),

b) istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina i drugih prirodnih bogatstava,

c) obavljanja turističke i sportsko rekreacijske djelatnosti,

d) izgradnje i korištenja proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije te infrastrukturnih građevina neposredno povezanih s radom proizvodnog postrojenja.

e) pašarenja sukladno članku 61. ovog Zakona.

(2) Pravo služnosti u svrhu izgradnje i održavanja infrastrukture iz stavka (1) točke a) ovog članka osniva se na vrijeme dok postoji razumna svrha radi koje je osnovano pravo služnosti.

(3) Pravo služnosti u svrhu iz stavka (1) točke b), c), i d) ovog članka osniva se na vrijeme trajanja koncesijskog razdoblja radi kojeg je osnovano pravo služnosti.

(4) Osnivanje prava služnosti na nekretnini u svrhu obavljanja turističke djelatnosti ili sportsko rekreacijske djelatnosti može se odobriti za potrebe paintball/laser tag borilišta, adrenalinskog parka, tematskog parka, kampa, igrališta za golf, staza i šetnica kroz šumu, ograđenih ili neograđenih

površina za jahanje konja u turističke svrhe, biciklističkih staza, motocross staze (motocikli, quadovi ili ATV-ovi), poletnih staza (padobransko jedrenje, zmajarenje i dr.), poučnih staza, zipline, šetnje u krošnjama, vidikovaca i promatračnica, postavljanja obilježja (križeva, spomenika i sl.), površina za slobodno penjanje, sportskog streljaštva kao i radi drugih sličnih zahvata u prostoru u svrhu iz ovoga stavka.

(5) Odluku o osnivanju prava služnosti uz prethodno mišljenje korisnika šuma donosi ministar.

(6) Ugovor o služnosti na šumi i šumskome zemljištu iz stavka (1) ovoga članka sklapa ministar.

(7) Za osnovano pravo služnosti iz ovog članka plaća se naknada koja se uplaćuje u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 30% i na račun Proračuna jedinice lokalne samoupravne na čijem je području osnovano pravo služnosti u iznosu od 70%.

(8) Jedinice lokalne samouprave za objekte komunalne i prometne infrastrukture čiji je ona investitor, te gospodarski subjekti koji obavljaju djelatnost od javnog interesa i važnosti kao što su djelatnosti iz oblasti opskrbe energijom (električna energija, plin, voda, grijanje i si.) sa podzemnim i nadzemnim instalacijama iz ovih oblasti, oslobođeni su obveze plaćanja naknade u postupku uspostave prava služnosti.

(9) Postupak, uvjeti, cijena i kriteriji za osnivanje prava služnosti iz ovoga članka Vlada propisuje uredbom.

Članak 61.

(Osnivanje prava služnosti u svrhu pašarenja)

(1) U šumi i na šumskome zemljištu u vlasništvu države može se osnovati pravo služnosti u svrhu pašarenja.

(2) Predmet služnosti u svrhu pašarenja može biti i šumsko zemljište unutar područja koje je zaštićeno prema posebnom propisu uz dopuštenje tijela nadležnog za zaštitu prirode.

(3) Postupak osnivanja prava služnosti u svrhu pašarenja iz stavka (1) ovoga članka provodi Ministarstvo putem javnog poziva za prikupljanje ponuda kojeg Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

(4) Sastavni dio ponude na javnom pozivu za osnivanje prava služnosti šumskog zemljišta u vlasništvu države u svrhu pašarenje je gospodarski program korištenja šumskog zemljišta (u daljnjem

tekstu: Gospodarski program).

(5) Gospodarski program je plan korištenja šumskog zemljišta u svrhu pašarenja koji sadrži osnovne podatke o podnositelju ponude, vrstu djelatnosti kojom se namjerava baviti na zemljištu koje je predmet služnosti, podatke o planiranim investicijama, podatke o novom zapošljavanju te tablični prikaz planiranih primitaka i izdataka.

(6) Povjerenstvo koje imenuje ministar otvara prikupljene ponude javnom pozivu iz stavka (3) ovoga članka, te izrađuje prijedlog odluke o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.

(7) Odluku o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja, na prijedlog povjerenstva iz stavka (6) ovoga članka, donosi Ministar.

(8) Na temelju odluke iz stavka (7) ovoga članka Ministar sklapa ugovor o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.

(9) Naknada koja se ostvaruje po temelju služnosti iz stavka (1) ovog članka uplaćuje se sukladno članku 60. stavku (7) ovog zakona.

(10) Postupak za osnivanje prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja iz ovoga članka, dokumentaciju potrebnu za javni poziv, vrijeme trajanja služnosti, način obračuna površine za pašarenje po uvjetnom grlu, kriteriji odabira najpovoljnijeg ponuditelja na javnom pozivu, kriterije za raskid ugovora o služnosti, obrazac Gospodarskog programa, te druge uvjete Vlada propisuje uredbom.

Članak 62.

(Suglasnost za izgradnju građevina i opreme poljoprivredne namijene)

(1) Korisnicima služnosti iz članka 61. ovog Zakona na temelju važećeg Ugovora o osnivanju prava služnosti u svrhu pašarenja Ministarstvo može, uz dostavljenu dokumentaciju iz stavka (2) ovog članka, na šumskom zemljištu na kome je osnovano pravo služnosti izdati suglasnost za izgradnju privremenih jednostavnih građevina i opreme za poljoprivrednu namjenu i to:

a) nadstrešnica za sklanjanje stoke i/ili stočne hrane i mehanizacije s prostorom zaklonjenim od vjetra zatvorenim s najviše tri strane bez poda, tradicionalnih pastirskih košara, torova i slično.)

b) izgradnju vodovodnog sustava za distribuciju vode po pašnjacima za potrebe napajanja stoke, divljači i za vatrogasne mjere, te izgradnja pojila

za stoku,

c) izgradnju novih i/ili održavanje postojećih puteva koji se primarno koriste za poljoprivredne (pristup pašnjacima i poljoprivrednim objektima) i za vatrogasne svrhe (pristup vatrogasnih vozila i vatrogasne barijere).

d) poduzimati radnje za revitalizaciju i obnovu pašnjaka u smislu uklanjanja grmlja, korova i niskog raslinja koji su nikli kao rezultat nekorisćenja pašnjaka, a sve kako bi se pašnjak vratio u prvotni izgled i povećala njegova produktivnost i smanjila opasnost od požara,

(2) Zahtjevu za izdavanje suglasnosti iz stavka (1) ovoga članka se prilaže:

a) važeći Ugovor o osnivanju prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države;

b) suglasnost korisnika šume;

c) mišljenje nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi prostornog planiranja;

d) po potrebi ostala dokumentacija.

(3) Korisnik prava služnosti šumskog zemljišta u svrhu pašarenja obavezan je ukloniti građevine i opremu iz stavka (1) ovoga članka sa šumskog zemljišta po isteku ili raskidu Ugovora o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u vlasništvu države u svrhu pašarenja.

(4) Korisnik šume je dužan utvrditi granice pašnjaka, te izraditi kartu pašnjaka i uspostaviti katastar pašnjaka pogodnih za osnivanje prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.

(5) Naputak o načinu vođenja katastra pašnjaka iz stavka (4) ovog članka donosi Ministar.

Članak 63.

(Neovlašteno zauzimanje šume i šumskog zemljišta)

(1) Zabranjeno je i kažnjivo svako neovlašteno zauzimanje šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu države.

(2) Neovlašteno zauzetu šumu i šumsko zemljište u vlasništvu države bespravni korisnik dužan je napustiti odmah po prijemu naloga šumarskog inspektora ili čuvara šuma.

Članak 64.

(Naknada za šumsku štetu)

(1) Osoba koja nanese štetu šumu šumskom zemljištu, šumskim proizvodima i šumskoj

infrastrukturi dužna je platiti naknadu šumske štete.

(2) Naknada za šumsku štetu iz stavka (1) ovoga članka pripada Korisniku šume koji gospodari šumom i šumskim zemljištem na kojima je nastala šteta.

(3) Visinu, način izračuna prema kojima se određuje naknada za šumsku štetu iz ovoga članka ministar propisuje pravilnikom (odštetni cjenik).

Članak 65.

(Razvrgnute suvlasničke zajednice nekretnina i suglasnost na prijedlog parcelacije)

(1) Razvrgnuće suvlasničke zajednice nekretnina na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države i drugih osoba može se provesti na temelju sporazuma koji sklapaju suvlasnici.

(2) U postupcima parcelacije zemljišta, kada se radi o šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, Ministarstvo na temelju mišljenja korisnika šume daje suglasnost na prijedlog parcelacijskog elaborata.

IX. FINANCIRANJE

Članak 66.

(Namjenska sredstva)

(1) Radi ostvarivanja općeg interesa i dugoročnih ciljeva temeljenih na načelima održiveg gospodarenja šumama utvrđenih šumsko gospodarskim osnovama osiguravaju se financijska sredstva za zaštitu i unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj.

(2) Sredstva iz stavka (1) ovoga članka osiguravaju se iz:

a) naknada za obavljanje stručnih poslova u privatnim šumama iz članka 14. stavka (2) ovoga zakona;

b) naknada u postupku krčenja šume iz članka 38. ovoga zakona;

c) naknada za zakup šumskog zemljišta iz članka 57. ovoga zakona

d) naknada u postupku osnivanja prava služnosti/građenja iz članaka 59. 60. i 61. ovoga zakona,

e) naknada za korištenje šuma u vlasništvu države iz članka 67. ovoga zakona;

f) naknada za općekorisne funkcije šuma iz članka 68. ovoga zakona;

g) ostalih izvora u skladu sa ovim zakonom i drugih izvora.

(3) Sredstva iz stavka (2) ovoga članka uplaćuju se na namjenski račun Proračuna Županije.

(4) Sredstvima sa posebnih računa iz stavka (3) ovoga članka raspolaže ministar .

(5) Ministar po prethodno pribavljenom mišljenju ministra financija Hercegbosanske županije donosi pravilnik kojim se propisuje izgled i sadržaj obrasca za obračun i način uplate prihoda iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 67.

(Visina i način uplate naknade za korištenje šuma u vlasništvu države)

(1) Visina naknade za korištenje šuma u vlasništvu države iznosi 9%, od prihoda utvrđenog na temelju realizirane godišnje količine sječe šumskih drvnih sortimenata računajući cijenu drveta na panju u skladu s cjenikom iz članka 8. ovoga zakona i realiziranog prihoda od prodaje nedrvnih šumskih proizvoda.

(2) Naknada iz stavka (1) ovoga članka uplaćuje se na sljedeći način:

a) 1 % na namjenski račun Proračuna Županije;

b) 8 % na račun jedinice lokalne samouprave na čijem području se ostvaruje prihod.

(3) Korisnik šuma dužan je vršiti uplatu naknade na način propisan u stavku (1) ovoga članka i to za prvo polugodište najkasnije do 31. srpnja, a za drugo polugodište najkasnije do 31. ožujka naredne godine.

Članak 68.

(Naknada za općekorisne funkcije šuma)

(1) Naknadu za općekorisne funkcije šuma plaćaju sve pravne osobe koje su registrirane za obavljanje djelatnosti na području Županije kao i dijelovi pravnih osoba čije je sjedište izvan Županije, a obavljaju djelatnost na području Županije, u visini od 0,07 % ukupno ostvarenog prihoda.

(2) Naknada iz stavka (1) ovoga članka uplaćuje se tromjesečno i po završnom godišnjem računovodstvenom izvještaju prema mjestu ostvarenog prihoda.

(3) Naknada iz stavka (1) ovoga članka uplaćuje se na namjenski račun Proračuna Županije.

(4) Od obveze plaćanja naknade iz stavka (1) ovoga članka izuzimaju se: korisnik šume, javne institucije, humanitarne organizacije, udruge i fondacije osim onih koji obavljaju djelatnost radi stjecanja dobiti.

(5) Kontrolu obračuna i uplate doprinosa iz stavka (1) ovog članka vrše Porezna uprava i šumarska inspekcija.

(6) Ako obveznik plaćanja naknade ne obračuna ili ne uplati naknadu iz stavka (1) ovog članka, inspektor koji je izvršio kontrolu uplate sredstava podnosi kod nadležnog suda prijedlog za prinudno izvršenje ove novčane obveze, po pravomoćnosti i izvršnosti rješenja o uplati sredstava koje je ispostavio obvezniku.

Članak 69.

(Korištenje namjenskih sredstava Županije)

(1) Iz sredstava prikupljenih po temelju članka 66. stavak (2) ovog zakona financiraju se sljedeći poslovi: a) rad čuvarske službe i čuvara šuma;

b) izrada šumsko gospodarskih osnova za privatne šume i nadzor nad prikupljanjem podataka za izradu šumsko gospodarskih osnova za šume u vlasništvu države i šume u privatnom vlasništvu;

c) biološke obnove šuma u obujmu većem od onog koji je predviđen šumsko gospodarskom osnovom;

d) podizanja novih šuma na neobraslom šumskom zemljištu;

e) obnove šuma od posljedica elementarnih nepogoda, požara i slično;

f) unapređenja proizvodnje šumskog reprodukcijskog materijala;

g) očuvanje i unapređenje genofonda, rijetkih i ugroženih vrsta šumskog drveća;

h) očuvanja i unapređenja bioraznolikosti šumske flore i faune;

i) organiziranje i sufinanciranja tehničkih specijalističkih tečajeva;

j) znanstvena istraživanja i stručne analize;

k) razminiranje šuma i šumskog zemljišta;

l) druge namjene za unapređenje šuma.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim se utvrđuje postupak i kriteriji za dodjelu namjenskih sredstava u područja šumarstva iz Proračuna Županije.

Članak 70.

(Biološka reprodukcija šuma)

(1) Korisnik šuma i vlasnik šume u privatnom vlasništvu dužni su izvršavati poslove biološke reprodukcija šuma u obujmu koji je predviđen šumsko gospodarskom osnovom.

(2) Biološka reprodukcija šuma u smislu ovoga Zakona podrazumijeva:

- pripremu zemljišta za prirodno pomlađivanje,
- pošumljavanje i sjetva sjemenom šumskog zemljišta,

- popunjavanje, njegu i čišćenje šumskih kultura,
- proizvodnju šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala,

- prorjeđivanje sastojina,

- sanaciju požarišta,

- prevođenje degradiranih sastojina u viši uzgojni oblik,

- doznaku stabala za sječu i izrada projekta za izvođenje radova,

- rekonstrukciju i konverziju izdanačkih šuma, makija, šikara i šibljaka,

- zaštitu šuma,

- projektiranje, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje šumske infrastrukture,

- pošumljavanje površina nastalih nakon sječa.

Članak 71.

(Suglasnost za projekte koji se financiraju putem Fondova i Programa Europske unije)

(1) Za potrebe prijave projekata na natječaj koji se financiraju iz fondova i Programa Europske unije Ministarstvo u nepravnom postupku može dati suglasnost trećim osobama za projekte na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države, a kojom se ne rješavaju imovinskopравни odnosi na šumama i šumskom zemljištu u vlasništvu države.

(2) Nositelji projekata iz stavka (1) ovoga članka, uz zahtjev za izdavanje suglasnosti, obvezni su dostaviti obrazloženje i sažetak projekta.

(3) O izdanim suglasnostima iz stavka (1) ovoga članka Ministarstvo vodi evidenciju.

X. NADZOR

Članak 72.

(Upravni nadzor)

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

(2) Ministarstvo obavlja upravni nadzor i nad radom ovlaštenih pravnih osoba nad poslovima određenim ovim Zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

(3) U vršenju nadzora nad izvršavanjem poslova u vršenju javnih ovlaštenja, iz stavka (2) ovog članka, ministarstvo ostvaruje neposredan uvid i kontrolu u postupanju, vrši pregled

akata i dokumentacije koju donose institucije i upravne organizacije u vršenju javnih ovlasti, daje instrukcije i smjernice za izvršavanje poslova i traži podatke i obavijesti o izvršavanju poslova u vršenju javnih ovlasti.

(4) Nadzor nad provedbom ovog zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja i ministarstvo financija Hercegbosanske županije u okviru svojih zakonskih ovlasti.

Članak 73. (Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor u provedbi ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona vrši Uprava za inspekcijske poslove Hercegbosanske županije.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona neposredno obavljaju Šumarski inspektori Hercegbosanske županije kao državni službenici sa posebnim ovlastima i odgovornostima.

(3) Inspekcijski nadzor provodi se kao:

a) neposredni inspekcijski nadzor, izravnim uvidom u opće i pojedinačne akte, kao i u uvjete i način rada

b) posredni inspekcijski nadzor, izravnim uvidom u dostavljene podatke i dokumentaciju.

Članak 74. (Uvjeti za postavljanje šumarskog inspektora)

Za šumarskog inspektora može se postaviti osoba koja ispunjava slijedeće uvjete da:

a) ima visoku stručnu spremu VII stupanj šumarske struke ili je stekao stručnu spremu sukladno Bolonjskom procesu;

b) ima položen stručni ispit za rad u tijelima uprave predviđen za državne službenike u tijelima uprave;

c) ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci i položen stručni šumarski ispit.

Članak 75. (Službena iskaznica i značka)

(1) Šumarski inspektor ima službenu iskaznicu i značku kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet, prava i ovlasti.

(2) Pravne i fizičke osobe čiji rad podliježe nadzoru šumarskog inspektora dužne su omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora i pružiti potpune i točne podatke i obavijesti.

(3) Obrazac iskaznice i izgled značke iz stavka (1) ovoga članka te način njihova izdavanja ministar propisuje pravilnikom.

Članak 76. (Ovlasti šumarskog inspektora)

(1) Šumarski inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora ovlaštenje:

- pregledati šumsko gospodarske osnove, godišnje planove gospodarenja, izvedbene projekte, planove biološke obnove šuma i planove zaštite šuma, kontrolirati njihovo izvršenje, poslovne knjige i ostalu dokumentaciju;

- pregledati sve šumske radove, objekte, uređaje, pogone za preradu drveta, kao i sva mjesta gdje se drvo sječe, smješta, prerađuje, izvozi iz šume ili stavlja u promet;

- pregledati odabiranje i doznaku stabala za sječu;

- privremeno obustaviti sječe i sve druge radnje koje nisu u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa iz područja šumarstva, do konačne odluke nadležnog tijela;

- kontrolirati i zaustavljati prijevozna sredstva i pregleda prateću dokumentaciju za prijevoz šumskih sortimenata i nedrvnih šumskih proizvoda na regionalnim i magistralnim putovima;

- pregledati izvršenje svih radova koji su predviđeni šumsko gospodarskom osnovom i godišnjim planom;

- u hitnim slučajevima u kojima bi mogla nastupiti šteta po opći interes, na licu mjesta rješenjem narediti obustavu rada i provođenje mjera za sprječavanje šteta;

- privremeno oduzeti bespravno posječeno drvo i drvo nezakonito stavljeno u promet i nedrvne šumske proizvode;

- pregledati i provoditi mjere na zaštiti šuma i šumskih zemljišta od protupravnog prisvajanja i korištenja i bespravne izgradnje objekata;

- vršiti nadzor nad provedbom propisa o proizvodnji i prometu šumskog sjemena i šumskog sadnog materijala i vršenja neposrednog čuvanja šuma;

- vršiti nadzor nad provedbom i drugih mjera za zaštitu šuma i propisnog uspostavljanja i održavanja šumskog reda;

- vršiti nadzor nad provođenjem postupaka transparentne prodaje šumskih drvnih sortimenata porijeklom iz šuma u državnom vlasništvu;

- pokrenuti i voditi inspekcijski nadzor po

službenoj dužnosti kao i po zahtjevu svih pravnih i fizičkih osoba i o utvrđenom stanju i poduzetim mjerama pismeno obavještavati podnositelja zahtjeva;

- prikupljati potrebne podatke i obavijesti od odgovornih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba kada je to potrebno za vršenje nadzora;

- pregledati kako se provodi utvrđivanje zdravstvenog stanja šuma i mjera za suzbijanje biljnih bolesti i štetočina i narediti otklanjanje nedostataka i provođenje mjera, ako se utvrdi da se korisnik šume i vlasnici šuma ne pridržavaju propisa i mjera zdravstvene zaštite;

- pregledati planove zaštite šuma od požara i provođenje planiranih mjera i naredi otklanjanje nedostataka;

- narediti obustavu bespravne izgradnje na šumskom zemljištu i dovođenje zemljišta u prvobitno stanje;

- narediti napuštanje bespravno zauzetog državnog šumskog zemljišta;

- narediti provođenje mjera zaštite od požara;

- narediti provođenje mjera zaštite na radu;

- narediti obilježavanje zaštitnih šuma i šuma sa posebnom namjenom vidljivim znakovima;

- zabraniti uporabu nedozvoljenih kemijskih sredstava;

- upoznati javnost sa utvrđenim stanjem šuma i o poduzetim mjerama na otklanjanju nedostataka;

- surađivati sa inspeksijskim tijelima iz drugih područja, pravosudnim tijelima i tijelima policije;

- poduzimati i druge mjere i radnje za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima;

Članak 77.

(Nepravilnosti utvrđene inspeksijskim nadzorom)

(1) Nakon provedenoga inspeksijskog nadzora šumarski inspektor sastavlja zapisnik o utvrđenim činjenicama.

(2) Ako šumarski inspektor u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi povrede ovoga Zakona ili propisa donesenih na temelju njega, naredit će rješenjem otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i nedostataka u određenom roku.

(3) Rješenje iz stavka (2) ovoga članka inspektor donosi bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana završetka nadzora.

(4) Inspektor će donijeti rješenje i odmah usmeno narediti njegovo izvršenje u slučajevima kad utvrdi kako pravna ili fizička osoba obavlja

djelatnost suprotno izvršnoj zaštitnoj mjeri zabrane obavljanja djelatnosti, donesenoj u upravnom ili prekršajnom postupku, kad je potrebno poduzeti hitne mjere radi osiguranja javnog reda i sigurnosti, radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovinu veće vrijednosti.

(5) Protiv rješenja šumarskog inspektora može se izjaviti žalba ministarstvu u roku petnaest dana od dana primitka rješenja.

(6) Žalba na rješenje šumarskog inspektora ne odgađa izvršenje rješenja osim u hitnim slučajevima ako bi izvršenjem rješenja bili ugroženi životi i zdravlje ljudi odnosno ako bi nastupila znatna materijalna šteta.

(7) Rješenje po žalbi iz stavka (3) ovog članka je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnog suda prema sjedištu prvostupanjskog tijela.

(8) Ako inspektor utvrdi kako je povredom propisa počinjen prekršaj ili kazneno djelo, dužan je bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka nadzora podnijeti prekršajni nalog ili zahtjev nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka ili kaznenu prijavu zbog počinjenja kaznenog djela.

Članak 78.

(Provedba inspeksijskog nadzora)

(1) Šumarski inspektor u obavljanju poslova inspeksijskog nadzora o utvrđenim činjenicama sačinjava zapisnik.

(2) Ako šumarski inspektor prilikom vršenja inspeksijskog nadzora ustanovi da ovaj Zakon i podzakonski propis donesen na temelju njega nisu primijenjeni ili da su nepravilno primijenjeni postupit će sukladno važećim odredbama Zakona o upravnom postupku ili drugog zakona koji propisuju izricanje odgovarajuće upravne mjere i odrediti rok za njeno izvršenje.

(3) Protiv rješenja šumarskog inspektora može se izjaviti žalba ministarstvu u roku petnaest dana od dana primitka rješenja.

(4) Žalba na rješenje šumarskog inspektora ne odgađa izvršenje rješenja osim u hitnim slučajevima ako bi izvršenjem rješenja bili ugroženi životi i zdravlje ljudi odnosno ako bi nastupila znatna materijalna šteta.

(5) Rješenje po žalbi iz stavka (3) ovog članka je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod mjerodavnog suda prema sjedištu prvostupanjskog tijela.

XI. KAZNENE ODREDBE**Članak 79.**

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 25.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Korisnik šume ili druga pravna osoba ako:

1) dopusti otuđivanje šuma i šumskih zemljišta u vlasništvu države (članak 2. stavak (3));

2) ne gospodari šumom i šumskim zemljištem na način propisan ovim Zakonom (članak 13. stavak (1));

3) ako ne prodaje šumske drvne Sortimente po tržišnim uvjetima i tržišnim cijenama (članak 13. stavak (3));

4) gospodari šumama bez šumsko gospodarske osnove, godišnjeg plana gospodarenja i projekta za izvođenje (članak 23. stavak (1));

5) prekorači ukupan obujam sječa u visokim šumama sa prirodnom obnovom predviđen na godišnjem nivou, a u skladu sa šumsko gospodarskom osnovom (članak 23. stavak (4));

6) ne izradi šumskogospodarsku osnovu, redovito ih ne obnavlja ili revidira (članak 26);

7) prije isteka važeće ne izradi i dostavi novu šumsko gospodarsku osnovu (članak 26. stavak (6));

8) se ne pridržava sadržaja, rokova donošenja, načina izrade šumskogospodarskih osnova te izrade izvanrednih revizija koje su propisane pravilnikom (članak 27. stavak (2));

9) izradi projekt za izvođenje suprotno odredbama članka 29. stavak (2);

10) ne izradi i ne donese projekt za izvođenje i ne odredi osobu za realizaciju projekta (članak 29. stavak (5) i (9));

11) ne obavlja poslove biološke reprodukcije šuma (članak 30);

12) vrši sječu šume suprotno odredbama članka 32. stavak (1);

13) dopusti pustošenje šuma, bespravnu sječu stabala ili njihovo oštećivanje (članak 37. stavak (i));

14) vrši ili dozvoli iskorištavanje nedrvenih šumskih proizvoda suprotno odredbama članka 37. stavak (2);

15) zemljište na kojem je izvršeno krčenje šume u roku od dvije godine ne privede namjeni radi koje je obavljeno krčenje te ako zemljište ne pošumi u tijeku iduće godine (članak 38. stavak (3));

16) izvrši krčenje šume prije nego se izda

dozvola za krčenje (članak 38.);

17) ne sanira ili umjetno ne obnovi površine iz članka 42. ovoga Zakona;

18) ne izradi planove zaštite šuma od požara (članak 43. stavak (3));

19) ne osigura zaštitu šuma u vlasništvu države od protupravnog prisvajanja, korištenja i drugih protupravnih radnji te ne provodi šumski red (članak 46. stavak (1));

20) izgradi šumski put suprotno odredbama članka 50. stavak (4);

21) šumarske radove ne izvode registrirani i licencirani izvođači, a stručne poslove ne obavljaju ovlaštene inženjeri (članak 52. stavci (1) i (4));

22) dopusti neovlašteno zauzimanje šuma i šumskog zemljišta (članak 63);

23) šumarskom inspektoratu ne omogući provođenje nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 75);

24) ne izvrši rješenje šumarskog inspektora (članak 77. stavak (2));

Članak 80.

(1) Novčanom kaznom od 7.000,00 do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Korisnik šume ili druga pravna osoba ako:

1) ne izvršava poslove u skladu sa člankom 13.;

2) ne vodi propisanu evidenciju i stavlja u promet drvne Sortimente u suprotnosti sa pravilnikom iz članka 19.;

3) izvrši ili dopusti sječu nedoznačenih stabala (članak 30);

4) izvrši ili dopusti izvršenje doznake stabala u šumi protivno odredbama članka 30. stavaka (3) i (4) ovoga Zakona;

5) šumske proizvode i drvo izvan šume i šumskog zemljišta transportira neobilježeno i ako za njih nema izdan propisani otpremni iskaz (članak 33. stavci (1), (2), (4) i (5));

6) vrši promet šuma i šumskog zemljišta suprotno odredbama članka 33. stavka (1), (2), i (4);

7) izvrši ili dopusti odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika, osim ako to nije predviđeno šumskogospodarskom osnovom, dozvoli pašarenje, brst i žirenje, skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda, odnošenje humusa, treseta, listinca i smolarenje bez programa (članak 37. stavak (2));

8) ne prati zdravstveno stanje šuma i poduzima mjere radi njihove zaštite od biotskih i abiotskih

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

čimbenika sukladno ovom Zakonu i propisima iz područja biljnog zdravstva (članak 38. stavak (1));

9) ne izvrši sanitarne sječe i radnje iz članka 42.;

10) loži ili dozvoli loženje vatre suprotno odredbama članka 43. stavak (1);

11) odlaže ili dozvoli odlaganje otpada u šumi, ili ne ukloni otpad iz šume (članak 44. stavak (2));

12) ne osigura izravno čuvanje šuma (članak 46. stavak (1));

13) izgradi šumsku infrastrukturu suprotno odredbama članka 50.;

14) angažira zaposlenike suprotno odredbama članka 52. stavak (1);

15) ne izvrši obaveze iz članka 69.;

Članak 81.

(1) Novčanom kaznom od 2.500,00 do 7.000,00 KM kaznit će se za prekršaj Korisnik šume ili druga pravna osoba ako:

1) ne vodi propisane evidencije o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim šumsko-razvojnim planovima, šumsko gospodarskom osnovom, godišnjim planom gospodarenja i projektima za izvođenje i ne evidentira ih u predviđenom roku (članak 19. stavak (1) i (2));

2) vrši radove bez suglasnosti uprave za šumarstvo (članak 28. stavak (4));

3) ne dostavi godišnji plan gospodarenja (članak 28. stavak (5));

4) u roku od dvije godine ne izvrši radove predviđene projektom za izvođenje i ne vodi registar projekata (članak 29. stavak (3) i (10));

5) pokreće drvo, dijelove stabala i grane ili stavlja u promet drvo koje nije žigano i opskrbljeno otpremnim iskazom (članak 33);

6) stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (članak 33);

7) ne izvrši tehnički prijem radova i ostale obaveze u skladu sa odredbama članka 35;

8) u roku od dvije godine zemljište ne privede namjeni radi koje je krčenje izvršeno ili ne izvrši njegovo pošumljavanje (članak 38. stavak (3));

9) ne izradi projekt u skladu sa člankom 41. stavak (1);

10) ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne ucrtta na karti i obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (članak 42. stavak (1), (2) i (3));

11) ne prikuplja podatke u dijelu upisnika o oštećenosti šuma koje ministar propisuje pravilnikom (članak 43. stavak (2));

12) u šumi ili na šumskom zemljištu loži otvorenu vatru (članak 43.);

13) vrši ili dozvoli sječu, iskorjenjivanje vrste drveća i grmlja suprotno odredbama članka 45.;

14) ne gospodari zaštitnim šumama i šumama sa posebnom namjenom shodno aktu o proglašenju i ne obilježi zaštitne šume i šume sa posebnom namjenom vidljivim znakovima (članak 48. stavak (4));

15) odobri korištenje šumskih putova suprotno odredbama članka 51.;

16) ne osigura mjere zaštite u skladu sa odredbama članka 52. stavak (4);

17) ne vrši uplatu sredstava u Proračun Županije u skladu sa odredbama članka 69.;

Članak 82.

(Prekršaji fizičkih osoba)

Novčanom kaznom od 200,00 do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1) nanosi štetu susjednim parcelama (članak 18);

2) u šumama vrši radnje suprotno odredbama članka 21.;

3) izvrši sječu nedoznačenih stabala (članak 30);

4) obori u šumi jedno ili više stabala radi krađe, a količina je oborenog drveta manja ili jednaka 2m³ (članak 30);

5) vrši sječu bez prethodno izdanog rješenja i doznake (članak 31.);

6) vrši sječu šume suprotno odredbama članka 32.;

7) šumske proizvode i drvo izvan šume i šumskog zemljišta transportira neobilježeno i ako za njih nema izdan propisani otpremni iskaz (članak 33. stavci (1), (2), (4) i (5));

8) stavlja u promet nedrvne šumske proizvode bez odobrenja (članak 33);

9) ne poštuje uvjete, način doznake stabala, sadržaj teretnog lista, obilježbu šumskih proizvoda, njihovu otpremu, prijevoz i pohranu, kao vrijeme sječe i šumski red koje ministar propisuje pravilnikom (članak 33. stavak (5));

10) počini odsijecanje grana, dijelova grana ili kresanje lisnika, osim ako to nije predviđeno šumskogospodarskim planovima, pašarenje, brst i žirenje, skupljanje i odnošenje šušnja, mahovine, šumskih plodova i drugih šumskih proizvoda, odnošenje humusa, treseta, listinca i smolarenje (članak 37. stavak (2));

11) zemljište na kojem je izvršila krčenje šume u roku od dvije godine ne privede namjeni radi

koje je obavljeno krčenje odnosno ako zemljište ne pošume u tijeku iduće godine (članak 38. stavak (3));

12) izvrši krčenje šume prije nego se izda dozvola za krčenje (članak 38);

13) ne izvrši sanitarnu sječu (članak 40);

14) ne izvrši pošumljavanje sječina u roku od dvije godine i ne obilježi na terenu površine za prirodnu obnovu (članak 42);

15) u šumi ili na šumskom zemljištu te na zemljištu 50 metara od ruba šume loži otvorenu vatru (članak 43. stavak (2));

16) u šumi odlaže otpad (članak 44. stavci (1) i (2));

17) na zahtjev čuvara šuma ne pokaže osobnu ispravu ili isprave za šumske proizvode (članak 45. stavak (7));

18) vrši ili dozvoli sječu, iskorjenjivanje vrste drveća i grmlja suprotno odredbama članka 45.;

19) se motornim vozilom vozi izvan šumskih prometnica bez dozvole korisnika šume (članak 51);

20) vrši kretanje motornim vozilima u šumama i na šumskim zemljištima suprotno odredbama članka 51.;

21) izvodi šumarske radove bez registracije i bez licencije, a stručne poslove ne obavlja ovlašteni inženjer (članak 52. stavak (1));

22) u šumama u vlasništvu države obavlja radove pridobivanja drva iz šume isključivo za vlastite potrebe (ogrjevno drvo u količini do 30 m³ godišnje - samo izrada) bez daje osposobljena i/ili bez dozvole te bez nadzora korisnika šume (članak 52. stavak (3));

23) ne poštuje propis o vrsti šumarskih radova, minimalnim uvjetima za njihovo izvođenje te radovima koje može izvoditi samostalno, a koje ministar propisuje pravilnikom (članak 52. stavak (4));

24) ako neovlašteno zauzme šumu i šumsko zemljište (članak 63);

25) šumarskom inspektoratu ne omogući provođenje nadzora ili mu ne pruži potrebne podatke ili obavijesti (članak 75);

26) ne izvrši rješenje šumarskog inspektora (članak 77. stavak (2));

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 83.

(1) Uprava za šumarstvo je dužna u roku od tri (3)

mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona prilagoditi poslovanje sa odredbama ovog zakona.

(2) Za jedinice lokalne samouprave za koje nisu izrađene šumsko gospodarske osnove za šume u privatnom vlasništvu Uprava za šumarstvo je dužna iste izraditi i dostaviti ministarstvu na odobravanje u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(3) Do donošenja šumsko gospodarskih osnova iz stavka (2) ovog članka Uprava za šumarstvo izrađuje godišnje planove sječa.

(4) Korisnik šume dužan je u roku od tri (3) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona prilagoditi poslovanje sa odredbama ovog zakona.

(5) Korisnik šuma je dužan u roku od tri (3) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Upravi za šumarstvo elektronske i pisane primjerke svih šumskogospodarskih osnova za šume u vlasništvu države izrađene prije stupanja na snagu ovog zakona, te sve uređajne elaborate po Gospodarskim jedinicama.

Članak 84.

(Uvjeti za postavljanje rukovoditelja uprave za šumarstvo)

(1) Za rukovoditelja Uprave za šumarstvo iz članka 15. ovog Zakona može se postaviti diplomirani inženjer ili magistar šumarstva, sa najmanje sedam godina radnog iskustva u struci.

(2) Za šefove ispostava Uprave za šumarstvo može se postaviti diplomirani inženjer ili magistar šumarskog fakulteta, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

(3) Šefovi ispostava neposredno rukovode temeljnom ustrojbenom jedinicom za koju su zaduženi i u tom pogledu organiziraju vršenje svih poslova iz nadležnosti te jedinice, raspoređuju poslove na službenike i namještenike i daju im upute o načinu vršenja poslova, po potrebi i po nalogu direktora Uprave za šumarstvo su dužni obavljati poslove na cijelom području Hercegbosanske županije, osiguravaju pravodobno, zakonito i pravilno vršenje svih poslova iz nadležnosti ustrojbene jedinice kojom rukovode, redovito upoznaju ministra o stanju i problemima u svezi vršenja poslova iz nadležnosti ustrojbene jedinice, predlažu poduzimanje potrebitih mjera, vrše najsloženije poslove iz nadležnosti ustrojbene jedinice, izvršavaju poslove po nalogu rukovoditelja.

Članak 85.**(Uvjeti za postavljanje Predsjednika Uprave)**

(1) Za predsjednika Uprave Korisnika šume iz članka 12. ovog Zakona može se postaviti diplomirani pravnik, diplomirani ekonomist ili diplomirani inženjer šumarstva, ili osobe koje su stekli ova zvanje po Bolonjskom procesu obrazovanja, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

(2) Za člana Uprave odnosno Izvršnog direktora za financije i računovodstvo može se postaviti diplomirani ekonomist ili magistar, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

(3) Za člana Uprave odnosno Izvršnog direktora za poslove šumarstva može se postaviti diplomirani inženjer ili magistar šumarstva, sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci.

(4) Za rukovoditelje niže organizacijske jedinice šumsko-gospodarskog društva može se postaviti diplomirani inženjer ili magistar šumarskog fakulteta i ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Članak 86.**(Donošenje provedbenih propisa)**

(1) Vlada će u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbene propise čije je donošenje propisano člankom 13. stavkom (5) i člankom 31. stavkom (6), člankom 58. stavkom (8), člankom 59. stavkom (8), člankom 60. stavkom (9), člankom 61. stavkom (10) ovoga Zakona.

(2) Ministar će u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbene podzakonske propise čije je donošenje propisano člankom 17. stavkom (5), člankom 19. stavkom (4), člankom 20. stavkom (2), člankom 22. stavkom (5), člankom 27. stavkom (2), člankom 28. stavkom (6), člankom 30. stavkom (6), člankom 31. stavkom (9), člankom 33. stavkom (4), člankom 36. stavkom (4), člankom 40. stavkom (13), člankom 43. stavkom (5), člankom 46. stavkom (14), člankom 48. stavkom (5), člankom 51. stavkom (6), člankom 52. stavkom (6), člankom 62. stavkom (5), člankom 64. stavkom (3), člankom 66. stavkom (5), člankom 69. stavkom (2) i člankom 75. stavkom (3), ovoga Zakona.

(3) Korisnik šume dužan je u roku od trideset (30) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti Cjenik iz članka 8. ovog zakona, te

utvrditi granice, izraditi kartu pašnjaka i uspostaviti katastar pašnjaka iz članka 62 stavak (4) ovog zakona.

(4) Do donošenja propisa iz ovog članka primjenjivati će se na odgovarajući način raniji propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa zakonom.

Članak 87.**(Neriješeni zahtjevi)**

(1) Zahtjevi koji su zaprimljeni, a nisu riješeni do dana stupanja na snagu ovog zakona riješiti će se sukladno odredbama ovog zakona.

(2) Po žalbama u drugostupanjskom upravnom postupku koje nisu riješene do dana stupanja na snagu ovog zakona riješit će se sukladno odredbama ovog zakona.

Članak 88.**(Neusklađenost drugih propisa)**

U slučaju neusklađenosti propisa s drugih razina vlasti kojim se uređuje područje šumarstva, na području Hercegbosanske županije primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona kao i odredbe podzakonskih akata donesenih na temelju ovoga Zakona.

Članak 89.**(Usklađenost s propisima Europske unije)**

Odredbe ovog Zakona usklađene su sa sljedećim aktima Europske unije:

a) Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (Direktiva o energiji iz obnovljivih izvora).

b) Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija), sa izmjenama i dopunama Direktivom Vijeća 2013/17/EU od 13. svibnja 2013. godine o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša.

c) Direktiva Vijeća 2000/29/EZ od 8. svibnja 2000. godine o zaštitnim mjerama protiv unošenja u Zajednicu organizama štetnih za bilje ili biljne proizvode i protiv njihovog širenja unutar Zajednice.

d) Uredba (EU) 2023/1115 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o stavljanju na raspolaganje na tržištu Unije i izvozu iz Unije određene robe i proizvoda povezanih s krčenjem i degradacijom šuma.

Članak 90. (Prestanak primjene)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje primjena Zakona o šumama Hercegbosanske županije

(„Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 4/14) i drugih propisa iz područja šumarstva koji su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Članak 91. (Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Narodnim novinama Hercegbosanske županije”.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA

Broj: 01-02-27.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Na temelju članka 26.e.) Ustava Hercegbosanske županije (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), članka 11. stavka 4. Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih od zamjene, zakupa i koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države („Službene novine Federacije BiH“, broj 78/09) i članka 98. i 151. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10. srpnja 2024. godine, donosi

ODLUKU

o namjeni sredstava ostvarenih od zakupa, promjene namjene, zamjene i koncesije poljoprivrednog zemljišta

Članak 1.

Ovom Odlukom određuje se namjena sredstava,

koja su prihod Hercegbosanske županije, ostvarenih od: zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, od promjene namjene poljoprivrednog zemljišta, od koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države i od zamjene poljoprivrednog zemljišta.

Članak 2.

Sredstva iz prethodnog članka mogu se koristiti u sljedeće svrhe:

- izradu osnova, programa i projekata zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta,
- provedbu mjera zaštite, korištenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i za inondacijska područja,
- uspostavu informacijskog sustava za zemljište,
- zemljišni monitoring,
- izradbu karte uporabne vrijednosti zemljišta,
- izradbu Projekta višenamjenskog vrjednovanja,
- realizaciju poslova utvrđenih Strategijom i Programom gospodarenja,
- dekontaminaciju zemljišta i podizanje zaštitnih pojaseva u neposrednoj blizini putnih komunikacija,
- uređenje prostora kroz izgradnju i održavanje infrastrukture koja je u funkciji poljoprivredne proizvodnje (uređenje prilaznih putova poljoprivrednim površinama, farmama i drugim objektima koji su u funkciji primarne poljoprivredne proizvodnje),
- za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

Članak 3.

Projekt uređenja zemljišta obuhvaća procese: komasacije, arondacije, melioracije (izgradnja i održavanje sustava za odvodnju i navodnjavanje, poboljšanje kakvoće poljoprivrednog zemljišta, kultivacije livada i pašnjaka, pretvaranje neobrađivog poljoprivrednog zemljišta u obradivo), program razminiranja zemljišta, okrupnjavanje zemljišnog posjeda kupovinom ili zamjenom poljoprivrednog zemljišta, protuerozivne zaštite, rekultivacije, za poljoprivrednu opremu i mehanizaciju, za saniranje poljskih šteta, za bonitiranje zemljišta, ispitivanje štetnih i opasnih tvari u i na poljoprivrednom zemljištu, agrotehničke mjere.

Pod agrotehničkim mjerama smatraju se: krčenje, čišćenje, ravnanje i niveliranje terena, tabljanje poljoprivrednog zemljišta, formiranje

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

terasa za poljoprivrednu proizvodnju, meliorativna kalcizacija ili gipsovanje, meliorativna fertilizacija, meliorativna humizacija, produbljivanje oranice, remedijacija poljoprivrednog zemljišta, temeljna i dopunska obrada, sprječavanje erozije, sprječavanje zakorovljenosti, obavljanje usluga poljoprivrednim strojevima i oruđima, čišćenje kanala, zabrana, odnosno obveza uzgoja pojedinih vrsta bilja na određenom području, mjere za zaštitu od poljskih šteta, korištenje i uništavanje biljnog otpada, održavanje živica i međa, održavanje poljskih putova, sprječavanje zasjenjivanja susjednih čestica, sadnja i održavanje vjetrozaštitnih pojasa i dr.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije”.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA

Broj: 01-02-21.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 26. točke e. Ustava Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ“ broj: 3/96, 9/00, 9/04 i 10/05), članka 335. Zakona o gospodarskim društvima FBiH („Službene novine FBiH“ , broj: 81/15 i 75/21), članka 5. Zakona o javnim poduzećima u FBiH („Službene novine FBiH“ , broj: 8/05, 81/08. 22/09 i 109/12) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ“ broj: 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10.07.2024. godine donosi

ODLUKU**o izmjeni i dopuni Odluke o osnivanju ŠGD
“Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres****Članak 1.**

U Odluci o osnivanju ŠGD “Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres („Narodne novine HBŽ“ broj: 11/03, 12/05 i 9/09) u članku 9.a.:

Stavak 1. iza riječi „4 godine“ dodaje se interpunkcijski znak „, a ostali dio stavka se briše.

Stavak 4. se briše.

Članak 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „ Narodnim novinama HBŽ“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA

Broj: 01-02-24.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 20. i 98. Poslovnika Skupštine HBŽ („Narodne novine HBŽ „ broj: 8/03,14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08) Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10.07.2024. godine donosi

ODLUKU**o izmjeni Odluke o izboru stalnih radnih tijela
Skupštine HBŽ****I.**

U poglavlju I. Odluke o izboru stalnih radnih tijela Skupštine HBŽ („Narodne novine HBŽ“ broj: 7/19, 8/19 i /21) u slijedećim stalnim radnim tijelima mijenja se ime :

Povjerenstvo za Ustav i poslovnik :

točka 1. umjesto imena „Ivan Vukadin“ treba stajati ime „Nikolina Mioč“

Povjerenstvo za izbor i imenovanje :

točka 7. umjesto imena „Mladenka Perković“ treba stajati ime „Ante Baković“.

Odbor za obrazovanje, kulturu, šport i mlade :

točka 3. umjesto imena „Ante Baković“ treba stajati ime „Nikolina Mioč“.

Povjerenstvo za jednakopravnost spolova:

točka 4. umjesto imena „Ivan Vukadin“ treba stajati ime „Nikolina Mioč“.

II.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama HBŽ“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-25.2/24
Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članaka 2., 234. i 302. Zakona o gospodarskim društvima („Službene novine F B i H“, broj: 81/15), članka 9a. Odluke o osnivanju ŠGD „Hercegbosanske šume „d.o.o. Kupres („Narodne novine HBŽ“, broj 11/03, 12/05, 9/09 i broj 01-02-...724 od -) i članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ“, broj: 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10.07.2024. godine donosi

ODLUKU**o prijenosu prava i obveza****I.**

Ovom Odlukom prava i obveze Skupštine ŠGD „Hercegbosanske šume „d.o.o. Kupres prenose se s Skupštine Hercegbosanske županije na opunomoćenike:

- 1. Marijan Mašić - predsjednik**
- 2. Josip Penić - član**
- 3. Ilija Bagarić - član**
- 4. Luka Krstanović - član**
- 5. Aleksandar Štrbac - član**
- 6. Nataša Vekić - član**
- 7. Muhamed Dragolovčanin - član**

II.

Opunomoćenici iz točke 1. ove Odluke čine Skupštinu ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres s pravima i obvezama u okvirima izdanih pojedinačnih punomoći koje potpisuje

predsjedatelj Skupštine Hercegbosanske županije.

III.

Skupština ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres imenuje se na mandat od 4 godine.

IV.

Za obavljanje poslova Skupštine ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres opunomoćenicima pripada naknada koju je utvrdilo Administrativno-pravno povjerenstvo Skupštine Hercegbosanske županije.

V.

Skupština ŠGD „Hercegbosanske šume“ d.o.o. Kupres podnosi izvješće Skupštini Hercegbosanske županije najmanje jednom godišnje.

VI.

Stavlja se van snage Odluka o prijenosu prava i obveza („Narodne novine HBŽ“, broj 6/21) i punomoći opunomoćenicima dane temeljem ove Odluke.

VII.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije.“

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-26.2/24
Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 25., 26 i 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije (« Narodne novine HBŽ », broj: 8/03, 14/03, 1/04, 6/05, 11/06 i 5/08) Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10. srpnja 2024. godine donosi

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

ODLUKU**o imenovanju privremenog radnog tijela
- Povjerenstvo za izradu Etičkog kodeksa
za zastupnike u Skupštini Hercegbosanske
županije****I.**

U privremeno radno tijelo - Povjerenstvo za izradu Etičkog kodeksa za zastupnike u Skupštini Hercegbosanske županije imenuju se :

1. Marija Šarac - predsjednik
2. Tonka Kovčalića - član
3. Suzana Jović - član
4. Mario Maši - član
5. Hana Milak - član
6. Damir Baković - član
7. Tajnik Skupštine HBŽ - član

II.

Zadatak privremenog Povjerenstva iz točke I. je izraditi Etički kodeks za zastupnike u Skupštini Hercegbosanske županije te dostaviti istoj na usvajanje.

III.

Privremeno Povjerenstvo ima pravo na naknadu čiji iznos će odrediti Administrativno- pravno povjerenstvo Skupštine Hercegbosanske županije.

IV.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-28.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 98. i 1. Poslovnika Skupštine

Hercegbosanske županije (« Narodne novine HBŽ « broj: 8/03, 14/03, 1/04,6/05,11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10. srpnja 2024.godine donosi

ODLUKU**o usvajanju Izvješća o radu Županijskog
javnog pravobraniteljstva za razdoblje od 01.
siječnja 2023. godine do 31.prosinca 2023. god.****Članak 1.**

Skupština Hercegbosanske županije usvaja Izvješće o radu Županijskog javnog pravobraniteljstva za razdoblje od 01. siječnja 2023. godine do 31.prosinca 2023. godine.

Članak 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija

SKUPŠTINA

Broj: 01-02-19.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 98. i 101. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije (« Narodne novine HBŽ « broj: 8/03, 14/03, 1/04,6/05,11/06 i 5/08), Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10. srpnja 2024.godine donosi

ODLUKU**usvajanju Izvješća o izvršenju Izmjena i
dopuna Proračuna Hercegbosanske županije
za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca
2023.godine****Članak 1.**

Skupština Hercegbosanske županije usvaja Izvješće o izvršenju Izmjena i dopuna Proračuna Hercegbosanske županije za razdoblje od

01.siječnja do 31. prosinca 2023. godine.

Članak 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA

Broj: 01-02-18.2/24

Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

Temeljem članka 94. Zakona o zdravstvenom osiguranju HBŽ („Narodne novine HBŽ“, broj: 12/05), a sukladno članku 98. i 100. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije („ Narodne novine HBŽ „, broj: 8/03, 14/03, 1/04, 6/05 ,11/06 i 5/08) Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj dana, 10. srpnja 2024. godine donosi

ODLUKU

o usvajanju Izvješća o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023.godinu

Članak 1.

Skupština Hercegbosanske županije usvaja Izvješće o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu.

Članak 2.

Izvješće o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu (broj : 01-28-2-1439/24 od 24.04.2024. godine) čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Narodnim novinama Hercegbosanske županije“.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-22.2/24
Tomislavgrad, 10. srpnja 2024. godine

Predsjedatelj Skupštine
Jozo Ćosić v.r.

***

IZVJEŠĆE

O RADU ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE ZA 2023. GODINU

UVOD

Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije samostalno djeluje od 01.01.2002. godine. Sjedište Zavoda je u Livnu, u ulici Kneza Mutimira br. 24.

Zavod svoju djelatnost obavlja putem sljedećih organizacijskih jedinica:

1. Ured ravnatelja.
2. Odjel za pravne, kadrovske i opće poslove,
3. Odjel za ekonomsko - finansijske poslove.
4. Odjel za zdravstveno osiguranja i zdravstvenu zaštitu,
  - 4.a) Područni uredi, kao poseban ustrojbeni oblik i sastavni dio Zavoda,
5. Odjel za internu reviziju,
6. Odjel za informatičke tehnologije.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

U tabeli je prikazana pregled broja uposlenih u Zavodu po kvalifikacijskoj strukturi

Stručna sprema	Broj uposlenih					
	2020	2021	Index	2022	2023	Index
VSS	19	18	94,74	17	19	11,76
VŠS	7	7	100,00	7	7	100,00
SSS	16	16	100,00	17	18	105,88
NKV	3	3	100,00	3	3	100,00
Pripravnik VSS	-	-	-	-	-	-
Pripravnik VŠS	-	-	-	-	-	-
Ukupno uposleni	45	44	97,78	44	47	106,82

Rad Zavoda se temelji na Zakonu o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije, Zakonu o zdravstvenom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti Federacije Bosne i Hercegovine, Statutu Zavoda, normativnim aktima Zavoda, kao i drugim Zakonskim i podzakonskim propisima iz oblasti zdravstva i drugih propisa.

U 2023. godini Upravno vijeće Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije održalo je jedanaest (11) sjednica i na istima je razmatrano i doneseno sljedeće

- Odluka o privremenim doznakama javnim zdravstvenim ustanovama, broj: 11-04-5-76/23 od 10.01.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Izvješća Središnjeg popisnog povjerenstva Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2022. godinu, broj: 11-04-5-552/23 od 23.02.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Financijskog izvješća za 2022. godinu (Godišnji obračun), broj: 11-04-5-553/23 od 23.02.2023. godine,
- Odluka o rasporedu viška prihoda, broj: 11-1-1-555/23 od 23.02.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-556/23 od 23.02.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (raspisivanje Javnog poziva za odabir poslovne banke za pružanje usluge bez naknade), broj: 11-04-5-557/23 od 23.02.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (raspisivanje Javnog poziva za izbor banke za oročavanje raspoloživih novčanih sredstava), broj: 11-04-5-558/23 od 23.02.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-559/23 od 23.02.2023. godine,

- Zaključak, broj: 11-04-5-560/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2023. godinu sukladno raspisanom Javnom pozivu), broj: 11-11-10-561/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje ugovora s ljekarnama za 2023. godinu sukladno raspisanom Javnom pozivu), broj: 11-11-10-562/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o načinu i postupku osiguranja primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda sa Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba - Bakovići za 2023. godinu), broj: 11-11-10-563/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o osiguranju primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda sa Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidnih osoba - Drin Fojnica za 2023. godinu), broj: 11-11-10-564/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o načinu osiguranja primarne zdravstvene zaštite i lijekova za bolesnike - osiguranike Zavoda s JZU Specijalnom bolnicom za kroničnu psihijatriju Modrica za 2023. godinu), broj: 11-11-10-565/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o osiguranju primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda s JU Zavodom za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine - Pazarić za 2023. godinu), broj: 11-11-10-566/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga medicinske rehabilitacije s Javnom ustanovom za medicinsku

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

rehabilitaciju i banjsko liječenje- Lječilište „Reumal“ Fojnica za 2023. godinu), broj: 11-11-10-567/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda s Ustanovom za predškolski odgoj i socijalnu skrb Majčino selo Čitluk, Međugorje za 2023. godinu), broj: 11-11-10-568/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda s Ustanovom za prihvata i odgoj djece „Mala škola“ Vareš za 2023. godinu), broj: 11-11-10-569/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o osiguranju primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda s Javnom ustanovom Dom za lica s invaliditetom Višegrad za 2023. godinu), broji 11-11-10-570/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o odobravanju novčane pomoći, broj: 11-33-16-99/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka (DZ Kupres-sufinanciranje opremanja oftalmološke ambulante), broj: 11-04-5- 571/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka o načinu upućivanja osiguranih osoba Zavoda za zdravstveno osiguranje HBŽ na medicinsku rehabilitaciju u specijalizirane zdravstvene ustanove, broj: 11-04-5-572/23 od 23.02.2023. godine,

- Odluka (DZ Tomislavgrad-sufinanciranje nabave stomatološke stolice), broj: 11-04-5- 573/23 od 23.02.2023. godinu,

- Odluka o usvajanju Izvješća o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2022. godinu, broj: 11-04-5-1279/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o usvajanju Izvješća o ostvarenim prihodima i rashodima Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za razdoblje 01.01.2023.-31.03.2023. godine, broj: 11-04-5-1281/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godine, broj: 11-04-5-1283/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-1286/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o interventnom korištenju sredstava

tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-1284/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-1285/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka (DZ Drvar-financiranje nabave med, aparata), broj: 11-04-5-1287/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o izmjenama i dopunama Liste ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji, broj: 11-04-5-1288/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o odobravanju i korištenju humanog imunoglobulina na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-1289/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju bolničke zdravstvene zaštite sa Županijskom bolnicom „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1290/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Tomislavgrad za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1291/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Livno za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1292/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Drvar za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1293/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Glamoč za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1294/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Kupres za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1295/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga javnozdravstvene djelatnosti sa Zavodom za javno zdravstvo Hercegbosanske županije za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1296/23 od 28.04.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranika - studenata i načinu plaćanja usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Mostar za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1297/23 od 28.04.2023. godine,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju usluga zdravstvene zaštite s Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1298/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1299/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o osiguranju primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike Zavoda s Međunarodnim forumom solidarnosti - Emmaus, Prihvatni centar „Duje“ Doboj Istok za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1300/23 od 28.04.2023. godinu,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1301/23 od 28.04.2023. godine.
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite s JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Republike Srpske za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1302/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa Zavodom za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju „dr. Miroslav Zotović“ za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1303/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranika - studenata i načinu plaćanja usluga zdravstvene zaštite s Javnom ustanovom KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu za 2023. godinu), broj: 11-04-5-1304/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o imenovanju članova Liječničkog povjerenstva za odobravanje liječenja izvan Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-1305/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o imenovanju članova Povjerenstva za lijekove, ortopedska pomagala, jednokratne novčane pomoći i bolovanja, broj: 11-04-5-1306/23 od 28.04.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-1311/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti, broj: 11-04-5-1309/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti, broj: 11-04-5-1308/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o uvjetima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavu visokokalorične prehrane za osigurane osobe s teškim poremećajem u razvoju, broj: 11-04-5-1307/23 od 28.04.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-1310/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o provedbi dodatne analize/revizije, broj: 11-04-5-1315/23 od 28.04.2023. godine,
- Odluka o vrijednosti boda za realizaciju programa zdravstvene zaštite u Hercegbosanskoj županiji, broj: 11-04-5-1757/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Izmjena i dopuna finansijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu, broj: 11-04-5-1758/23 od 15.06.2023. godine,
- Izmjene i dopune Finansijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-11-2-1759/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o izvršenju Finansijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-11-2-1760/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Dokumenta okvirnog proračuna Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2026. godina, broj: 11-04-5-1761/23 od 15.06.2023. godine,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-02-3-1764/23 od 15.06.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-1772/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka (DZ Drvar-financiranje nabave stomatološke stolice), broj: 11-04-5-1763/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka (DZ Drvar-financiranje nadoplate zamjene Seiexon aparata novim aparatom), broj: 11-04-5-1765/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka (DZ Tomislavgrad-financiranje nabave aparata XP-300 SYSMEX), broj: 11-04-5-1767/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka (DZ Tomislavgrad-financiranje nabave aparata za elektrolite), broj: 11-04-5-1768/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Obračuna sredstava u zdravstvu Hercegbosanske županije za 2022. godinu, broj: 11-04-5-1769/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o razrješenju člana Povjerenstva, broj: 11-04-5-1770/23 od 15.06.2023. godine,
- Odluka o imenovanju člana Povjerenstva, broj: 11-04-5-1771/23 od 15.06.2023. godine,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Odgovor na zastupničko pitanje, broj: 11-04-5-1915/23 od 29.06.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Izvješća o ostvarenim prihodima i rashodima Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za razdoblje 01.01.2023.-30.06.2023. godine, broj: 11-04-5-2181/23 od 20.07.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti na ugovore (za potpisivanje revidiranih Ugovora o pružanju usluga zdravstvene zaštite sa zdravstvenim ustanovama za 2023.), broj: 11-04-5-2183/23 od 20.07.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike-osiguranike Zavoda s „Domom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba Stolac“, broj: 11-04-5-2184/23 od 20.07.2023. godine,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-02-3-2185/23 od 20.07.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-2186/23 od 20.07.2023. godine,
- Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o uvjetima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavu visokokalorične prehrane za osigurane osobe s teškim poremećajem u razvoju, broj: 11-04-5-2249/23 od 28.07.2023. godine,
- Odluka o otpisu obveza, broj: 11-04-5-3154/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Izvješća o ostvarenim prihodima i rashodima Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za razdoblje 01.01.2023.-30.09.2023. godine, broj: 11-04-5-3155/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3157/23 od 27.10.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-3158/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3159/23 od 27.10.2023. godine
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3160/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3161/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava

- tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3162/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3163/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3164/23 od 27.10.2023. godine,
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu korištenja mobilnih i fiksnih telefona u Zavodu za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-02-3-3165/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o utvrđivanju Prijedloga Odluke o izmjenama Odluke o osnovicama, stopama, načinu obračunavanja i plaćanja sredstava za ostvarivanje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 11-04-5-3166/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o visini premije za obvezno zdravstveno osiguranje za 2024. godinu, broj: 11-04-5-3167/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za raspisivanje Javnog poziva svim ljekarnama u svrhu uspostavljanja ugovornog odnosa sa Zavodom za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3168/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za raspisivanje Javnog poziva za dostavljanje prijave za zaključenje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3169/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o uvjetima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavu lijekova Clexane i Fragmin, broj: 11-04-5-3170/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o uvjetima i načinu refundiranja novčanih sredstava utrošenih za nabavu lijeka Clexane, broj: 11-04-5-3171/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o imenovanju članova Povjerenstva za lijekove, broj: 11-04-5-3172/23 od 27.10.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-3173/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke (Odluka, broj: 11-04-5-1763/23 od 15.06.2023. godine), broj: 11-04-5-3174/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godine, broj: 11-04-5-3175/23 od 27.10.2023. godine,
- Zaključak, broj: 11-04-5-3176/23 od 27.10.2023. godine,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Zaključak, broj: 11-04-5-3177/23 od 27.10.2023. godine,
- Odluka („Županijska bolnica „dr. fra Mihovil Sučić“ Livno), broj: 1 1-04-5-3358/23 od 13.11.2023. godine,
- Odluka o vrijednosti boda za realizaciju programa zdravstvene zaštite u Hercegbosanskoj županiji, broj: 11-04-5-3682/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o usvajanju Financijskog plana Zavoda za zdravstveno osiguranje HBŽ za 2024. godinu, broj: 1 1-1 1-2-3683/23 od 04.12.2023. godine,
- Financijski plan za 2024. godinu, broj: 11-11-2-3684/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o izvršenju Financijskog plana za 2024. godinu, broj: 11-11-2-3685/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o iznosu sredstava za lijekove po jednoj osiguranoj osobi, za starosnu grupu od 7 do 19 godina (koeficijent 1) za 2024. godinu, broj: 11-04-5-3686/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka (o povratu sredstava uplaćenih po osnovu participacije za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3687/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o naknadi putnih troškova u svezi korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-3688/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o imenovanju Središnjeg popisnog povjerenstva Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-3689/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o imenovanju Povjerenstva za popis osnovnih sredstava i sitnog inventara Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-3690/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o imenovanju Povjerenstva za popis novčanih sredstava, obveza i potraživanja Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-3691/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o stavljanju van snage Odluke o refundiranju novčanih sredstava utrošenih za nabavu antituberkulotika, broj: 11-04-5-3692/23 od 04.12.2023. godine,
- Odluka o odobravanju novčane pomoći, broj: 11-04-5-3693/23 od 04.12.2023. godine,
- Prijedlog Trogodišnjeg plana rada Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za razdoblje 2024.-2026. godina, broj: 11-04-5-3886/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o odobravanju i korištenju humanog

- imunoglobulina na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 11-04-5-3887/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o odobravanju i korištenju lijeka Humira na teret sredstava Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, broj: 1 1-04-5-3888/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3889/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3890/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 1 1-04-5-3891/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broja: 11-04-5-3892/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3893/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve Financijskog plana za 2023. godinu, broj: 11-04-5-3894/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti na ugovore (sa zdravstvenim ustanovama s područja Hercegbosanske županije za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3895/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje ugovora s ljekarnama za 2024. godinu), broj: 1 1-04-5-3896/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3897/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o načinu osiguranja primarne zdravstvene zaštite i lijekova za bolesnike - osiguranike Zavoda s JZU Specijalnom bolnicom za kroničnu psihijatriju za Modriča za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3898/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranika - studenata i načinu plaćanja usluga zdravstvene zaštite s Javnom ustanovom KS Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Univerziteta u Sarajevu za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3910/23 od 20.12.2023. godine,
- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru

za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3909/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranika - studenata i načinu plaćanja usluga zdravstvene zaštite s Domom zdravlja Mostar za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3908/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom Mostar za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3907/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o međusobnim odnosima u pružanju zdravstvene zaštite s JZU Univerzitetskim kliničkim centrom Republike Srpske za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3906/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanju usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike s „Domom za socijalno i zdravstveno zbrinjavanje osoba s invaliditetom i drugih osoba Stolac“ za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3905/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Sporazuma o osiguranju primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike s Međunarodni forumom solidarnosti - Emmaus, Prihvatni centar „Duje“ Dobojski Istok za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3904/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga dijagnostičko-terapeutske metode ERCP s Hrvatskom bolnicom „Dr. fra Mato Nikolić“ Nova Bila za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3903/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju zdravstvenih usluga s ZTC „Banja Vrućica“ a.d. Teslić za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3902/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o pružanju usluga medicinske rehabilitacije s Javnom ustanovom za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje-

Lječilište „Reumal“ Fojnica za 2024. godinu, broj: 11-04-5-3901/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike s Ustanovom za predškolski odgoj i socijalnu skrb Majčino selo

Čitluk, Međugorje za 2024. godine), broj: 11-04-5-3900/23 od 20.12.2023. godine,

- Odluka o davanju suglasnosti (za potpisivanje Ugovora o reguliranju međusobnih odnosa u svezi pružanja usluga primarne zdravstvene zaštite i lijekova za korisnike - osiguranike s Ustanovom za prihvata i odgoj djece „Mala Škola“ Vareš za 2024. godinu), broj: 11-04-5-3899/23 od 20.12.2023. godine.

Ravnatelj Zavoda je donio sljedeće akte:

- Pravilnik o internoj reviziji,
- Povelja interne revizije Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije,

- Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije,

- Proračunski kalendar Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu,

- Obračun sredstava u zdravstvu za 2022. godinu,

- Plan nabava Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu,

- Izmjene i dopune plan nabava Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za 2023. godinu,

- Instrukcija za provedbu Odluke o listi ortopedskih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji,

- Godišnje izvješće o financijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu,

- Naputak o pravilima korištenja sigurnosti i zaštiti podataka IT sustava,

- Pravilnik o materijalnom poslovanju,

- Sporazum o održavanju LIS sustava,

- Operativni plan za 2023. godinu.

Održano je 7. sjednica Stručnog kolegij Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije.

Poslovi i zadaće iz djelokruga Zavoda vrše se u okviru sljedećih ustrojbenih jedinica:

1. Ured ravnatelja,

2. Odjel za pravne, kadrovske i opće poslove,

3. Odjel za ekonomsko - financijske poslove,

4. Odjel za zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu,

- 4.a) Područni uredi Zavoda, kao poseban ustrojbeni oblik i sastavni dio u Zavodu i to: Područni ured Livno,

Područni ured Tomislavgrad,

Područni ured Drvar,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Područni ured Kupres,
Područni ured Glamoč,
- Područni ured Bosansko Grahovo.
5. Odjel za internu reviziju
6. Odjel za informatičke tehnologije

Opis poslova ustrojbenih jedinica Zavoda:

Uredu ravnatelja:

- organizacija rada i poslovanja Zavoda, kao i provođenje i priprema dogovora, sporazuma i ugovora u kojima se Zavod javlja kao stranka,
- utvrđivanje poslovne politike i donošenje mjera za njeno provođenje,
- poslovi u svezi s ostvarivanjem prava iz zdravstvene zaštite,
- informacijsko-analički poslovi,
- analitičko planski poslovi,
- poslovi od zajedničkog interesa za uspješno funkcioniranje Zavoda, odnosno osiguravanje za rad ustrojbenih jedinica, te drugi poslovi koje odredi ravnatelj,
- poslovi pripreme ugovora sa zdravstvenim ustanovama,
- pripreme izvješća o provođenju zdravstvene zaštite,
- analiza poslovanja,
- izvješće o poslovanju,
- drugi poslovi, sukladno zakonu i drugim općim aktima Zavoda.

Odjel za pravne, kadrovske i opće poslove:

- sudjeluje u izradi Programa rada Zavoda i Upravnog vijeća Zavoda te izvješća o izvršavanju tih programa,
- izrađuje i priprema nacрте propisa i drugih akata unutarnjih poslova Zavoda,
- daje stručna mišljenja po žalbama korisnika zdravstvenog osiguranja,
- vrši kontrolu u pogledu primjene propisa o zdravstvenom osiguranju i općim aktima Zavoda,
- poslovi upravnog rješavanja (vođenje upravnog postupka i rješavanje u upravnim stvarima, pružanje pravne pomoći i davanje stručnih objašnjenja, sačinjavanje podnesaka i vršenje drugih poslova pravne pomoći sukladno zakonu, izrada i donošenje pojedinačnih akata i dr.)
- normativno-pravni poslovi (izrada prednacрте, nacрте i prijedloga propisa i općih akata, pripremanje izmjena i dopuna istih, davanje stručnih mišljenja

o istima),

- poslovi u oblasti imovinsko-pravnih odnosa,
- poslovi u izvršavanju kadrovskih poslova,
- poslovi u oblasti radnih odnosa (zasnivanje radnog odnosa, vođenje personalne dokumentacije, radni odnosi - ugovori o radu, rješenja o prestanku rada)
- stručno operativni poslovi (provedba i izvršenje zakona, drugih propisa i općih akata i s tim u svezi utvrđivanje stanja u odgovarajućoj oblasti),
- administrativno-tehnički poslovi (vođenje službenih evidencija, izdavanje uvjerenja, potvrda i drugih akata o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija, vrše poslovi uredskog poslovanja i arhiviranje predmeta),
- operativno-tehnički poslovi (rad na računalu, kopiranje, umnožavanje materijala, investicijsko i tekuće održavanje objekata, uređaja, tehničkih sredstava za rad i opreme, upravljanje motornim vozilima i održavanje vozila),
- pomoćni poslovi (pakiranje, otpremanje i dostava pošte, poslovi teklića-kurira i drugi pomoćni poslovi),
- priprema materijale i sjednice Upravnog vijeća Zavoda,
- prati zakonitost u radu službi u Zavodu i Područnim uredima,
- sudjeluje u pripremi ugovora koje sklapa Zavod,
- priprema i koordinira rad na izradi odgovarajućih naputaka i drugih akata u cilju zakonitog, stručnog, pravodobnog postupanja Stručne službe Zavoda i područnih ureda,
- organizira i vrši nabavu potrošnog materijala,
- obavlja i druge poslove koji proistječu iz djelokruga službe po nalogu ravnatelja.

Odjel za ekonomsko - financijske poslove u okviru tri odsjeka obavljaju se analitičko- plan- ski, financijsko-računovodstveni poslovi, kontrola naplate prihoda i informatički poslovi:

- izrada analiza, izvješća, informacija i drugih stručnih materijala na temelju odgovarajućih podataka,
- izrada prednacрте, nacрте i prijedloga Financijskog plana i praćenje njegovog izvršenja,
- izrada elaborata, studija i programa iz određene oblasti,
- pripremanje i predlaganje metodoloških rješenja,
- izrada analitičkih, informativnih ili drugih materijala u okviru propisane metodologije (tipska

izvješća, redovite ili periodične informacije i si.),

- uspostavljanje, izrada, vođenje i održavanje evidencija,
- poslovi propisanih knjigovodstvenih evidencija,
- obračun i isplata plaća i drugih naknada,
- izrada periodičnih obračuna, završnog računa i drugih izvješća o financijskom poslovanju sukladno Zakonu o računovodstvu izvanproračunskih fondova,
- poslovi likvidature i fakturiranja, planiranja i nabave opreme, potrošnje materijala i drugi računovodstveno-materijalni i financijsko-materijalni poslovi,
- izrada periodičnih, godišnjih i dugoročnih planova i projekcija prihoda i rashoda u obveznom zdravstvenom osiguranju,
- davanje ocjene o programima i planovima rada zdravstvenih ustanova (ekonomski dio),
- izrada godišnjih planova sredstava Zavoda,
- izrada godišnjih planova Stručne službe Zavoda,
- izrada obračuna i izvješća o sredstvima u zdravstvu,
- izrada, praćenje primjene i usklađivanje standarda i normativa zdravstvene zaštite,
- utvrđivanje osnova za cijene i cjenik zdravstvenih usluga,
- utvrđivanje kriterija i mjerila za ugovaranje s zdravstvenim ustanovama,
- sudjelovanje u utvrđivanju kriterija i mjerila ugovaranja programa federalne solidarnosti,
- iniciranje prijedloga u svezi s primjenom, odnosno eventualnih izmjena Odluke o prioritarnim vertikalnim programima i Odluke o kriterijima i načinu korištenja sredstava federalnog fonda solidarnosti,
- izvršavanje financijske obveze Zavoda u skladu s Financijskim planom (vrše plaćanja sukladno potpisanim ugovorima faktura za zdravstvene usluge, materijalnih i drugih troškova),
- kontaktiranje s bankama i drugim financijskim institucijama,
- kontrola faktura i obračuna za izvršene zdravstvene usluge i kontrolu i likvidiranje dokumenata koji su temelj za plaćanje i knjiženje,
- praćenje realiziranja ugovora koji su sklopljeni sa zdravstvenim ustanovama za pružanje zdravstvenih usluga,
- izrada izvješća za zdravstvene usluge po vrstama istih i troškovima, mjesečno, periodično i godišnje,
- sagledavanje problematike ostvarivanja prihoda Zavoda, predlaganje mjera za unaprjeđivanje financiranja zdravstvene zaštite,

- planiranje mehanizma i načina kontrole naplate doprinosa,
- prati i kontrolira naplatu doprinosa samostalno i u suradnji s tijelima Porezne službe,
- pregledi poslovnih knjiga obveznika, sačinjavanje zapisnika i poduzimanje daljnjih mjera oko naplate doprinosa,
- izrada analiza, izvješća i informacija o naplati doprinosa,
- planiranje, pripremanje i obavljanje administrativnih poslova iz oblasti informacijske tehnologije,
- standardizacija i razmjena podataka s institucijama u zdravstvu i institucijama izvan zdravstva u svezi s poslovima koji proistječu iz djelokruga rada Zavoda,
- osiguravanja odgovarajuće softverske i hardverske opreme za rad svih službi,
- planiranje, instaliranje i utvrđivanje rokova izrade i načina implementiranja novih softverskih aplikacija te osiguravanja jedinstvenog informacijskog sustava u zdravstvenom osiguranju,
- izrada baze podataka, administriranje bazom podataka te upravljanje radom u mreži,
- izrada planskih programa te programa za izvješća,
- planiranje, organiziranje i osiguravanje zaštite osobnih podataka fizičkih osoba,
- i ostali poslovi iz djelokruga službe po nalogu ravnatelja.

Odjel za zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu u okviru kojega je i odsjek za zdravstveno osiguranje:

- izrađuje procedure i napatke za rad službe,
- organizira vršenje poslova u svim područnim uredima, odnosno raspoređuje poslove i daje napatke koordinatorima područnih ureda za rad područnih ureda,
- ostvaruje suradnju s koordinatorima područnih ureda, pruža im stručnu pomoć, nadzire i ocjenjuje uspješnost rada područnih ureda te odgovara za stručno i pravodobno izvršenje poslova iz djelokruga istih,
- prati i primjenjuje propise iz oblasti zdravstva i obveznog zdravstvenog osiguranja,
- utvrđuje Plan rada službe, izrađuje izvješće o radu i sudjeluje u izradi Plana rada Zavoda,
- sudjeluje u izradi odgovarajućih akata Upravnog vijeća iz djelokruga rada Službe,
- odgovara za koordiniranje rada s drugim službama Zavoda i institucijama s kojima surađuje,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- vodi upravni postupak u 1 stupnju, izdaje rješenja o pravu iz obveznog zdravstvenog osiguranja,
- izrađuje statistička izvješća,
- priprema podzakonske propise iz oblasti zdravstvenog osiguranja,
- sudjeluje u radu na izradi ugovora sa zdravstvenim ustanovama,
- prati funkcioniranje sustava obveznog zdravstvenog osiguranja, daje inicijative za poduzimanje mjera u toj oblasti,
- prati provedbu i izvršavanje propisa iz obveznog zdravstvenog osiguranja i vrši kontrolu bolovanja,
- prati ostvarivanje prava osiguranih osoba iz obveznog zdravstvenog osiguranja i o tome sačinjava izvješće,
- priprema i koordinira rad na provedbi sporazuma o ostvarivanju prava osiguranih osoba iz obveznog zdravstvenog osiguranja izvan teritorija županije i drugih sporazuma,
- rješava o pravima i zahtjevima za primjenu Ugovora o socijalnom osiguranju temeljem sporazuma između zemalja ugovornica - ino-osiguranje,
- brine o zakonitij i pravovremenoj provedbi Konvencija,
- priprema osnove za sklapanje ugovora, prati njihovu provedbu, sudjeluje u kontroli pruženih usluga i obavlja i druge poslove u svezi s ugovaranjem,
- vrši kontrolu i nadzor medicinskog dijela dokumentacije iz djelokruga rada Zavoda,
- sudjeluje u pripremi dokumenata sa stručnog medicinsko-farmaceutskog stanovišta koji su vezani za programe rada Zavoda i vrši kontrolu njihove provedbe,
- sudjeluje u radu stručnih povjerenstava i radnih grupa,
- prati i analizira potrošnju lijekova koji se osiguranim osobama odobravaju na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja,
- proučava i prati dosljedne primjene postojećih međunarodnih ugovora,
- kontaktira s inozemnim nositeljima osiguranja u svezi s ostvarivanjem prava osiguranih osoba kao i u svezi s utvrđivanjem naknada za pruženu zdravstvenu zaštitu inozemnim osiguranicima,
  - » izrađuje naputke za primjenu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju,
  - » vrši poslove obračuna stvarnih i paušalnih troškova na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju,
- obavlja poslove u svezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite osiguranih osoba za vrijeme rada

odnosno boravka u inozemstvu,

- obavlja i druge poslove koji proistječu iz djelokruga službe po nalogu ravnatelja.

Područni uredi Zavoda:

U svakoj općini u županiji djeluje područni ured Zavoda u kojem se obavljaju sljedeći poslovi:

- poslovi prijave i odjave osiguranika i osiguranih osoba na području općine,
- poslovi izdavanja i ovjera isprava kojima se utvrđuje i dokazuje status osigurane osobe,
- poslovi vođenja osobnih zdravstvenih kartona osiguranika,
- poslovi ovjere i evidentiranja ortopedskih i drugih pomagala,
- poslovi ovjere i isplate putnih i drugih troškova u svezi s ostvarivanjem zdravstvene zaštite,
- poslovi prijema, evidentiranja, ovjere i izdavanja tiskanica u svezi s provođenjem međunarodnih sporazuma o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na zdravstveno osiguranje,
- poslovi obračuna paušalnih i stvarnih troškova na temelju INO osiguranja,
- poslovi osiguranja statističkih podataka o osiguranicima,
- poslovi vođenja evidencija i kontrola uplata doprinosa za zdravstveno osiguranje na području općine,
- poslovi kontrole i likvidacija naknada plaća za vrijeme privremene spriječenosti za rad,
- drugi poslovi koji su općim aktima preneseni u djelokrug rada Područnih ureda Zavoda.

Odjel za internu reviziju

- izrađuje studiju rizika kojima se identificiraju, definiraju i procjenjuju potencijalni rizici u poslovanju Zavoda za potrebe interne revizije,
- strateško (trogodišnje) i godišnje planiranje interne revizije,
- provodi reviziju rada u ustrojbenim jedinicama i procesa koji se odvijaju u ustrojbenim jedinicama Zavoda, pri čemu procjenjuje interne kontrole, daje stručno mišljenje o kontrolama i preporuke ravnatelju Zavoda za otklanjanje nedostataka i poboljšanje rada unutar ustrojbenih jedinica Zavoda,
- sagledava i izvješćuje ravnatelja o :
  - učinkovitosti i adekvatnosti sustava financijskog upravljanja i kontrola u svrhu kontroliranja rizika, usuglašenost sa zakonima i propisima,

pouzdanost, točnost i sveobuhvatnost financijskih i drugih poslovnih informacija, efikasnost, učinkovitost i ekonomičnost poslovanja,

zaštiti imovine i drugih resursa i poduzimanju mjera protiv mogućih gubitaka zbog zlouporabe, lošeg upravljanja, grešaka, prijevара i nepravilnosti, poštivanju i adekvatnosti politika i procedura za upravljanje rizicima u Zavodu, odnosno da su aktivnosti uposlenih u skladu s politikama, standardima, procedurama i važećim zakonskim i podzakonskim propisima, poduzetim mjerama rukovoditelja subjekta revizije po preporukama unutarnje revizije, s ciljem otklanjanja utvrđenih slabosti i nepravilnosti,

- osigurava i čuva dokumentaciju interne revizije,
- obavlja i druge poslove koji proistječu iz djelokruga odjela po nalogu ravnatelja.

Odjel za informatičke tehnologije

U djelokrugu svoga rada Odjel za informatičke tehnologije vrši sljedeće poslove:

- planiranje strategije razvoja organizacijskog dijela za koji je zadužen u skladu sa strategijom razvoja Zavoda,

- briga o unapređenju IT sustava,

- planiranje i predlaganje strategije i konkretnih projekta modernizacije komunikacijskih kanala unutar Zavoda i prema vani,

- planiranje i predlaganje unaprjeđenja i modernizacije aplikacija i sustava koje se koriste u Zavodu, sudjelovanje u izradi Strateškog plana i Godišnjeg plana rada Zavoda

- sudjelovanje u planiranju poslova informatizacije zdravstva u HBŽ, čiji je Zavod nositelj, koordiniranje aktivnosti sa odjelima za informatičku podršku u zdravstvenim ustanovama prilikom implementacije i korištenja zajedničkog informacijskog sustava u zdravstvu,

- sudjelovanje u konzultacijama sa poslovnom stranom za potrebe prikupljanja informacija o programskim potrebama, poslovnim ciljevima i funkcionalnostima kao i ulazno/izlaznim potrebama aplikacija,

- sudjelovanje u konzultacijama sa dobavljačima aplikativnih rješenja u cilju otklanjanja problema u radu aplikacija,

- postavljanje parametara operativnog sustava u skladu sa urađenim projektima, 8 - sudjelovanje u zaštiti IT sustava i podataka,

- osiguravanje pravovremenog ispravljanja pogrešaka za poslove iz domene provjerenog

područja upravljanja i poduzimanje svih potrebnih radnji za odgovarajuću prevenciju i sprječavanje istih,

- sudjelovanje u izradi programske podrške, te izradi i uvođenju programskih paketa, - organiziranje programa informatičkog osposobljavanja i usavršavanja radnika,

- vršenje nadzora nad administriranjem baze podataka i osiguravanja njene sigurnosti, organiziranje nadzora nad informatičkom opremom,

- sudjelovanje u operativnom nadzoru nad radom korisničke, ispisne i druge periferne opreme, - briga o hardverskoj infrastrukturi neophodnoj za funkcioniranje IT sustava u zdravstvu u HBŽ, instaliranje, mijenjanje i popravci na hardveru i softveru korisničkih računala i ostale IT opreme Zavoda, održavanje i ažuriranje web stranice Zavoda, vršenje objavljivanja na web stranici Zavoda, intemetu, elektronskoj oglasnoj ploči i ostala objavljivanja, organiziranje podrške korisnicima informacijskog sustava Zavoda,

- sudjelovanje u programu informatičkog osposobljavanja i usavršavanja radnika,

- pružanje pomoć korisnicima u radu sa računalnom opremom i programima,

- održavanje kontakata sa zaposlenicima radi osiguranja kvalitete rada aplikacija koje IT odjel isporučuje kao i identifikacija potreba korisnika,

- surađuje sa dobavljačima softvera za potrebe Zavoda i zdravstva u HBŽ, a sve u svrhu neprekidnog, nesmetanog i sigurnog funkcioniranja istog,

- osigurava informatičke potrebe u radu korisnika, izrađuje izvještaje za potrebe Zavoda, ispitivanje i ocjenjivanje softverskih rješenja, testiranje programskih rješenja i ocjenjivanje rezultata testiranja,

- sudjelovanje u analizama i testiranjima sustava za sigurnost pristupa i rada sa aplikacijama, sudjelovanje u izradi standarda za razvoj softverskih rješenja, održavanje i upravljanje bazom podataka osiguranika i alatima za nadzor nad bazama,

- prati razvoj informatičke opreme i predlaže primjenu iste, obavlja i druge poslove koji proistječu iz djelokruga rada odjela po nalogu ravnatelja.

Aktivnost Zavoda u periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine

Sustav zdravstvenog osiguranja u županiji uspostavljen je sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije i Federacije Bosne i Hercegovine.

Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja osiguranici Zavoda ostvaruju u javnim zdravstvenim ustanovama sa kojima Zavod za svaku godinu zaključuje ugovore o pružanju zdravstvenih usluga.

Primarna i specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita je organizirana u domovima zdravlja, a sekundarna i dio tercijarne u Županijskoj bolnici Livno, dok dio sekundarne zdravstvene zaštite i tercijarna zdravstvena zaštita se osigurava u kliničkim centrima izvan županije (Mostar, Sarajevo, Tuzla, Banjaluka) te u zdravstvenim ustanovama Republike Hrvatske.

Temelj za zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja čine odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju, standardi i normativi za ugovaranje zdravstvene zaštite, osnovni paket zdravstvenih prava, Jedinствена metodologija kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, broj osiguranih osoba i vrijednost pruženih usluga.

Upravno vijeće Zavoda donosi Plan prihoda i rashoda za tekuću godinu uz suglasnost resornog ministarstva, Vlade i Skupštine Hercegbosanske županije, a sve sukladno Zakonu. U Planu prihoda i rashoda Zavoda planiraju se sredstva za zdravstvenu zaštitu na temelju kojih se dostavljaju prijedlozi ugovora o poslovnoj suradnji svakoj zdravstvenoj ustanovi pojedinačno.

Obveznim zdravstvenim osiguranjem osiguranicima i članovima obitelji osiguranika omogućava se pravo na korištenje zdravstvene zaštite i pravo na novčane naknade i pomoći utvrđene zakonom.

Sve osigurane osobe imaju ravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

U 2023. godini, u okviru Odjela Zavoda donošeni su Naputci, Pravilnici i Instrukcije te drugi akti u svezi provođenja sustava zdravstvenog osiguranja.

Pred Općinskim sudom u Livnu vodi se osamnaest, a pred Županijskim sudom u Livnu vodi se šest sudskih postupaka radi novčanih potraživanja i dva upravna spora. U tijeku je jedan sudski spor pred Ustavnim sudom BiH i jedan sudski spor pred Trgovačkim sudom u Zagrebu (pozitivno riješen u korist Zavoda).

Obveznim zdravstvenim osiguranjem osigurava se:

a) Osiguranicima

- zdravstvena zaštita u zdravstvenim ustanovama;
- naknada plaća za vrijeme bolovanja preko 42 dana;
- naknada putnih troškova u svezi sa korištenjem zdravstvene zaštite.

b) Članovima obitelji osiguranika

- zdravstvena zaštita u zdravstvenim ustanovama;
- naknada putnih troškova.

Osiguranici Zavoda imaju pravo i na korištenje ortopedskih i drugih pomagala, stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke kao i na lijekove koji se nalaze na listi lijekova koju donosi Vlada županije.

Kao temelj izračuna i prikazivanja Zavod je koristio podatke prema važećim podacima statističkog zavoda i službenim podacima matične evidencije Zavoda a što je prikazano u sljedećim tablicama.

Pregled ukupnog broja stanovništva u županiji (podatak o broju stanovnika po popisu iz 2013 godine), osiguranih osoba i stupnja obuhvata osiguranjem:

Godina	Broj stanovnika	Broj osiguranih osoba	% obuhvat osiguranja
2008.	81.396	53.368	65,57
2009.	80.800	53.237	65,89
2010.	80.322	53.533	66,65
2011.	79.879	53.283	66,70
2012.	79.351	53.218	67,07
2013.	78.849	50.336	63,83
2014.	78.365	50.106	63,94
2015.	77.757	49.529	63,70
2016.	82.113	48.335	58,86
2017.	90.727	47.653	52,52
2018.	90.727	46.270	51,00
2019.	90.727	45.456	50,10
2020.	90.727	44.527	49,08
2021.	90.727	43.896	48,38
2022.	90.727	43.067	47,47
2023.	90.727	42.500	46,84

Pregled broja osiguranih osoba u Hercegbosanskoj županiji po dobi u 2019. godini

	Bosansko Grahovo	Drvar	Glamoč	Kupres	Livno	Tomislavgrad	Ukupno HBŽ
UKUPNO	1.227	5.677	2.802	2.429	19.171	13.946	45.252
0 do 6 godina	33	212	147	138	1.075	833	2.438
7 do 19	97	511	329	379	2.595	2.264	6.175
20 do 49	265	1.457	735	741	6.046	4.551	13.795
50 do 64	239	1.109	486	589	4.611	3.059	10.093
preko 65 godina	593	2.388	1.105	582	4.844	3.239	12.751

Pregled broja osiguranih osoba u Hercegbosanskoj županiji po dobi u 2020. godini

	Bosansko Grahovo	Drvar	Glamoč	Kupres	Livno	Tomislavgrad	Ukupno HBŽ
UKUPNO	1.232	5.652	2.815	2.401	18.610	13.817	44.527
0 do 6 godina	30	196	134	129	995	773	2.257
7 do 19	88	486	330	352	2.458	2.162	5.876
20 do 49	261	1.412	736	743	5.782	4.523	13.457
50 do 64	230	1.083	463	570	4.435	3.048	9.829
preko 65 godina	623	2.475	1.152	607	4.940	3.311	13.108

Pregled broja osiguranih osoba u Hercegbosanskoj županiji po dobi u 2021. godini

	Bosansko Grahovo	Drvar	Glamoč	Kupres	Livno	Tomislavgrad	Ukupno HBŽ
UKUPNO	1.261	5.562	2.724	2.729	18.077	13.476	43.829
0 do 6	35	180	119	118	979	754	2.185

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

godina							
7 do 19	96	451	307	307	2.254	2.009	5.424
20 do 49	263	1.370	693	705	5.496	4.367	12.894
50 do 64	242	1.050	449	455	4.393	3.038	9.627
preko 65 godina	625	2.511	1.156	1.144	4.955	3.308	13.699

Pregled broja osiguranih osoba u Hercegbosanskoj županiji po dobi u 2022. godini

	Bosansko Grahovo	Drvar	Glamoč	Kupres	Livno	Tomislavgrad	Ukupno HBŽ
UKUPNO	1.221	5.556	2.711	2.234	17.802	13.289	42.813
0 do 6 godina	33	194	116	128	973	735	2.179
7 do 19	90	441	301	279	2.231	1.965	5.307
20 do 49	251	1.322	656	669	5.272	4.210	12.380
50 do 64	214	1.014	457	543	4.303	3.029	9.560
preko 65 godina	633	2.585	1.181	615	5.023	3.350	13.387

Pregled broja osiguranih osoba u Hercegbosanskoj županiji po dobi u 2023. godini

	Bosansko Grahovo	Drvar	Glamoč	Kupres	Livno	Tomislavgrad	Ukupno HBŽ
UKUPNO	1.205	5.497	2.662	2.213	17.756	13.167	42.500
0 do 6 godina	31	187	109	121	982	770	2.200
7 do 19	81	422	295	263	2.205	1.863	5.129
20 do 49	234	1.256	624	671	5.223	4.095	12.103
50 do 64	212	995	451	532	4.189	3.012	9.391
preko 65 godina	647	2.637	1.183	626	5.157	3.427	13.677

Pregled broja osiguranika i članova obitelji po općinama (područnim uredima).

OPĆINA	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Bosansko Grahovo	1.251	1.241	1.239	1.232	1.258	1.225	1.205
Drvar	5.715	5.691	5.715	5.652	5.609	5.594	5.497
Glamoč	2.846	2.810	2.799	2.815	2.729	2.699	2.662
Kupres	2.550	2.515	2.459	2.401	2.340	2.278	2.213
Livno	20.633	19.857	19.200	18.610	18.346	17.959	17.756
Tomislavgrad	14.680	14.156	14.044	13.821	13.614	13.313	13.167
	47.673	46.270	45.456	44.531	43.896	43.067	42.500

Od 42.500 osigurane osobe, 30.905 su nositelji osiguranja, a 11.595 su članovi njihove obitelji.

R. br.	Osiguranici i članovi obitelji po osnovu osiguranja	Broj osiguranika i članova obitelji		Index (3/2)
		u 2022. godini	u 2023. godini	
0	1	3	3	4
	1. Osiguranici obaveznog zdravstvenog osiguranja:			

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

1.1.	Zaposleni kod poslodavaca	12.164	12.176	100,00
1.2.	Poljoprivrednici	101	92	91,09
1.3.	Umirovljenici	10.895	11.062	101,53
1.4.	Nezaposleni prijavljeni na zdravstveno osiguranje	4.382	4.208	96,03
1.5.	Invalidi, civilne žrtve rata i sl.	514	509	99,03
1.6.	INO osiguranici	1.445	1.471	101,80
1.7.	Ostali osiguranici	1.125	1.087	96,62
1.8.	Osobe koje same plaćaju doprinos	289	300	103,81
1.	Ukupno osiguranici obaveznog zdravstv. osiguranja	30.915	30.905	99,97
	2. Članovi obitelji osiguranika:			
2.1.	Članovi obitelji zaposlenih kod poslodavaca	7.092	6.808	96,00
2.2.	Članovi obitelji poljoprivrednika	59	58	98,31
2.3.	Članovi obitelji umirovljenika	2.159	2.140	99,22
2.4.	Članovi obitelji neuposlenih osiguranika	1.804	1.700	94,24
2.5.	Članovi obitelji poginulih, invalida, civ. žrtava rata i sl.	313	282	90,10
2.6.	Članovi obitelji INO osiguranika	583	482	82,68
2.7.	Članovi obitelji ostalih osiguranika	80	64	80,00
2.8.	Članovi obitelji osoba koje sami plaćaju doprinos	62	61	98,39
2.	Ukupno članovi obitelji osiguranika	12.152	11.595	95,42
3.	UKUPNO OSIGURANICI I ČLANOVI OBITELJI (1+2)	43.067	42.500	98,68

Prema kategorijama osiguranja, osiguranici zaposleni kod poslodavca i članovi njihovih obitelji su najbrojnija skupina i sudjeluju sa 44,67 % ukupnog broja osiguranika, a potom slijede umirovljenici i članovi njihove obitelji sa 31,06 %, neuposleni i članovi njihovih obitelji sudjeluju sa 13,90 % itd.

Kategorija osiguranika	Br. osig.	Udio u %
Zaposleni kod poslodavaca i članovi obitelji	18.984	44,67
Poljoprivrednici i članovi obitelji	150	0,35
Umirovljenici i članovi obitelji	13.202	31,06
Nezaposleni prijavljeni na zdravstveno osiguranje i članovi obitelji	5.908	13,90
Invalidi, civilne žrtve rata i sl. i članovi obitelji	791	1,86
INO osiguranici i članovi obitelji	1.953	4,60
Ostali osiguranici i članovi obitelji	1.151	2,71
Osobe koje same plaćaju doprinos i članovi obitelji	361	0,85
Ukupno	42.500	100,00

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Kako kvalitetno, na koji način i u kojem opsegu osiguranici uistinu ostvaruju zdravstvenu zaštitu iskazali smo putem tabličnih pregleda svih relevantnih pokazatelja koji pored navedenog prikazuju i stanje sveukupnog zdravstva u Hercegbosanskoj županiji. Navedeni tablični pregledi koji slijede u daljnjem tekstu su nastali kao produkt koordiniranog rada svih službi Zavoda i određenih stručnih lječničkih povjerenstava Zavoda.

Interna revizija

U 2023. godini doneseni su provedbeni akti potrebni za funkcioniranje Odjela interne revizije (Pravilnik o internoj reviziji i Povelja interne revizije Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije). Obavljena je jedna revizija te su donesene tri preporuke za poboljšanje funkcioniranja sustava internih kontrola.

Informatičke tehnologije

Usvajanjem Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije u 2023. godini po prvi put u Zavodu oformljen je Odjel za informatičke tehnologije. Napravljene su predradnje u cilju informatizacije cjelokupnog sustava zdravstva Hercegbosanske županije, koja se planira provesti u narednom periodu.

Prihodi Zavoda u 2023. godini

Prihodi i primitci

Prihodi i primitci

Prihodi se sastoje od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, i neporeznih prihoda prikupljenih u 2023. godini, i isti su ostvareni sukladno Zakonu o doprinosima ("Službene novine F BiH", broj: 35/98, 54/00, 16/01, 37/01, 01/02, 17/06, 14/08, 91/15, 104/16, 34/18, 99/19 i 4/21), Pravilniku o načinu obračunavanja i uplate doprinosa ("Službene novine F BiH", broj 64/08, 81/08, 98/15, 6/17, 38/17, 39/18 i 12/21), te Odluci o osnovicama i stopama, kao i načinu obračuna i uplate doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.

Ostvareni prihodi u 2023. godini su:

Prihodi od doprinosa	39.314.407,00 KM
<u>Neporezni prihodi</u>	<u>2.590.164,00 KM</u>
UKUPNO PRIHODI	41.904.571,00 KM

Navedeni prihodi iskazani su prema načelu modificiranog nastanka događaja (članka 16. Uredbe i članka 47. Pravilnika), prihodi se priznaju, evidentiraju i iskazuju u onom obračunskom periodu u kojem su mjerljivi i raspoloživi, kako bi se mogli koristiti za plaćanje obveza.

Analizirajući ostvarene prihode prema strukturi obrazložiti ćemo one na kojima su odstupanja u odnosu na planirane prihode izražajnije, dok je analitički prikaz svih prihoda prikazan u tablici koja je sastavni dio ovog izvješća.

Prihodi iskazani na ekonomskom kodu 712111 - Doprinosi za zdravstveno osiguranje iz i na plaću, ostvareni su za 4,00% više ili 1.372.655 KM u odnosu na planirana sredstva, što je posljedica konstantnog rasta osnovica za obračun doprinosa odnosno konstantni rast plaća.

- Na ekonomskom kodu 71211102 evidentiraju se prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje umirovljenika, i isti su ostvareni za 7,99% više, ili za 50.344 KM u odnosu na planirane, što je posljedica rasta mirovina.

Prihodi od doprinosa od drugih samostalnih djelatnosti iskazani na ekonomskom kodu 712116 ostvareni su za 19,58% više u odnosu na Plan, odnosno za 39.151 KM u odnosu na planirane, što je posljedica povećanja sklapanja ugovora o djelu, i privremenim i povremenim poslovima od strane poslodavaca, te je iste teško precizno predvidjeti prilikom izrade Financijskog plana.

Na ekonomskom kodu 712132 iskazani su prihodi od doprinosa za zdravstveno osiguranje za poljoprivrednike i članove obitelji, i isti su ostvareni za 20,05% manje, ili za 7.360 KM u odnosu na planirane, iz razloga smanjenja broja osiguranika po ovom osnovu.

Na ekonomskom kodu 712133 iskazani su doprinosi za zdravstveno osiguranje za osigurane osobe prijavljene kod Zavoda za upošljavanje, i isti su ostvareni u okviru planiranih prihoda po ovom osnovu.

Na ekonomskom kodu 712135 iskazani su doprinosi za zdravstveno osiguranje štíćenika centara za socijalni rad, i isti su ostvareni za 4,44% manje, odnosno za 7.771 KM u odnosu na planirane.

Na ekonomskom kodu 712191 iskazani su prihodi

po konvencijama o socijalnom osiguranju, i isti su ostvareni su za 18,89% više, odnosno za 283.359 KM u odnosu na planirane. Kao razlog ovoga odstupanja navodimo ažuriranje i usklađivanje spiskova i podataka sukladno potpisanim Ugovorima vezano za INO osiguranje, te korekcijama obračuna u smislu priznanja troškova između BiH i zemalja potpisnica konvencije. Ove doprinose je teško precizno isplanirati, jer je za krajnju naplatu istih nadležan Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje F BiH.

Doprinosi po osnovu dragovoljnog osiguranja iskazani na ekonomskom kodu 712193 ostvareni su za 3,94% manje, odnosno za 7.874 KM u odnosu na planirana sredstva. Kao razlog navedenom mogu se istaknuti ne kontinuirane uplate, te smanjen broj ove vrste osiguranika.

Na ekonomskom kodu 721211 iskazani su prihodi od kamata za depozite u banci, i isti su ostvareni za 77,60% više, ili za 2.328 KM u odnosu na Plan. Razlog navedenog povećanja su novi propisi u bankarskom sektoru te prelazak sa negativne na pozitivnu kamatnu stopu.

Prihodi od participacija iskazani su na ekonomskom kodu 722631, i isti su ostvareni za 24,38% manje, ili za 10.973 KM u odnosu na planirane. Glavni razlog navedenom smanjenu je taj što zdravstvene ustanove na području Županije odbijaju prikazati stvarno stanje naplaćene participacije te istu ne uplaćuju na račun Zavoda.

Na ekonomskom kodu 722741 iskazani su prihodi od premija osiguranja, i isti su ostvareni u okviru planiranih.

- Na ekonomskom kodu 722791 iskazani su ostali prihodi, i isti su ostvareni za 20,71% više, ili za 16.569KM u odnosu na planirane. Razlog navedenog povećanja je taj što su naplaćena potraživanja od osiguravajućih kuća za naknadu šteta.

Na ekonomskom kodu 732114 iskazani su prihodi od županije, i isti su ostvareni za 7,81% više, ili za 125.000KM u odnosu na planirane. Razlog navedenog povećanja leži u činjenici daje u 2023. godini Županija uplatila sredstva koja se odnose na obveze iz 2022. godine.

Ukupno ostvareni prihodi su u iznosu od 41.904.571 KM, i isti su za 1,857.021 KM ili 4,64% viši u odnosu na planirane, iz razloga najvećim dijelom većeg ostvarenja prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika, prihoda od doprinosa od drugih samostalnih djelatnosti, prihoda po konvencijama o socijalnom osiguranju, prihoda od Županije te ostalih prihoda.

Rashodi i izdatci

“A” Troškovi stručne službe

Troškovi stručne službe Zavoda odnose se na obavljanje realne djelatnosti stručnih službi u skladu sa Statutom Zavoda za zdravstveno osiguranje. Odlukama ravnatelja Zavoda i drugih važećih akata, i isti su ostvareni za 6,40% manje, odnosno za 148.259 KM u odnosu na planirane.

U 2023. godini unutar ove grupe troškova, doneseno je sedam Odluka o interventnom korištenju tekuće rezerve od strane Upravnog vijeća u ukupnom iznosu od 14.440KM i to:

- 613710- materijal i usluge popravaka i održavanja zgrade - 3.000KM;
- 613712- materijal i usluge popravaka i održavanja opreme - 3.000KM;
- 61341 1 - tiskarske usluge - 2.240 KM;
- 613916 - usluge objavljivanja tendera i oglasa - 2.000 KM;
- 613916 - usluge objavljivanja tendera i oglasa -1.200KM;
- 613976 - privremeni i povremeni poslovi- 1.500 KM;
- 611229 - usluge reprezentacije - 1.500 KM

”B” Neposredna zdravstvena zaštita

Troškovi u ovoj grupi planirani su u ukupnom iznosu od 26.181.750 KM, i isti su izvršeni za 0,32% manje, ili za 84.261 KM u odnosu na planirane.

U ovu grupu spadaju troškovi lijekova na recept koje plaća Zavod za zdravstveno osiguranje, a nalaze se na Listi lijekova HBŽ, zatim troškovi koji proizlaze iz Ugovora sa zdravstvenim ustanovama na području Županije o pružanju usluga primarne zdravstvene zaštite potpisanim sa :

- Dom Zdravlja Livno;
- Dom zdravlja Tomislavgrad;
- Dom Zdravlja Drvar u čijem je sastavu Ambulanta Bosansko Grahovo;
- Dom Zdravlja Glamoč;
- Dom Zdravlja Kupres;
- te pružanje usluga sekundarne zdravstvene zaštite ugovorene sa Županijskom bolnicom „Dr. fra Mihovil Sučić“ Livno, kao i troškovi primarne zdravstvene zaštite mentalno invalidnih osoba smještenih u ugovorene ustanove.
- 613944 - Troškovi lijekova na recept (esencijalna

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

lista) ostvareni su u skladu s Planom 613941 - Troškovi primarne zdravstvene zaštite ostvareni su u skladu s Planom.

- 613945 - Troškovi sekundarne zdravstvene zaštite ostvareni su u skladu s Planom.

- 613941 - Troškovi primarne zdravstvene zaštite mentalno invalidnih osoba ostvareni su za 23,87% manje u odnosu na planirane ili za 42.958 KM.

- 613991 - Subvencije domovima zdravlja su ostvarene za 20,99% manje u odnosu na planirane, zbog neispunjavanja planiranih dolazaka liječnika specijalista u domove zdravlja.

Unutar ove grupe troškova financijskog plana za 2023. godinu donesena je jedna odluka Upravnog vijeća o interventnom korištenju tekuće rezerve za pokriće povećanja troškova i to:

- 613944- troškovi lijekova na recept -esen- cijalna lista u iznosu od 180.000KM.

“C” Tercijarna zdravstvena zaštita

Troškovi tercijarne zdravstvene zaštite planirani su u ukupnom iznosu od 6.600.000 KM i isti su ostvareni u okviru planiranih.

U ovu grupu spadaju troškovi zdravstvene zaštite pružene našim osiguranicima:

zdravstvena zaštita u Kliničkim bolnicama u BiH; tercijarna zdravstvena zaštita u Županijskoj bolnici;

- te tercijarna zdravstvena zaštita u Republici Hrvatskoj.

- Tercijarna zdravstvena zaštita koja se ostvaruje izvan Županije, a na području BiH ugovorena je sa SKB Mostar, UKC Banja Luka i UKC Sarajevo, te drugim ustanovama u koje se upućuju osiguranici na temelju suglasnosti izdane od Povjerenstva za vanjska liječenja i planirana je u iznosu od 4.800.000 KM. Troškovi po ovom osnovu ostvareni u skladu s Planom.

- Troškovi tercijarne zdravstvene zaštite koje obavlja Županijska bolnica Livno planirani su u iznosu od 1.300.000 KM i isti su ostvareni sukladno Planu, odnosno ugovorenim iznosima.

- Troškovi koji se odnose na liječenje u inozemstvu planirani su u iznosu od 500.000,00 KM, i isti su ostvareni u skladu s planiranim.

“D” Druga prava iz zdravstvenog osiguranja i ostali rashodi u zdravstvu

Troškovi u ovoj grupi planirani su u ukupnom iznosu od 2.635.460 KM i isti su izvršeni za 1,93%

manje, ili za 50.921 KM u odnosu na Plan, a ostvareni su kako slijedi:

- 613946 - troškovi rehabilitacije osiguranika u toplicama ostvareni su za 1,42% manje u odnosu na Plan,

- 613947 - Zavod za javno zdravstvo, ugovor sa Zavodom za javno zdravstvo je ostvaren u skladu s Planom,

- 613948 - troškovi liječenja po konvencijama ostvareni su u skladu s Planom,

- 613946 - ortopedska i druga pomagala ostvareni su u skladu s Planom, 613974 - izdatci za rad komisija ostvareni su za 2,15% manje u odnosu na Plan, 613974 - izdatci za rad upravnog vijeća ostvareni su za 15,58 % manje u odnosu na planirane,

- 613991 - troškovi povrata dijela participacije zdravstvenim ustanovama ostvareni su za 25,63% manje u odnosu na Plan,

- 613991 - troškovi povrata po osnovu pružanja usluga stranim državljanima ostvareni su u skladu s Planom,

- 613991 - ostali rashodi u zdravstvu ostvareni su za 37,91% manje u odnosu na planirane.

Unutar ove grupe troškova iz financijskog plana za 2023. godinu donesene su četiri odluke Upravnog vijeća o interventnom korištenju tekuće rezerve za pokriće povećanja troškova u ukupnom iznosu od 307.464 KM na način kako slijedi:

- 613949 - ortopedska i druga pomagala u iznosu od 100.000;

- 613949 - ortopedska i druga pomagala u iznosu od 60.000KM;

- 613991 - povrat po osnovu pružanja usluga stranim državljanima u iznosu od 64.064KM;

- 613948 - troškovi obračuna konvencija u iznosu od 83.400KM.

”E” Tekući i ostali rashodi

Tekući i ostali rashodi planirani su u ukupnom iznosu od 2.098.200 KM, i isti su ostvareni za 19,26 % manje, odnosno za 404.071 KM u odnosu na Plan, a ostvareni su kako slijedi:

- 614251 - troškovi naknada plaća za bolovanja preko 42 dana ostvareni su u skladu s Planom,

- 614252 - troškovi naknada putnih troškova radi ostvarivanja zdravstvene zaštite ostvareni su za 1,56% manje u odnosu na planirane,

- 614259 - tekuće potpore pojedincima putem refundacija ostvarene su u skladu s Planom

- 614259 - tekuće potpore pojedincima putem Povjerenstva ostvarene su u skladu s Planom

- 614259 - tekuće potpore pojedincima po odlukama Upravnog vijeća ostvarene su za 88,00% manje u odnosu na planirane,

- 614259 - tekuće potpore osiguranicima za biomed. potpomognutu oplodnju ostvarene su za 82,25% manje u odnosu na planirane, razlog velikog odstupanja leži u činjenici da sada osiguranici navedena prava ostvaruju preko Federalnog zavoda za zdravstveno osiguranje i reosiguranje.

- 614259 - tekuće potpore osiguranicima za nabavu lijeka Afibercept ostvarene su za 8,05% manje u odnosu na planirane,

- 614259 - tekuće potpore osiguranicima za nabavku lijeka Humira ostvarene su za 35,46% manje u odnosu na planirane,

- 614259 - tekuće potpore osiguranicima za nabavu visokokalorične prehrane za osobe s teškim poremećajima u razvoju ostvarene su za 90,41% manje u odnosu na planirano,

- 614311 - tekuće potpore zdravstvenim ustanovama ostvarene su za 71,25% manje u odnosu na planirano, razlog manjeg ostvarenja ovih troškova leži u činjenici da u 2023. godini nije bilo zahtjeva za implementacijom novih programa zdravstvene zaštite od strane zdravstvenih ustanova u HBŽ u razini očekivanih,

- 614811 - troškovi povrata više ili pogrešno naplaćenih sredstava ostvareni su za 78,75% manje u odnosu na planirane,

- 614817 - troškovi izvršenja sudskih presuda i rješenja o izvršenju ostvareni su za 58,90% manje u odnosu na planirane,

- 614819 - ostali tekući rashodi ostvareni su za 69,06% manje u odnosu na Plan.

U 2023. godini u ovoj grupi troškova, donesene su tri Odluke o interventnom korištenju tekuće rezerve od strane Upravnog vijeća u ukupnom iznosu od 160.000 KM i to:

- 614251 - naknada plaća za bolovanje preko 42 dana - 100.000 KM, 614259 - tekuće potpore pojedincima putem povjerenstva - 10.000 KM,

- 614259 - tekuće potpore osiguranicima za nabavu lijeka Humira - 50.000 KM.

“F” Tekuća rezerva

Tekuća rezerva je u Financijskom planu Zavoda za 2023. godinu planirana u iznosu od 700.000 KM. Tijekom godine sredstva tekuće rezerve

su iskorištena u iznosu od 106.000 KM, te je Izmjena i dopuna Financijskog plana Zavoda tekuća rezerva planirana u iznosu od 600.000,00 KM te je ista iskorištena u potpunosti. Tijekom 2023. godine Upravno vijeće je donosilo odluke o interventnom korištenju sredstava tekuće rezerve kronološkim redom:

- Odluka Upravnog vijeća broj 1 1-04-5-1283/23 od 28.04.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 40.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 821619 - održavanje i rekonstrukcija zgrade,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-1284/23 od 28.04.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 3.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 613712 - materijal i usluge popravaka i održavanja opreme,

- Odluka Upravnog vijeća broj 1 1-04-5-1285/23 od 28.04.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 3.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 613710 - materijal i usluge popravaka i održavanja zgrade,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-1286/23 od 28.04.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 60.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 613949 - ortopedska i druga pomagala,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3157/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 180.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 613944 - troškovi lijekova na recept- esencijalna lista,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3159/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 100.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 613949 - ortopedska i druga pomagala,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3160/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 100.000 KM u svrhu pokrivanja povećanja troškova na kontu 614251 - naknada plaća za bolovanja preko 42 dana,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3161/23

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 50.000 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 614259 - tekuće potpore osiguranicima za nabavu lijekova Kumira,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3162/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 10.000 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 614259 - tekuće potpore pojedincima putem povjerenstva,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3163/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 2.000 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 613916 - usluge objavljivanja tendera i oglasa,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3164/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 1.500 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 613976 - privremeni i povremeni poslovi,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3175/23 od 27.10.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 4.000 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 82131203 - Računalna oprema - printer! i slično,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3889/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 83.400 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 61394807 - troškovi obračuna konvencija,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3890/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 64.060 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 61399104 - povrat po osnovu pružanja usluga stranim državljanima,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3891/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 1.200 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 61391600 - usluge objavljivanja tendera i oglasa,

- Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3892/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju

sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 100 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 82131100 - nabava namještaja, Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3893/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 1.500 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 61391400 — usluge reprezentacije, Odluka Upravnog vijeća broj 11-04-5-3894/23 od 20.12.2023. godine, kojom se odobravaju sredstva za interventno korištenje tekuće rezerve Financijskog plana Zavoda u iznosu od 2.240 KM u svrhu pokrića povećanja troškova na kontu 61341100 - tiskarske usluge.

“G” Kapitalni izdatci

Kapitalni izdatci u 2023. godini, planirani su u ukupnom iznosu od 216.100 KM. Sredstva su se planirala za: uredski namještaj, računalna oprema - čitači kartica, računala računalna oprema printeri i si., elektronske zdravstvene iskaznice i održavanje i rekonstrukciju zgrade.

- 821311 - izdatci za nabavku uredskog namještaja planirani su u iznosu od 10.100KM i isti su u potpunosti iskorišteni,

- 821312 - izdatci za računalne opreme, printera i sličnog su planirani u iznosu od 11.000KM i isti su u potpunosti iskorišteni,

- 821619 - izdatci za održavanje i rekonstrukciju zgrade su planirani u iznosu od 90.000KM i ostvareni su za 53,51% manje u odnosu na planirano.

Unutar ove grupe troškova iz financijskog plana za 2023. godinu donesene su tri odluke Upravnog vijeća o interventnom korištenju tekuće rezerve za pokriće povećanja troškova u ukupnom iznosu od 44.100 KM na način kako slijedi:

- 821619 - održavanje i rekonstrukcija zgrade u iznosu od 40.000 KM;

- 82131203 - računalna oprema - printer! i slično u iznosu od 4.000 KM

- 82131100 - nabava namještaja u iznosu od 100 KM.

Ukupni rashodi i izdatci su ostvareni u iznosu od 39.204.473 KM, te su za 843.077 KM ili 2.11% manji u odnosu na planirane.

FINANCIJSKI REZULTAT Rekapitulacija

Ukupno prihodi	41.904.571 KM
Ukupno rashodi	39.141.758KM
<u>Izdaci za nabavku</u>	<u>62.715 KM</u>
Višak prihoda nad rashodima	2.700.098 KM

Iskazani višak prihoda nad rashodima ostvaren u 2023. godini, u iznosu od 2.700.098 KM biti će raspoređen sukladno Odluci Upravnog vijeća.

**Izvršenje plana prihoda, rashoda i izdataka
Zavoda za zdravstveno osiguranje HBŽ**

Tablica 1 PRIHODI

R. br.	K-to	OPIS	Financijski plan 2023	izvršenje 01.01.- 31.12.2023.	Razlika	Index (6/4)
1	2	3	4	6	7	8
1	71211 1	Prihodi od doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje zaposlenika	34.310.850	35.683.505	1.372.655	104
2	7121 11	Prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu umirovljenika	630.000	680.343	50.343	108
3	7121 16	Prihodi od doprinosa od drugih samostalnih djelatnosti	200.000	239.151	39.151	120
4	712132	Doprinos za zdravstveno osiguranje za poljoprivrednike i članove obitelji	36.700	29.340	-7.360	80
5	712133	Prihodi od doprinosa za zdravstvenu zaštitu neuposlenih	540.000	539.354	-646	100
6	712135	Doprinos za zdravstveno osiguranje za Štićenike Centra za socijalni rad	175.000	167.229	-7.771	96
7	712191	Prihodi po konvencijama o socijalnom osiguranju	1.500.000	1.783.359	283.359	119
8	712193	Prihodi od doprinosa za dragovoljno osiguranje	200.000	192.126	-7.874	96
1		Prihodi po osnovu doprinosa (1-8)	37.592.550	39.314.407	1.721.857	105
9	721211	Prihod od kamata za depozite u banci	3.000	5.328	2.328	178

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

10	722631	Prihodi od participacija	45.000	34.027	-10.973	76
11	722741	Prihodi od premije osiguranja	727.000	729.240	2.240	100
12	722791	Ostali prihodi	80.000	96.569	16.569	121
13	732114	Prihodi od Županije	1.600.000	1.725.000	125.000	108
II	Ukupno ostali prihodi (9-13)		2.455.000	2.590.164	135.164	106
Prihodi tekućeg perioda (I+II)			40.047.550	41.904.571	1.857.021	105

Tablica 2 RASHODI

R br.	K-40	OPIS	Financijski plan 2023	Izvršenje 01.01 - 31.12.2023.	Razlika	Index (6/4)
1	2	3	4	6	7	8
1		Troškovi stručne službe	2.316.040	2.167.781	-148.259	94
1.1	611111	Neto plaće	1.030.000	1.005.834	-24.166	98
1.2	611121	Porez na dohodak	77.200	77.147	-53	100
1.3	611130	Doprinosi iz plaća	506.000	489.670	-16.330	97
1.4	611211	Prijevoz	63.000	40.291	-22.709	64
1.5	611221	Topli obrok	123.000	115.087	-7.913	94
1.6	611224	Regres	29.500	27.675	-1.825	94
1.7	611225	Otpremnina za odlazak u mirovinu	0	0	0	#DIJ/0!
1.8	611226	Jubilarni nagrade, darovi djeci i ostalo	10.000	7.769	-2.231	78
1.9	611227	Pomoć u slučaju smrti	8.000	3.579	-4.421	45
1.10	611229	Pomoć u slučaju ostalih bolesti	8.000	7.206	-794	90
1.11	612110	Doprinosi na plaću	171.800	165.856	-5.944	97
1.12	613100	Putni troškovi	4.000	2.843	-1.157	71
1.13	613211	Električna energija	15.000	8.937	-6.063	60
1.14	613212	Troškovi grijanja	20.000	16.935	-3.065	85
1.15	613311	Telefon i internet	11.000	9.476	-1.524	86
1.16	613313	Mobilni telefoni	5.000	3.796	-1.204	76
1.17	613314	Poštanske usluge	18.000	16.668	-1.332	94
1.18	613320	Komunalne usluge	2.500	2.040	-460	82
1.19	613411	Tiskarske usluge	18.240	17.300	-940	95
1.20	613412	Kompjuterski materijal - toneri	6.000	5.149	-851	86
1.21	613417	Uredski materijal	15.000	9.628	-5.372	64
1.22	613418	Auto gume	1.600	1.560	-40	98
1.23	613484	Materijal za čišćenje - sanitetski materijal	7.000	6.397	-603	91
1.24	613512	Gorivo	10.000	7.199	-2.801	72
1.25	613511	Zakupnine	16.200	16.188	-12	100
1.26	613630	Unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava	16.000	15.380	-620	96
1.27	613710	Materijal i usluge popravki i održavanja zgrade	6.000	5.134	-866	86
1.28	613712	Materijal i usluge popravki i održavanja opreme	5.000	3.885	-1.115	78
1.29	613723	Usluge popravki i održavanja vozila	4.000	2.287	-1.713	57
1.30	613813	Osiguranje vozila	3.200	3.041	-159	95

1.31	613814	Osiguranje zaposlenih	4.800	4.517	-283	94
1.32	613822	Usluge platnog prometa	20.000	9.628	-10.372	48
1.33	613831	Izdaci za negativne tečajne razlike	2.000	9	-1.991	0
1.34	613914	Usluge reprezentacije - ostalo	5.500	5.115	-385	93
1.35	613914	Usluge reprezentacije - ravnatelj	8.000	5.622	-2.178	73
1.36	613916	Usluge objavljivanja tendera i oglasa	6.200	6.172	-28	100
1.37	613919	Ostali izdaci za informiranje - stručna literatura	2.300	2.189	-111	95
1.38	613922	Usluge stručnog obrazovanja	4.000	720	-3.280	18
1.39	613930	Ostale stručne usluge	8.000	3.630	-4.370	45
1.40	613931	Izdaci računovodstvenih i revizijskih usluga	10.000	9.360	-640	94
1.41	613934	Izdaci za hardverske i softverske usluge	8.000	7.378	-622	92
1.42	613941	Primama zdravstvena zaštita - Sistematski pregled djelatnika	10.000	7.998	-2.002	80
1.43	613961	Zatezne kamate	4.000	1.560	-2.440	39
1.44	613962	Troškovi spora	4.000	1.864	-2.136	47
1.45	613976	Privremeni i povremeni poslovi	3.500	2.598	-902	74
1.46	613983	Porez za zaštitu od elementarnih nepogoda	5.500	5.064	-436	92
2		Usluge neposredne zdravstvene zaštite	26.181.750	26.097.489	-84.261	100
2.1	613944	Troškovi lijekova na recept (esencijalna lista)	3.980.000	3.978.825	-1.175	100
2.2	613941	Primama zdravstvena zaštita	9.701.430	9.701.429	-1	100
2.3	613941	Primama zdravstvena zaštita mentalno invalidna osoba	180.000	137.042	-42.958	76
2.4	613945	Sekundarna zdravstvena zaštita	12.130.000	12.129.813	-187	100
2.5	613991	Subvencije Domovima Zdravlja	190.320	150.380	-39.940	79
3		Usluge tercijarne zdravstvene zaštite	6.600.000	6.597.820	-2.180	100
3.1	613946	Liječenje izvan Županije	4.800.000	4.798.864	-1.136	100
3.2	613946	Tercijarni nivo Bolnica	1.300.000	1.300.000	0	100
3.3	613948	Liječenje u inozemstvu	500.000	498.956	-1.044	100
4		Druga prava iz zdravstvenog osiguranja i ostali troškovi	2.635.460	2.684.639	-50.921	98
4.1	613946	Rehabilitacija - toplice	260.000	256.309	-3.691	99
4.2	613947	Zavod za javno Zdravstvo	223.000	223.000	0	100
4.3	613948	Troškovi liječenja po konvencijama	683.400	683.370	-30	100
4.4	613949	Ortopedska i druga pomagala	1.100.000	1.098.010	-1.990	100
4.5	613974	Izdaci za rad komisija	55.000	53.816	-1.184	98
4.6	613974	Izdaci za rad upravnog vijeća	30.000	26.325	-4.675	84
4.7	613991	Povrat dijela Participacije	50.000	37.185	-12.815	74
4.8	613991	Povrat po osnovu pružanja usluga stranim državljanima	164.060	164.058	-2	100
4.9	613991	Ostali rashodi u zdravstvu	70.000	43.466	-26.534	62
5		Tekući i ostali rashodi	2.098.200	1.694.129	-404.071	81
5.1	614251	Naknada plaća za bolovanja preko 42 dana	750.000	749.876	-124	100
5.2	614252	Naknada putnih troškova radi ostvarivanja zdravstvene zaštite	320.000	315.015	-4.985	98
5.3	614259	Tekuće potpore pojedincima putem refundacija	320.000	319.875	-125	100
5.4	614259	Tekuće potpore pojedincima putem Povjerenstva	80.000	79.712	-288	100
5.5	614259	Tekuće potpore po odlukama Upravnog vijeća	50.000	6.000	-44.000	12
5.6	614259	Tekuće potpore osiguranicima za biomed. potpomognutu oplodnju	30.000	5.325	-24.675	18
5.7	614259	Tekuće potpore osiguranicima za nabavu lijeka Afibercept	50.000	45.974	-4.026	92
5.8	614259	Tekuće potpore osiguranicima za nabavu lijeka Humira	105.000	67.761	-37.239	65

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

5.9	614259	Tekuće potpore osiguranicima za nabavu visokokalorične prehrane za osobe s teškim poremećajima u razvoju	50.000	6	4.79	-45.204	10
5.10	614311	Tekuće potpore zdravstvenim ustanovama	300.000		86.237	-213.763	29
5.11	614811	Povrat više ili pogrešno naplaćenih sredstava	15.000	7	3.18	-11.813	21
5.12	614817	Izvršenje sudskih presuda i rješenja o izvršenju	16.200	8	6.65	-9.542	41
5.13	614819	Ostali tekući rashodi	12.000	9	3.71	-8.287	31
6	600000	Tekuća rezerva	0		0	0	#D!J/0!
UKUPNO TEKUĆI RASHODI I TEKUĆA REZERVA			39.831.450		39.141.758	-689.692	98
7	821100	Kapitalni izdatci iz tekućih prihoda	216.100		62.715	-153.386	29
7.1	821211	Nabavka zgrade (kupovina post, prostora)	0		0	0	#DIJ/0!
7.2	821311	Uredski namještaj	10.100		10.096	-4	100
7.3	821312	Računalna oprema - čitači kartica	30.000		0	-30.000	0
7.4	821312	Računala	25.000		0	-25.000	0
7.5	821312	Računalna oprema printed i sl.	11.000		10.780	-220	98
7.6	821341	Elektronske zdravstvene iskaznice	50.000		0	-50.000	0
7.7	821619	Održavanje i rekonstrukcija zgrade	90.000		41.839	-46.161	46
Ukupni rashodi i izdatci tekućeg perioda			40.047.550		39.204.473	-843.077	98

Sekundama i primarna zdravstvena zaštita ostvarena je u javnim zdravstvenim ustanovama u Hercegbosanskoj županiji. Ugovara se na temelju Zakona o zdravstvenom osiguranju Hercegbosanske županije („Narodne Novine Hercegbosanske županije“ broj 12/05), Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11, 36/18 i 61/22), Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH”, br. 46/10 i 75/13), Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava („Službene novine Federacije BiH”, br. 21/09), Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja u F BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 82/14, 107/14 i 58/18), Statuta Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije („Narodne novine HBŽ-e“, br. 09/09), Odluke o premiji-sudjelovanju osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite na teritoriju HBŽ-e („Narodne novine HBŽ-e“, br. 4/07, 1/13 i 1/15) i Jedinственe metodologije kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova („Službene novine F BiH”, br. 34/13 i 90/13) uvažavajući specifičnosti prostora naše županije tako da se osiguravajući načelo dostupnosti zdravstvene zaštite koriste korektivni faktori za pojedine zdravstvene ustanove kojima gravitira mali broj osiguranika.

	2023.			
	UGOVOR	Subvencija	POTPORE	UKUPNO
Dom zdravlja Drvar	1.362.574,78	79.200,00	14.856,44	1.456.631,22
Dom zdravlja Glamoč	639.808,69	19.320,00	0,00	659.128,69
Dom zdravlja Kupres	644.503,80	36.000,00	20.000,00	700.503,80
Dom zdravlja Kivno	3.353.851,25	2.400,00	0,00	3.356.251,25
Dom zdravlja Tomislavgrad	3.700.690,40	53.400,00	51.380,00	3.805.470,40
UK.PRIMARNA	9.701.428,92	190.320,00	86.236,44	9.977.985,36
Županijska bolnica	13.429.812,77		0,00	13.429.812,77
UKUPNO	23.131.241,69	190.320,00	86.236,44	23.407.798,13

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

U gornjoj tabeli prikazan je pregled temeljnih ugovora, subvencije za osiguranje dostupnosti specijalističko konzultativne zdravstvene zaštite i potpore.

Subvencija po jednom dolasku specijaliste u DZ Drvar je 330,00 KM, DZ Glamoč 230,00 KM, DZ Kupres 250,00 KM, DZ Tomislavgrad 250,00 KM. U DZ Livno i DZ Tomislavgrad dogovoren je dolazak Pedijatra-dijabetologa-endokrinologa i Zavod isti subvencionira po jednom dolasku u iznosu od 600,00 KM.

Izvješće po DET tiskanicama za 2023. godinu u Domovima zdravlja

Na temelju podataka koje zdravstvene ustanove dostavljaju rukovoditeljima područnih ureda Zavoda, formiraju se mjesečna izvješća o izvršenim uslugama po DET tiskanicama.

Prema obrađenim podacima, u 2023. godini u pet domova zdravlja Hercegbosanske županije pruženo je 1.569.418 usluga, što je za 6,18 % manje u odnosu na 2022. godinu, čija je ukupna vrijednost 17.205.995,15 KM, što je za 40,92 % više u odnosu na 2022. godinu.

Izvješće po DET tiskanicama za 2023. godinu

Dom zdravlja	Broj pruženih usluga	Broj bodova	Vrijednost pruženih usluga (u KM)	Naplaćena participacija (u KM)
Drvar	172.285	1.205.838	1.302.305,04	6.605,62
Glamoč	57.675	598.504	646.384,32	-
Kupres	54.840	612.393	661.384,44	400,00
Livno	649.404	8.764.460	9.465.616,80	-
Tomislavgrad	635.214	4.750.282	5.130.304,56	-
UKUPNO	1.569.418	15.931.477	17.205.995,16	7.005,62

Najveći broj usluga pružen je u Domu zdravlja Livno, točnije 649.404 usluge ili 41,38 % od ukupnog broja.

Od ukupne vrijednosti pruženih usluga najveći dio se odnosi na Dom zdravlja Livno, te iznosi 9.465.616,80 KM ili 55,01%.

U posljednjih nekoliko godina je došlo do povećanja broja i vrijednosti pruženih usluga u domovima zdravlja u odnosu na ranije godine, a posebno u DZ Livno (sa 2.401.211,20 KM u 2013. na 9.465.616,50 KM u 2023. godini), a što je posljedica netočnog i nerealnog izvještavanja istih. Kao primjer može se navesti prikazivanje usluga koje uopće nisu pružene osiguranim osobama.

Ukupan iznos naplaćene participacije od osiguranih osoba, prikazane u DET tiskanicama, po izvršenim uslugama je 7.005,62 KM.

Ovdje posebno naglašavamo netočnost prikazanih podataka kod svih domova zdravlja i Županijske bolnice Livno o broju izvršenih usluga i naplaćenju participaciji. Usporedbom službene evidencije Zavoda, podataka iz Obračuna sredstava u zdravstvu, DET tiskаница i Izvješća o izvršenim uslugama koje dostavlja Županijska bolnica o naplaćenju participaciji dolazimo do zaključaka da su podatci što ih prikazuju domovi zdravlja i bolnica netočni, što je vidljivo iz sljedeće tablice.

Dom zdravlja	Naplaćena participacija po DET	Uplaćena participacija u Zavod sukladno Ugovoru	Prikazana participacija u Obračunu sredstava u zdravstvu
Drvar	6.605,62	0,00	8.020,00
Glamoč	0,00	40,00	2.176,00
Kupres	400,00	0,00	4.510,00
Livno	0,00	515,00	0,00
Tomislavgrad	0,00	28.898,00	26.689,00
UKUPNO KM	7.005,62	29.453,00	41.395,00

Izvješće o izvršenim uslugama i vrijednosti ugovora po djelatnostima u Županijskoj bolnici “dr. fra. Mihovil Sučić” Livno

Kao što je iz tablice vidljivo sukladno standardima i normativima Zavod je ugovorio s Županijskom bolnicom Livno usluga 13.429.812,77 KM, od čega je tercijarna zdravstvena zaštita ugovorena u vrijednosti 1.300.000,00 KM.

Sukladno izvješću o pruženim uslugama i vrijednostima istih Županijska bolnica je izvršila usluga za osiguranike u vrijednosti od 15.484.693,44 KM, od čega se samo na usluge Hematološko- biokemijskog laboratorija odnosi 5.160.606,65 KM ili 38,43 %, a što ne predstavlja standard u medicinskoj praksi.

Posebno ističemo problem nepoštivanja Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije (ŽB Livno). Putem procedura koje je Zavod bio primoran uvesti radi zaštite prava osiguranih osoba, uspjelo se u većem dijelu izvršiti povrat sredstava osiguranicima, a na teret potraživanja Županijske bolnice. U 2023. godini 741 osiguranik podnijelo je zahtjev za refundaciju troškova za nabavu lijekova s Liste lijekova u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti Hercegbosanske županije koje su kupovali za vrijeme bolničkog liječenja ili dnevnog bolničkog tretmana (dnevna bolnica). 678 zahtjeva je pozitivno riješeno i izvršenje povrat novca u ukupnom iznosu od 72.859,55 KM na teret sredstava Ugovora o pružanju bolničke zdravstvene zaštite s Županijskom bolnicom “dr. fra. Mihovil Sučić” Livno.

Napomena: U tablici koja slijedi u stupcu “ukupno ugovoreno” nije prikazana tercijarna zdravstvena zaštita po zdravstvenim djelatnostima, dok je u stupcu “ukupno usluge” ista prikazana.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

IZVJEŠĆE O PRUŽENIM USLUGAMA I VRJEDNOSTI UGOVORA PO DJELATNOSTIMA SIJEČANJ - PROSINAC 2023. GOD. (izraženo u KM)

ŽUPANIJSKA BOLNICA "DR. FRA MIHOVIL SUČIĆ" LIVNO

Red. broj	Zdravstvena djelatnost	Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita	Izvanbolnička dijagnostika	Bolnička zdravstvena zaštita	Bolnička dijagnostika	Opskrba lijekovima	Ostale bolničke djelatnosti	UKUPNO USLUGA	UKUPNO UGOVORENO
1.	INTERNA MEDICINA	295.144,00 358.128,00		793.697,80 694.992,71				1.088.841,80	1.053.120,71
2.	KIRURGIJA	543.256,00 361.584,00		701.620,40 909.462,90				1.244.876,40	1.271.046,90
3.	NEUROLOGIJA	55.828,00 89.532,00		125.296,80 247.237,82				181.124,80	336.769,82
4.	ORL	91.625,00 109.620,00		68.360,80 213.009,27				159.985,80	322.629,27
5.	OFTALMOLOGIJA	217.142,00 180.792,00						217.142,00	180.792,00
6.	DERMATOLOGIJA	28.149,00 89.532,00						28.149,00	89.532,00
7.	PSIHIJATRIJA	25.488,00 127.440,00		99.636,00 228.307,44				125.124,00	355.747,44
8.	FIZIJATRIJA	661.970,00 316.548,00		443.437,97				661.970,00	759.985,97
9.	PEDIJATRIJA	130.051,00 218.592,00		125.091,20 203.144,47				255.142,20	421.736,47
10.	UROLOGIJA	148.549,00 45.198,00		173.039,29				148.549,00	218.237,29
11.	ORTOPEDIJA	51.828,00 110.376,00		293.945,42				51.828,00	404.321,42
12.	GINEKOLOGIJA	47.014,00 90.396,00		373.539,00 242.223,54				420.553,00	332.619,54
13.	PORODILJSTVO			423.124,80 429.199,51				423.124,80	429.199,51
14.	TRANSFUZILOGIJA		578.871,00 302.292,00		394.897,00 469.540,80			973.768,00	771.832,80
15.	RTG		1.339.449,00 317.844,00		735.552,00 551.184,48			2.075.001,00	869.028,48
16.	ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA		985.997,00 267.624,00					985.997,00	267.624,00
17.	HEMAT.-BIOKEMIJSKI LAB.		3.163.873,40 950.184,00		1.996.733,25 759.974,40			5.160.606,65	1.710.158,40
18.	MIKROBIOLOŠKI LABORATORIJ		547.686,17 338.796,00		125.027,32 359.043,84			672.713,49	697.839,84

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Rashodi tercijarne zdravstvene zaštite

Liječničko povjerenstvo za odobravanje liječenja izvan Hercegbosanske županije je u 2023. godini zaprimilo i obradilo ukupno 14.640 zahtjeva za upućivanje na liječenje u zdravstvene ustanove izvan Hercegbosanske županije, što je u odnosu na 2022. godinu više za 2.601 zahtjeva. Od 14.640 zahtjeva odobreno je na teret Zavoda 13.417 što je u odnosu na 2022. godinu više za 2.519 odobrenja, na teret Fonda solidarnosti 467, na teret Fonda solidarnosti za lijek 269, odbijeno je 487 zahtjeva, 157 zahtjeva je preusmjeren prema komisiji u Kliničku bolnicu Mostar, od čega je 151 odobreno, a 6 odbijeno.

	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 2023/2022
Zaprimljeno predmeta	10.629	8.200	9.980	12.039	14.640	121,60
Odobreno na teret sredstava Zavoda	9.277	7.119	8.873	10.898	13.417	123,11
Odobreno na teret Fonda solidarnosti	359	301	316	399	467	117,04
Odobreno na teret Fonda solidarnosti - Lijek	232	238	231	249	269	108,30
Odbijeno	761	453	447	493	487	98,78
Proslijeđeno na drugu komisiju - Mostar	218	89	113	100	157	157,00
Odobreno Mostar	198	83	102	93	151	162,37
Odbijeno Mostar	20	6	11	7	6	85,71

Ukupni troškovi liječenja izvan županije u 2023. godini na teret Zavoda

Zdravstvena ustanova i mjesto gdje je osiguranik upućen	Broj izdanih odobrenja	Iznos (u KM)	Troškovi po suglasnosti (KM)
SKB Mostar	10.460	3.836.138,60	366,74
UKC Sarajevo	291	130.114,19	447,13
Rehabilitacija - toplice	272	256.308,91	942,31
UKC Banjaluka	654	453.527,60	693,47
Zagreb	241	157.865,08	655,04
Split	261	282.811,34	1.083,84
Ostalo	1.238	437.363,82	353,28
UKUPNO	13.417	5.554.129,54	413,96

Broj izdanih odobrenja za liječenje po zdravstvenim uslugama na teret Zavoda

Zdravstvena usluga	Broj odobrenja za liječenje
Specijalistički pregled - prvi	1.422
Specijalistički pregled - ponovljeni	3.776
Bolničko liječenje	2.605
Bolničko liječenje - nastavak	12

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Kirurgija i traumatologija	7
Dermatovenerologija	144
Maksilofacijalna kirurgija	53
Psihijatrija	56
Torakalna kirurgija	20
Abdominalna kirurgija	36
Pedijatrija i školska medicina	2
Cum	31
Transfuziologija	108
Opća i abdominalna kirurgija	10
Onkologija – radiologija	18
Intenzivna njega	9
Klinički zavod za patologiju, sudsku medicinu i citologiju	49
Zavod za imunologiju	1
Centar za fizikalnu rehabilitaciju	68
Hematološko – laboratorijska dijagnostika	23
Vaskularne bolesti	-
Reumatologija	78
Angiologija i vaskularna kirurgija	1
Patološka anatomija	-
Pulmalergološko savjetovalište	-
Stomatologija	3
Dječja stomatologija	2
Grudna kirurgija	1
Ortodoncija	-
Centar za dojku	3
Kirurgija dojke	1
Metabološki laboratorij	1
Medicinska (humana) genetika	42
Imunologija	138
Farmaceutska djelatnost	-
Zavod za kliničku farmakologiju	-
Bolnička ljekarna	1
Ukupno	14.153

Ukupan iznos sredstava utrošnih u svrhu liječenja izvan županije je 5.554.129,54 KM, od čega se najveći dio, tj. 3.836.138,60 KM ili 69,07 % odnosi na troškove liječenja u SKB Mostar.

U 2023. godini imamo povećanje troškova za liječenje izvan županije u odnosu na 2022. godinu za 804.832,54 KM.

Prosječan trošak liječenja po suglasnosti u 2023. godini iznosi 413,96 KM, što je manje za 21,84 KM po suglasnosti u odnosu na 2022. godinu. Po zdravstvenim ustanovama u BiH prosječna potrošnja je najveća u UKC Banjaluka 693,47 KM, a što je manje za 373,02 KM u odnosu na 2022. godinu, potom slijedi UKC Sarajevo s prosječnom potrošnjom od 447,13 KM što je manje za 18,10 KM i SKB Mostar 366,74 što je manje za 21,87 KM u odnosu na 2022. godinu.

Iako je zakonom predviđeno da se sve usluge sekundarne razine obavljaju u županijskim bolnicama, cca. 20% usluga koje su obavljene van županije su usluge sekundarne zdravstvene zaštite.

Takoder sekundarna zdravstvena zaštita (Županijska bolnica) nalazi se pod velikim pritiskom pacijenata jer Domovi zdravlja kadrovski, opremom i organizacijski ne mogu udovoljiti zahtjevima i potrebama osiguranika kao što i Županijska bolnica iz istih razloga ne može u cijelosti ispoštovati stavke ugovora za sekundarnu razinu zdravstvene zaštite.

Dijagnostičke pretrage	3.400
Laboratorijske pretrage	665
Ambulantno liječenje	586
Radijacija	70
Kemoterapija	888
Kemoterapija bolničko liječenje	121
Dijagnostička pretraga stacionarna	31
Bolničko liječenje na psihijatriji	1
Bolničko liječenje na psihijatriji nastavak	-
Bolničko liječenje fizikalna terapija	268
Bolničko liječenje fizikalna terapija nastavak	6
Dnevna bolnica	302
<i>Ukupno</i>	14.153

Broj izdanih odobrenja za liječenje po odjelima (Suglasnost na teret Zavoda i Suglasnost na teret federalnog Zavoda)

Odjel	Broj odobrenja
Onkologija	3.302
Oftalmologija	2.120
Radiologija	1.364
Pedijatrija	689
Ortopedija	348
Neurokirurgija	383
Biokemijsko – laboratorijska dijagnostika	533
Pneumofiziologija	50
Interna medicina	264
Fizikalna medicina i rehabilitacija	286
Ginekologija, akušerstvo i neonatologija	106
Nuklearna medicina	296
Neurologija	444
Urologija	372
Gastroentologija i bolesti ishrane i metabolizma	261
Kardiologija i bolesti cirkularnog sustava	328
Vaskularna kirurgija	171
Hematologija	420
Kirurgija	146
Patologija	143
Anesteziologija i reanimacija	165
Radiološka dijagnostika	97
Ortopedija i traumatologija	54
Mikrobiološko - laboratorijska dijagnostika	175
Infektologija	63
Nefrologija	126
Dječja kirurgija	71
Kardiologija i kardiokirurgija	105
Otorinolaringologija	60
Oralna kirurgija	1
Plastična i rekonstruktivna kirurgija	77
Kardiokirurgija	87
Laboratorijsko dijagnostička djelatnost	81
Endokrinologija	59

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Lista lijekova HBŽ

Potrošnja lijekova u 2023. godini iz aplikacije za recepte iznosila je 4.011.797,31 KM.

U navedenom iznosu od 4.011.797,31 KM nije uračunato sudjelovanje osiguranih osoba koje iznosi 1.062.574,45 KM, tako daje ukupna vrijednost liste lijekova iznosila 5.074.371 76 KM.

Za naknade ugovornim ljekarnama utrošeno je 394.473,68 KM, dok je PDV iznosio 582.910,72 KM. Naknade ugovornim ljekarnama iznose 13%.

Pregled potrošnje lijekova za 2022. i 2023. godinu sa prikazanom maržom, PDV-om i naplaćenom participacijom, brojem izdanih recepata i količinom pakiranja lijekova

	2022	2023	Razlika (23-22)
Lijekovi	2.559.926,49	3.034.413,91	474.487,42
Naknada ljekarnama	332.790,44	394.473,68	61.683,24
PDV 17%	491.761,88	582.910,72	91.148,84
Broj recepata	249.135	275.593	26.458,00
Količina pakiranja	383.598	401.433	17.835,00
UKUPNO lijekovi + naknada + PDV + participacija	3.384.478,81	4.011.797,31	627.318,50

Pregled potrošnje lijekova i broja recepata po godinama sa prosječnom vrijednosti lijeka po receptu

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Indeks 23/22
Troškovi lijekova	3.217.531,93	3.080.734,89	3.122.025,73	3.099.353,99	3.196.117,78	3.384.478,81	4.011.797,31	118,54
Broj recepata	311.187	293.528	285.351	268.967	256.563	249.135	275.593	110,62
Broj osiguranika	47.675	46.270	45.456	44.527	43.896	43.067	42.500	98,68
Prosječno recepata po osiguraniku	6,53	6,34	6,28	6,04	5,84	5,78	6,48	112,11
Prosječna cijena lijeka po osiguraniku	67,49	66,58	68,68	69,61	72,81	78,59	94,40	120,12

U Hercegbosanskoj županiji registrirano je 9 Ugovornih ljekarni na 18 lokacija, Bosansko Grahovo - 1, Drvar - 2, Glamoč - 1, Kupres - 1, Livno - 6, Tomislavgrad - 7. Naknada koja je ugovorena između Zavoda i Ugovornih ljekarni iznosi 13% po cijeni lijeka.

Popis Ugovornih ljekarni Zavoda za zdravstveno osiguranje HBŽ gdje je prikazana ugovorena marža po ljekarnama kao i ukupni iznosi za 2022. i 2023. godinu

R.br.	Naziv ljekarne	2022 Iznos marže	2022 Ukupan iznos	2023 Iznos marže	2023 Ukupan iznos
1.	Gradska ljekarna Livno	32.990,71	335.607,05	37.124,77	377.558,93
2.	Ljekarna „Đivić“ Tomislavgrad i Kupres	83.409,85	845.838,22	94.965,69	965.801,03
3.	Ljekarna „Li-Pharma“ Livno	62.239,51	633.147,93	91.840,83	934.021,22

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

4.	Ljekarna „Lybra Pharm“ Livno, Drvar i Glamoč	55.256,47	562.421,64	57.607,57	585.869,02
5.	Ljekarna „Nada“ Tomislavgrad	10.338,41	105.366,82	11.037,53	112.251,72
6.	Ljekarna privatna praksa Tabak Tomislavgrad	21.417,45	217.762,35	22.956,46	233.467,21
7.	LJZU Ljekarna „Biopharm“ Tomislavgrad	33.713,89	343.319,76	36.471,43	370.914,43
8.	LJZU Lupriv Pharm Mostar	22.717,23	231.178,04	31.550,36	320.867,14
9.	LJZU Lupriv Plus Mostar	10.791,10	109.837,00	10.919,04	111.046,60

Ljekame, po Ugovoru sa Zavodom, dostavljaju fakture dva puta mjesečno, kako se vrši i kontrola i knjiženje.

Lista 10 najpropisivanijih lijekova u 2023. godini (odnosi se na iznos utrošenih sredstava, nije u pitanju količina)

R.br.	Naziv lijeka	2022	2023	Indeks 23/22
1.	Januvia 100 mg	130.094,57	177.814,09	136,68
2.	Tresiba 100i.j./ml	113.834,75	161.630,33	141,99
3.	Jardiance 10mg	25.960,30	153.369,49	590,78
4.	Novorapid Flexpen 100i.j./ml 5x3ml	146.294,51	149.810,07	102,40
5.	Trulicity 1,5mg/0,5 ml	29.789,50	148.384,86	502,90
6.	Novomix 30 flexpen 100i.j./ml 5x3ml	143.810,95	104.468,68	72,64
7.	Toujeo	82.678,41	77.964,49	94,30
8.	Victoza 6 mg/ml	88.262,89	71.230,39	80,70
9.	Fordex 850 mg	48.032,82	56.718,53	118,08
10.	Seretide diskus 50+500mcg 60 doza	62.871,25	56.582,95	90,00

Potrošnja izdanih lijekova po ATC šifri:

ATC šifra	2022	2023	Indeks 23/22	Sudjelovanje (%)
A (lijekovi s djelovanjem na digestivni trakt i metabolizam)	1.291.202,18	1.625.702,80	125,91	40,52
B (lijekovi s djelovanjem na krv i krvotvorne organe)	37.029,30	49.622,31	134,01	1,24
C (lijekovi s djelovanjem na srce i krvotok)	733.627,30	912.352,04	124,36	22,74
D (lijekovi s djelovanjem na kožu – dermatici)	3.405,09	3.617,64	106,24	0,09
G (lijekovi s djelovanjem	90.266,81	89.323,23	98,95	2,23

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

i na mokraćni sustav i spolni hormoni)				
H (lijekovi s djelovanjem na sustav žlijezda s unutarnjim lučenjem)	82.828,57	116.414,74	140,55	2,90
J (lijekovi za liječenje , sustavnih infekcija - izuzev infekcija uzrokovanih parazitima)	111.779,28	114.729,83	102,64	2,86
L (lijekovi za liječenje zloćudnih bolesti i imunosupresivi)	21.628,87	22.165,06	102,44	0,55
M (lijekovi s djelovanjem na koštano - mišićni sustav)	81.130,19	80.300,98	98,98	2,00
N (lijekovi s djelovanjem na živčani sustav)	629.037,07	658.209,42	104,64	16,41
P (lijekovi za liječenje infekcija uzrokovanih parazitima)	32,39	2.666,82	8.233,47	0,07
R (lijekovi s djelovanjem na sustav dišnih organa)	265.040,74	291.165,05	109,86	7,26
S (lijekovi s djelovanjem na osjetila)	37.471,01	45.527,39	121,50	1,13
Ukupno	3.384.478,81	4.011.797,31	118,54	100,00

Iz tabelarnog prikaza može se vidjeti da u 2023. godini najveće sudjelovanje u ukupnim troškovima za lijekove imaju:

- lijekovi s djelovanjem na digestivni trakt i metabolizam (grupa A) 40,52%,
- lijekovi s djelovanjem na srce i krvožilje (grupa C) 22,74%,
- lijekovi s djelovanjem na živčani sustav (grupa N) 16,41%,
- lijekovi s djelovanjem na sustav dišnih organa (grupa R) 7,26%,
- ostale grupe lijekova (B, D, G, H, L, M, J, P, S) 13,07%.

Pregled 10 najzastupljenijih proizvođača lijekova za 2023. godinu

R.br.	Naziv proizvođača	Količina	Ukupan iznos	% sudjelovanja
1.	Novo Nordisk As Kopenhagen, Danska	5.019	589.307,06	14,69
2.	Farmavita	97.054	508.898,07	12,69
3.	Bosnalijek Sarajevo, BiH	72.392	367.792,17	9,17
4.	Hemo farm	57.064	256.410,20	6,39
5.	Aventis Pharma International - Fra	18.497	254.033,29	6,33
6.	Boehringer Ingelheim GMBH	2.614	212.770,48	5,30
7.	Merck,Sharp&Dohme Idea.Inc.	4.991	206.163,90	5,14
8.	Berlin Chemie, Njemačka	24.867	202.531,36	5,05
9.	Eli Lilly S.A. Vernier, Švicarska	1.445	201.964,41	5,03
10.	Glaxo Wellcome London, Uk	12.727	185.069,63	4,61

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Iz prikazanog pregleda može se vidjeti da najveće sudjelovanje u ukupnim troškovima za lijekove u 2023. godini imaju sljedeći proizvođači lijekova:

- Novo Nordisk AS Kopenhagen 14,69 %,
- Farmavita 12,69 %,
- Bosnalijek Sarajevo, BiH 9,17%.
- Hemofarm 6,39%
- Aventis Pharma International 6,33%.

Sudjelovanje u troškovima lijekova po osnovu osiguranja osiguranih osoba:

Osnov osigur.	Naziv osnova osiguranja osiguranih osoba	Broj recepata	Ukupni iznos	% sudjelovanje
D	Umirovljenik	96.603	1.458.696,61	36,36
A	Djelatnik poduzeća ili ustanove	35.877	588.760,79	14,68
F	Osoba prijavljena kod Zavoda za upošljavanje	20.034	336.698,63	8,39
PD	Ino osigurani umirovljenik-Njemačka	19.678	283.294,76	7,06
DO	Član obitelji umirovljenika	17.254	239.826,87	5,98
DS	Umirovlienik Republike Srpske	27.264	233.482.31	5.82

Uzimajući u obzir potrošnju lijekova po osnovu osiguranja, u tabelarnom pregledu prikazano je šest osnova osiguranja koji najviše sudjeluju u ukupnim troškovima lijekova. Najveću potrošnju imaju umirovljenici sa 36,36% ukupne potrošnje, zatim slijede djelatnici poduzeća ili ustanove sa 14,68%, osobe prijavljene kod Zavoda za upošljavanje sa 8,39% sudjelovanja, te ino osigurani umirovljenici Njemačke sa 7,06%.

Pregled broja osiguranih osoba po Domovima zdravlja, propisanih recepata i lijekova u 2023. godini.

Naziv zdravstvene ustanove	Broj osig. osoba	Broj recepata	Količina lijekova	Iznos	Iznos po receptu KM	Iznos po lijeku u KM
Liječnička ambulanta Bos.Grahovo	389	6.591	8.296	65.220,41	9,90	7,86
Dom zdravlja Drvar	1.779	34.228	42.490	343.873,36	10,05	8,09
Dom zdravlja Glamoč	1.256	21.156	26.620	225.755,12	10,67	8,48
Dom zdravlja Kupres	1.068	12.589	17.561	144.617,87	11,49	8,24
Dom zdravlja Livno	7.723	83.793	151.756	1.682.407,27	20,08	11,09
Dom zdravlja Tomislavgrad	5.974	1 17.236	154.710	1.549.923,28	13,22	10,02
UKUPNO	18.189	275.593	401.433	4.011.797,31	14,56	9,99

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Prikazani broj osiguranih osoba odnosi se na pojedinačno prikazivanje istih, znači ukoliko se osoba pojavila kod liječnika više puta u toku godine evidentirana je samo jednom, a ne svaki dolazak liječniku.

Povjerenstvo za lijekove Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije u 2023. godini svakodnevno je radilo kontrole propisivanja lijekova putem informatičkog sustava te se o uočenim propustima i greškama obavještavaju kako ravnatelj Zavoda tako i ravnatelji zdravstvenih ustanova.

Broj osiguranih osoba koje su podigle recept i udio istih u ukupnom broju osiguranih osoba po općinama prikazane u tablici:

Općina	Broj osiguranih osoba	Broj osoba koje su imale propisan recept	Udio (%)
Bosansko Grahovo	1.205	389	32,28
Drvar	5.497	1.779	32,36
Glamoč	2.662	1.256	47,18
Kupres	2.213	1.068	48,26
Livno	17.756	7.723	43,50
Tomislavgrad	13.167	5.974	45,37
Ukupno	42.500	18.189	42,80

Zavod za zdravstveno osiguranje je sukladno Jedinствenoj metodologiji kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda za zdravstveno osiguranje i zdravstvene ustanove ugovorio obvezu da će svi domovi zdravlja prilikom propisivanja lijekova postupati racionalno i osigurati da se potrošnja lijekova po osiguranoj osobi kreće u okviru planirane potrošnje lijekova na području Županije utvrđene Planom prihoda i rashoda Zavoda. U slučaju prekoračenja planirane potrošnje, Zavod će sudjelovati u pokriću 90 % iznosa prekoračenja, dok ostatak od 10 % prekoračenja pokriva dom zdravlja. U slučaju ostvarenih ušteda u odnosu na planiranu potrošnju, domu zdravlja se dodjeljuje do 10 % ostvarenih ušteda.

Ovdje posebno ističemo Dom zdravlja Tomislavgrad u negativnom djelu, jer je isti na lijekove potrošio 1.549.923,28 KM što je više za 537.618,28 KM od planirane potrošnje od 1.012.305 KM i ugovorna kazna iznosi 53.761,83 KM. Također, Dom zdravlja Livno je prekoračio planiranu potrošnju za 273.665,27 KM i ugovorna kazna iznosi 27.366,53 KM.

Dom zdravlja Drvar, Glamoč i Kupres su napravili uštede u iznosu od 206.967,23 KM, 10.980,88 KM i 31.322,13 KM

Analiza potrošnje lijekova po zdravstvenim ustanovama u 2023. godini

Zdravstvena ustanova	Potrebna sredstva za lijekove prema jedinstvenoj metodologiji	Stvarna potrošnja u 2023. god.	Razlika	Br. osiguranika	Prosječna potrošnja po osiguranoj osobi
B. Grahovo	114.413	65.220,41	49.192,59	1.205	54,12
Drvar	501.648	343.873,36	157.774,64	5.497	62,56
Dr. i B.G.	616.061	409.093,77	206.967,23	6.072	61,04
Glamoč	236.736	225.755,12	10.980,88	2.662	84,81
Kupres	175.940	144.617,87	31.322,13	2.213	65,35
Livno	1.408.742	1.682.407,27	-273.665,27	17.756	94,75
Tomislavgrad	1.012.305	1.549.923,28	-537.618,28	13.167	117,71
Ukupno	3.449.784	4.011.797,31	-562.013,31	42.500	94,40

Ortopedska i druga pomagala

U okviru obveznog zdravstvenog osiguranja osigurane osobe, sukladno medicinskim indikacijama, mogu ostvariti pravo na ortopedska, očna, tiflotehnička, slušna, kardiovaskularna, zuboprotetska te druga pomagala, a što je definirano Listom ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji (“Narodne novine Hercegbosanske županije”, broj: 2/10, 4/10, 4/11, 1/12, 4/13, 6/13, 3/15, 4/15, 4/16, 2/17, 12/17, 2/19, 5/19, 8/20, 2/21, 9/21, 6/23).

Lista ortopedskih pomagala na koju osiguranici Zavoda imaju pravo utvrđena je Pravilnikom o ortopedskim i drugima pomagalima koja se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji.

29.05.2020 Zavod za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH dostavlja nam uputstva i kriterij o primjeni inzulinskih pumpi.

Upravno vijeće Zavoda dana 27.10.2020 donosi Odluku o izmjenama i dopunama Liste ortopedskih i drugih pomagala koji se odobravaju osiguranim osobama u Hercegbosanskoj županiji (“Narodne novine HBŽ” br. 2/21 “) te regulira prava na određena nova pomagala i uvode senzore za mjerenje šećera u krvi za osobe do 26 godina i transmiere za očitovanje kontinuiranoga mjerenja šećera u krvi“ za osobe do 26 godina, a reguliraju se prava na Inzulinski set i rezervoar za inzulinsku pumpu za osobe do 18 godina. Gore navedena prava će se primjenjivati od 01.01.2021. godine. Dana, 04.11.2021. godine Upravno Vijeće Zavoda donosi Odluku o izmjeni i dopuni Liste ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u HBŽ, te mijenja iznos ortopedskog pomagala pod točkom 137. Inzulinski set i rezervoar za inzulinsku pumpu za osobe do 18 godina sa 320,00 KM na 395,00 KM. Ta će se odluko primjenjivati od 01.01.2022. godine.

Upravno Vijeće Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije daje se suglasnost ravnatelju Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije za potpisivanje ugovora za izradu i isporuku ortopedskih i drugih pomagala osiguranim osobama za 2023. godinu s ljekarničkom ustanovom “LI PHARMA” Livno, ljekarničkom zdravstvenom ustanovom Biopharm Neum ogranak Tomislavgrad, tvrtkom “CHERKA COMPANY” d.o.o. Mostar, Gradskom ljekarnom Livno, zdravstvenom ustanovom “LJEKARNA ĐIVIĆ”, tvrtkom “INEL” d.o.o. Mostar, tvrtkom “OTTOBOCK” d.o.o. Mostar, tvrtkom “BAUERFEIND” d.o.o. Sarajevo, tvrtkom “OrtoSar” d.o.o. Sarajevo, PZU “LYBRA PHARM” Drvar i ljekarničkom zdravstvenom ustanovom “NADA LJEKARNE” Tomislavgrad, ljekarničkom ustanovom Tabak, Windex slušni aparati d.o.o. Sarajevo, KS Reha Sarajevo i HEARING REPAIR SLUŠNI APARATI-MOSTAR.

Upravno Vijeće Zavoda odlukom 11-04-5-1288/23. od 28.04.2023. godine Odlukom o izmjeni i dopuni Liste ortopedskih i drugih pomagala koja se odobravaju osiguranim osobama u HBŽ ukida dobnu granicu od 26 godina za Dijabetičare tip 1, te sve osigurane osobe koje boluju od dijabetesa tip I u HBŽ stječu pravo na Senzore za mjerenje šećera u krvi.

Tijekom 2023. godine bilo je 12 održanih sjednica povjerenstva za ortopedska pomagala i sanitarne sprave.

Troškovi ortopedskih i drugih pomagala u ukupnim troškovima Zavoda sudjeluju sa 2,80% i ostvareni su u iznosu 1.098.101,17 KM što je u skladu s planirani iznos od 1.100.000,00 KM.

U odnosu na 2022. godinu gdje je utrošen iznos za ortopedska i druga pomagala 899.780,32 KM, utvrđeno je povećanje u iznosu od

Troškovi ortopedskih pomagala po općinama

Općina	Iznos (KM)	Broj izdanih pomagala
Bosansko Grahovo	19.159,41	84
Drvar	93.695,52	547
Glamoč	35.786,20	487
Kupres	61.723,86	254
Livno	561.204,20	3.787
Tomislavgrad	326.440,98	2.360
Ukupno:	1.098.010,17	7.519

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Troškovi po ortopedskom pomagalu

Redni broj	Šifra pomagala	Naziv pomagala	Količina	Iznos
1.	991	Iglice za pen za osobe do 18 odnosno do 26 godina ako su	54	3.240,00
2.	973	Trakice za određivanje šuk-a za osobe starije od 26 god.	1411	123.369,21
3.	972	Trakice za određivanje šećera u krvi za osobe od 18 do 26 godina	13	2.269,80
4.	963	Trakice za određivanje šuk-a za osobe do 18 god.	17	1.484,10
5.	261	Ortoza za koljeno i natkoljenu , hessingov aparat		
6.	863	Implatanti za intramedularnu fiksaciju gamma klin	20	18.000,00
7.	891	1-komorni pacemaker	10	22.522,50
8.	881	Vaskularna proteza za krvne sudove		
9.	821	Proteza zgloba koljena	38	98.000,00
10.	814	Parcijalna proteza zgloba kuka	20	11.000,00
11.	811	Totalna proteza kuka. bescementna	41	101.752,65
12.	231	Ortoza za rame i lakat, stabilizacijska	1	69,99
13.	781	Endotrahealna kanila. elastična	2	330,50
14.	775	Naprava za pojačanje sluha za osobe starije od 65 god.	53	21.200,00
15.	774	Naprava za pojačanje sluha za osobe od 26 do 65 god	3	1.200,00
16.	284	Tiso ortoza za osobe do 18 godina		
17.	522	Vrećice za ileostomu s podložnim pločicama, 10+10 komada	4	2.151,90
18.	721	Intraokularna leća	253	37.950,00
19.	713	Očna proteza za osobe starije od 18 god	1	230,00
20.	661	Pokretni ortodonski uređaj za osobe do 15 god	162	8.100,00
21.	592	Stanleri linearni	1	749,99
22.	591	Stanleri okrugli	13	9749,99
23.	561	Vrećice za urin uz noću s ispuustom. višekratne 10 kom	40	5.914,79
24.	792	Govorna proteza, 4 komada	1	722,87
25.	552	Pelene obične - kategorija 1	1053	229.442,71
26.	551	Pelene u spoju s gaćicama za osobe od 3 do 18 godina	44	15.468,21
27.	542	Foley kateter, stalni, 2 komada	29	2.593,00
28.	541	Kateteri jednokratni, za samokategorizaciju, 150 kom	83	20.831,35
29.	532	Vrećice za urinostomu s podložnim pločicama, 10+10	26	7.798,76
30.	531	Vrećice za urinostomu, samoljepljive, 30 komada	8	3.588,55
31.	512	Vrećice za kolostomu s podložnim pločicama 30+10	145	50.594,48
32.	511	Vrećice za kolostomu, samoljepljive, 30 komada	4	1.439,55

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

33.	432	Invalidska kolica za paraplegičare od 18 do 65 godina	5	15.000,00
34.	411	Invalidska kolica na mehanički pogon	5	2.500,00
37.	333	Ortopedski ulošci, korekcijski, za osobe od 18 do 26 god.	2	80,00
38.	431	Invalidska kolica za paraplegičare 7-18 godina	1	3.000,00
39.	421	Invalidska kolica radnoaktivne osobe, športaše i osobe na redovnom školovanju	2	8.000,00
40.	392	Antidekubitalni jastuk	10	2.500,00
41.	391	Antidekubitalni madrac	19	6.495,99
42.	382	Stap, četverouporišni	4	222,85
43.	283	Ortoza za skoliozu za osobe do 18 godina, po mjeri	9	9.516,00
43.	372	Štake, potpazušne, par	2	97,98
44.	371	Štake, podlaktne, par	20	800,00
45.	362	Navlaka na batrljak, silikonska, 4 komada	1	60,00
46.	361	Navlaka na brtrljak, pamučna, 6 komada	2	95,91
47.	331	Ortopedski ulošci, korekcijski, za osobe od 3 do 7 god.	4	140,00
48.	332	Ortopedski ulošci, korekcijski, za osobe od 7 do 18 god.	30	1.199,98
49.	313	Ortopedske cipele, obostrano, do 18 odnosno 26 godina ako su na redovitom školovanju	1	450,00
50.	141	Proteza za stopalo i prste, djelomična amputacija	1	500,00
51.	221	Ortoza za lakat, stabilizacijska zglobna	1	449,99
52.	241	Ortoza za stopalo, peronealna, jednodijelna od plastike, za djecu do 7 godina	2	160,00
53.	285	Trouporišna ortoza za prsnu kralježnicu	35	18.780,00
54.	256	Ortoza za koljenou spoju s cipelom, korektivna, za osobe starije od 18 godina	1	400,00
55.	263	Ortoza za koljeno i natkoljnicu, hessingov aparat, za osobe starije od 18 godina	2	1.900,00
56.	281	Ortoza za vratnu kralježnicu, tvrda i meka	12	474,43
57.	253	Ortoza za koljeno, plastična sa zglobom za osobe starije od 18 godina	19	8.077,48
58.	252	Ortoza za koljeno i natkoljnicu, plastična sa zglobom, za osobe od 7 do 18 godina	12	4.490,96
59.	312	Ort. Cipele, antivarus, do 18 godina odnosno do 26 (na redovitom školovanju) par	1	350,00
60.	773	Naprava za pojačanje sluha za osobe od 15 do 26 godina		
61.	245	Ortoza za stopalo, peronealna, dvodjelna s tračnicama, s cipelom za osobe od 7 do 18 godina	2	600,00
62.	244	Ortoza za stopalo, peronealna, dvodjelna s tračnicama, s cipelom za djecu do 7 godina	2	600,00
63.	243	Ortoza za stopalo, peronealna, jednodjelna od plastike za osobe starije od 18 godina	4	320,00
64.	193	Kompresivni rukav za limfedem ruke	148	11.836,76
65.	192	Vlasulja	6	720,00
66.	191	Specijalni grudnjak, 2 komada	70	11.169,42

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

67.	182	Silikonska dojka	93	13.853,36
68.	146	Proteza za kuk, dezartikulacijski batrljak		
69.	892	2- komorni pacemaker	1	2.486,60
70.	593	Contour punjenje za staplere	7	5.249,99
71.	143	Proreza za potkoljenicu, transtibijalni batrljak	19	37.999,25
72.	145	Proteza za natkoljenicu, TransfemoralniBatrljak	2	5.000,00
73.	733	Štap za slijepe osobe	2	140,00
74.	861	Revizijska proteza kuka	3	7.500,00
75.	993	Inzulinski set i rezervoar za inzulinsku pumpu za osobe do 18 godina	21	24.885,00
76.	554	Dvoslojne sintetske mrežice 6x11	81	4.589,80
77.	555	Dvoslojne sintetske mrežice 15x15	8	800,00
78.	899	Baterija za pacemaker	2	2.000,00
79.	381	Štap, Tronožni		
80.	994	Senzor za mjerenje šećera u krvi za osobe do 26 godina	137	79.213,72
81.	995	Transmitter za očitovanje kontinuiranoga mjerenja Šećera u krvi za osobe do 26 godina	12	2.060,00
82.	273	Abdukcijska TT ortoza za djecu do 7 godina		
83.	UKUPNO:			1.098.010,17

IZVJEŠĆE O PRIVREMENOJ SPRIJEČENOSTI ZA RAD ZA 2023. GODINU**Isplaćene naknade plaće za privremenu spriječenost za rad 2023. godine**

<i>Uzrok nesposobnosti</i>	<i>Broj isplaćenih naknada 2022</i>	<i>Iznos (u KM) 2022</i>	<i>Broj isplaćenih naknada 2023</i>	<i>Iznos (u KM) 2023</i>
<i>Bolest</i>	513	297.540,54	644	431.335,80
<i>Njega člana obitelji</i>	171	44.211,08	162	55.979,71
<i>Čuvanje trudnoće</i>	285	166.619,16	292	208.978,01
<i>Ozljeda izvan rada</i>	107	56.365,11	102	53.582,54
UKUPNO	1.076	564.735,89	1.200	749.876,06
<i>Izolacija</i>	72	15.199,06	x	x
UKUPNO s izolacijom	1.148	579.934,95	x	x

Ukupan broj dana za koje je isplaćena naknada u 2023. godini

<i>Uzrok nesposobnosti</i>	<i>Ukupan broj dana na bolovanju</i>	<i>Broj osiguranih osoba na bolovanju</i>	<i>Prosječan broj dana na bolovanju</i>
<i>Bolest</i>	16.728	177	94,50
<i>Njega člana obitelji</i>	1.622	61	26,59
<i>Čuvanje trudnoće</i>	6.893	98	70,34
<i>Ozljeda izvan rada</i>	2.545	31	82,10
UKUPNO	27.788	367	75,72

Iz ukupnog broja riješenih predmeta vidljivo je da je najčešći uzrok privremene spriječenosti za rad – bolest sa **644** slučajeva ili **53,67 %**.

Ukupan iznos isplaćenih naknada je **749.876,06 KM**, od čega se najveći dio odnosi na privremenu spriječenost za rad zbog bolesti, tj. **431.335,80 KM** ili **57,52 %**.

Prosječna isplaćena naknada po jednom predmetu iznosi **624,90 KM**.

Naknada plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad isplaćena je za ukupno **27.788** dana.

Prosječno trajanje bolovanja, uzimajući sve uzroke nesposobnosti je **75,72** dana.

Ostali rashodi iskazani u 2023. Godini

Povrat participacije	37.185,30
Liječnička povjerenstva	53.816,16
Upravno vijeće	25.324,64
Ukupno	116.326,10

Tekuće potpore iskazane u 2023. godini zdravstvene ustanove

Dom zdravlja Drvar	14.856,44
Dom zdravlja Glamoč	-
Dom zdravlja Tomislavgrad	51.380,00
Dom zdravlja Livno	-
Dom zdravlja Kupres	20.000,00

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Županijska Bolnica	-
Županijski Zavod za javno zdravstvo	-
I ukupno	86.236,44
II potpore pojedincima	666.485,73
II.1. Jednokratne pomoći odobrene putem povjerenstava	79.712,44
II.2. Listane za stalno invalidne osobe	137.043,20
II.3. Jednokratne pomoći odobrene putem Upravnog vijeća	6.000,00
II.4. Ostala (refundacije za liječenje)	443.731,09
I+II	752.722,17

II.5. Ostala (refundacije za liječenje, biomedicinska potpomognuta oplodnja, lijekovi)	443.731,09
Refundacije za liječenje	
biomedicinska potpomognuta oplodnja	5.324,90
Refundacije za nabavu lijekova A i B kategorije	43.974,32
Refundacije za nabavu lijekova Humana	67.761,37
Nabava visokokalorične prehrane	4.795,67

Na sjednici Upravnoga vijeća održanoj dana 20.12.2016. godine Upravno vijeće donosi novi izmijenjeni Pravilnik o odobravanju Jednokratnih novčanih pomoći osiguranim osobama Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije, te se ovim Pravilnikom, u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine F BiH" broj 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11) i Statutom Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 9/09), reguliraju kriteriji, uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na jednokratne novčane pomoći osiguranim osobama Zavoda za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije.

U 2023. godini imali smo ukupno 12 Povjerenstava za lijekove, ortopedska pomagala, jednokratne novčane pomoći i bolovanja. Ukupan broj prispjelih zamolbi za Jednokratne novčane pomoću je 121 od toga 94 predmeta su pozitivno riješena, 27 predmeta je negativno riješeno ili je tražena dopuna dokumentacije.

Na Povjerenstava za lijekove, ortopedska pomagala, jednokratne novčane pomoći i bolovanja, osiguranici podnose predmete najčešće za pomoć pri kupnji lijekova, pomoć pri plaćanju rehabilitacija te ortopedskih pomagala koja se ne nalaze na Listi ortopedskih i drugih pomagala ili za troškove nabave namirnica oboljelim osobama od celijakije i to za djecu do 18 godina. Isto tako imali smo i predmete za teška oboljenja rjeđe pojavnosti kada je ugrožena kvaliteta življenja ili života osiguranih osoba čl.6 st. 2.11, gdje se odobravaju novčane pomoći u iznosu 100 KM mjesečno.

Troškovi Jednokratnih novčanih pomoći u ukupnim troškovima Zavoda iznose 0,20 % i ostvareni su u iznosu od 79.712,44 KM, što je manje od planiranoga iznosa od 80.000,00 KM.

Prema iskazanim pokazateljima prosječna potrošnja iz obaveznog osiguranja po osiguranoj osobi u Hercegbosanskoj županiji iznosi 922,46 KM za 2023. godinu.

Godina	Broj osiguranih osoba	Prosječna potrošnja iz obv. zdrav. osig. Po osiguranoj osobi	Prosječna potrošnja lijekova na recept koje financira Zavod po osiguranoj osobi
2008	53.368	535,84 KM	46,40 KM
2009	53.242	464,43 KM	47,50 KM
2010	53.533	460,54 KM	53,22 KM
2011	53.283	522,46 KM	72,11 KM
2012	53.218	530,40 KM	48,51 KM
2013	50.336	528,50 KM	57,15 KM
2014	50.106	547,37 KM	60,38 KM
2015	49.529	541,44 KM	65,17 KM
2016	48.335	558,20 KM	62,35 KM
2017	47.653	604,12 KM	67,57 KM
2018	46.270	623,21 KM	66,65 KM
2019	45.456	658,20 KM	68,68 KM
2020	44.527	653,25 KM	69,61 KM
2021	43.896	693,82 KM	72,81 KM
2022	43.067	781,34 KM	79,06 KM
2023	42.500	922,46 KM	93,62 KM

U sljedećoj tablici prikazani su iznosi po Ugovorima sa zdravstvenim ustanovama u Hercegbosanskoj županiji za period 2015. – 2023. godine.

Pregled ugovora sa zdravstvenim ustanovama u HRZ 2015-2023

	2015			2016			2017			2018			2019		
	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno
Dom zdravlja Dozal	885.850,10	71.760,00	957.610,10	906.131,82	71.760,00	977.891,82	965.154,58	71.760,00	1.036.914,58	965.154,56	71.760,00	1.036.914,56	1.035.375,74	71.760,00	1.107.135,74
Dom zdravlja Glamoč	442.982,42	9.360,00	452.342,42	443.234,87	9.360,00	452.594,87	470.069,82	9.360,00	479.429,82	470.069,82	17.000,00	487.069,82	487.122,35	9.360,00	496.482,35
Dom zdravlja Kuzots	435.043,92	19.800,00	454.843,92	435.887,52	19.800,00	455.687,52	462.228,77	19.800,00	482.028,77	462.228,77	25.000,00	507.028,77	487.631,86	19.800,00	526.831,86
Dom zdravlja Livno	2.274.704,00	-	2.274.704,00	2.274.704,00	-	2.274.704,00	2.413.618,40	-	2.413.618,40	2.413.618,40	130.000,00	2.543.618,40	2.543.703,35	-	2.673.703,35
Dom zdravlja Tombislarod	2.398.869,40	36.000,00	2.434.869,40	2.461.421,60	36.000,00	2.497.421,60	2.612.095,00	36.000,00	2.648.095,00	2.612.095,00	140.000,00	2.752.095,00	2.752.590,65	36.000,00	2.911.590,65
Zupanijska bolnica	9.856.093,04	-	9.856.093,04	9.588.544,88	-	9.588.544,88	9.856.222,86	-	9.856.222,86	9.856.222,86	400.000,00	10.156.222,86	10.149.229,86	-	10.549.229,86
Zavod za javno zdravlje	183.000,00	-	183.000,00	185.000,00	-	185.000,00	185.000,00	-	185.000,00	165.000,00	18.000,00	183.000,00	183.000,00	-	183.000,00
Ukupno	18.856.811,88	136.320,00	19.013.131,88	18.278.924,49	136.320,00	18.415.244,49	18.944.379,51	136.320,00	19.080.699,51	17.081.279,51	18.856.419,01	17.790.911,51	17.638.354,01	134.920,00	18.255.874,01

	2020			2021.			2022.			2023.		
	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno	Ugovor	Subvencija	Ukupno
Dom zdravlja Dozal	1.085.452,63	60.720,00	1.146.172,63	1.087.451,70	49.680,00	1.137.131,70	1.212.131,70	1.114.098,77	55.200,00	1.267.298,77	1.362.574,78	1.458.631,22
Dom zdravlja Glamoč	507.060,63	9.360,00	516.420,63	506.821,15	9.360,00	516.181,15	533.681,15	516.921,22	9.360,00	526.281,22	638.808,69	658.128,69
Dom zdravlja Kuzots	512.553,72	19.800,00	532.353,72	512.661,27	19.800,00	532.461,27	569.961,27	527.998,99	19.800,00	547.798,99	644.503,80	700.503,80
Dom zdravlja Livno	2.613.545,38	-	2.613.545,38	2.618.166,19	-	2.618.166,19	2.705.666,18	-	2.705.666,18	2.400,00	2.708.066,18	2.708.066,18
Dom zdravlja Tombislarod	2.826.992,31	36.000,00	2.862.992,31	2.827.177,17	32.400,00	2.859.577,17	2.959.577,17	2.881.538,63	29.400,00	2.910.938,63	3.200.690,40	3.305.470,40
Zupanijska bolnica	10.388.822,46	-	10.388.822,46	10.397.916,25	-	10.397.916,25	10.597.916,25	-	10.597.916,25	735.000,00	11.332.916,25	12.067.916,25
Zavod za javno zdravlje	183.000,00	-	183.000,00	193.000,00	-	193.000,00	193.000,00	-	193.000,00	183.000,00	183.000,00	183.000,00
Ukupno	18.137.417,73	125.880,00	18.263.307,73	18.143.183,72	111.240,00	18.254.423,72	18.731.833,72	18.530.079,43	115.140,00	18.645.219,43	20.144.219,43	21.600.718,13

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

***

MINISTARSTVO FINACIJA

***

Na temelju članka 3. Zakona o proračunima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH”, broj: 102/13, 9/14-isp., 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18 111/19) i članka 3. Pravilnika o utvrđivanju i načinu vođenja Registra proračunskih korisnika proračuna u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 30/14), Ministarstvo financija Hercegbosanske županije uspostavlja:

REGISTAR PRORAČUNSKIH KORISNIKA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE ZA 2025.

Rb	Rb iz RBK	Naziv proračunskog korisnika	ID broj	Adresa proračunskog korisnika	Poštanski broj	Naziv grada/ općine
1	17	SKUPŠTINA	4281083200000	Kralja Zvonimira 32	80240	Tomislavgrad
2	29	STRUČNE SLUŽBE VLADE	4281098220007	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
3	31	URED PREDSIJEDNIKA VLADE	4281127180001	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
4	42	SLUŽBA ZA ODMOSE S JAVNOŠĆU	4281170510007	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
5	54	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	4281001910004	Silvija S. Kranjčevića 9	80101	Livno
6	68	MINISTARSTVO FINACIJA	4281097760008	Kralja Zvonimira 32	80240	Tomislavgrad
7	71	MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPAVE	4281097330003	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
8	82	OPĆINSKI SUD LIVNO	4281120920000	Trg branitelja	80101	Livno
9	93	KANTONALNI SUD U LIVNU	4281048040008	Trg branitelja	80101	Livno
10	101	KANTONALNO TUŽITELISTVO	4281047580009	Trg branitelja	80101	Livno
11	110	ŽUPANIJSKO JAVNO PRAVOBRANITELISTVO	4281047660002	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
12	125	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	4281097500006	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
13	130	MINISTARSTVO ZNANOSTI, PROSVJETE, KULTURE I ŠPORTA	4281097170006	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
14	149	O.Š. IVAN GORAN KOVAČIĆ	4281069040008	Župana Želimira 25	80101	Livno
15	157	O.Š. FRA LOVRO KARAUJA	4281075950008	Svetog Ive 25	80101	Livno
16	165	O.G.Š. FRANJO SERAFIN VILHAR	4281041540005	Župana Želimira 17	80101	Livno
17	173	O.Š. IVAN MAŽURANIĆ	4281070210006	Brigade kralja Tomislava 30	80240	Tomislavgrad
18	181	O.Š. STJEPAN RADIĆ	4281084780000	Prisoje 104	80245	Tomislavgrad
19	190	O.Š. FRAMIJOČIĆIĆ	4281082490004	Bukovica 227	80243	Tomislavgrad
20	208	O.G.Š. TOMISLAVGRAD	4281072770009	Mijata Tomića 94	80240	Tomislavgrad
21	216	O.Š. GLAMOČ	4281099200000	Bratstva i jedinstva bb	80230	Glamoč
22	224	O.Š. FRA MIROSLAV DŽAJA	4281077900008	Splitska ulica 10	80320	Kupres
23	239	O.Š. DRVAR	4281086130002	Pionirska bb	80260	Drvar
24	247	O.Š. GRAHOVO	4281101380002	Sime Bajića bb	80270	Bosansko Grahovo
25	255	CENTAR NOVA NADA	4281208260000	Kovači 89	80240	Tomislavgrad
26	261	S.Š. GIMNAZIJA LIVNO	4281053120001	Kraljice Katarine 18	80101	Livno
27	270	SREDNJA EKONOMSKA ŠKOLA LIVNO	4281053550006	Silvija S. Kranjčevića 1	80101	Livno
28	288	S.S.Š. SILVIJE STRAHIMIR KRANJČEVIĆ	4281058600001	Dinarina 2	80101	Livno
29	296	GIMNAZIJA MARKO MARULIĆ	4281016270001	Mijata Tomića 48	80240	Tomislavgrad
30	304	S.S.Š. TOMISLAVGRAD	4281072690005	Maka Džardara 18	80240	Tomislavgrad
31	312	S.Š. KUPRES	4281070130002	Splitska ulica 4	80320	Kupres
32	329	S.Š. TIM UJEVIĆ	4281011390009	Bratstva i jedinstva bb	80230	Glamoč
33	337	S.Š. DRVAR	4281100730000	Jole Marića bb	80260	Drvar
34	342	MINISTARSTVO GRADITELJSTVA, OBNOVE, PROSTORNOG UREĐENJA I ZAŠTITE OKOLIŠA	4281097680004	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
35	356	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA	4281097250000	Stjepana Radića bb	80230	Glamoč
36	364	UPRAVA ZA ŠUMARSTVO	4281097250026	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
37	372	ZAVOD ZA HRANU I VETERINARSTVO	4281097250034	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
38	383	MINISTARSTVO RADA, ZDRAVSTVA, SOCIJALNE SKRBI I PROGNAZNIH	4281097410007	Kralja Zvonimira 32	80240	Tomislavgrad
39	394	UPRAVA ZA PITANJE BRANITELJA I STRADALNIKA DOMOVINSKOG RATA HV-a	4281065300005	Kralja Zvonimira 32	80240	Tomislavgrad
40	408	UPRAVA ZA GEODETSKE I IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE	4281096870004	Obrtnička 1	80101	Livno
41	411	DIREKCIJA ZA ROBNE REZERVE	4281092370007	Gabrijela Jurkića 8a	80101	Livno
42	425	URED ZA ZAKONODAVSTVO	4281096950008	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
43	430	UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE	4281097090002	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
44	442	UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE	4281195260005	Stjepana II Kotromanića bb	80101	Livno
45	456	UPRAVA ZA CESTE	4281208850001	Matice hrvatske bb	80101	Livno
46	468	ŽUPANIJSKI ZAVOD ZA PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI	4281299800001	Gabrijela Jurkića 8a	80101	Livno

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
Ministarstvo financija
Broj: 03-05-11-272.22/24
Tomislavgrad, 31. svibnja 2024. godine

Ministar
mag.oec. Ivan Čubela v.r.

***

MINISTARSTVO ZNANOSTI, PROSVJETE, KULTURE I ŠPORTA

***

Na temelju članka 41. Zakona o srednjem školstvu («Narodne novine Hercegbosanske županije», broj 12/04. i 12/08.), Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa donosi

PRAVILNIK o početku i završetku nastave i trajanju odmora učenika srednjih škola u školskoj godini 2024./2025.

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se početak i završetak nastave, trajanje polugodišta i trajanje učeničkih odmora u srednjim školama za školsku godinu 2024./2025.

Članak 2.

Nastava počinje 2. rujna 2024. godine, a završava 13. lipnja 2025. godine.

Učenicima završnih razreda nastava završava 21. svibnja 2025. godine.

Nastava se ustrojava u dva polugodišta.

Prvo polugodište traje od 2. rujna 2024. godine do 19. prosinca 2024. godine.

Drugo polugodište traje od 13. siječnja 2025. godine do 13. lipnja 2025. godine, a učenicima završnih razreda do 21. svibnja 2025. godine, odnosno do 6. lipnja 2025. godine za učenike od I.-III. razreda koji završavaju razred odličnim uspjehom.

Članak 3.

Nastava se organizira i izvodi u najmanje 35

nastavnih tjedana, osim za završne razrede za koje se nastava organizira i izvodi u najmanje 32 nastavna tjedna.

Ako škola ne ostvari propisani nastavni plan i program i broj nastavnih tjedana propisan stavkom 1. ovoga članka, nastavna se godina može produžiti i nakon 13. lipnja 2025. godine, odnosno 21. svibnja 2025. godine za završne razrede, uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa.

Članak 4.

Zimski odmor učenika počinje 20. prosinca 2024. godine, a završava 10. siječnja 2025. godine.

Proljetni odmor učenika počinje 17. travnja 2025. godine, a završava 25. travnja 2025. godine.

Ljetni odmor učenika počinje 16. lipnja 2025. godine, osim za učenike koji polažu razredni, popravni, završni ispit ili maturu i učenike koji u to vrijeme imaju praktičnu nastavu ili stručnu praksu, što se utvrđuje godišnjim planom i programom rada škole.

Članak 5.

Godišnjim planom i programom rada škole utvrđuje se plan i raspored potrebnog broja nastavnih dana potrebnih za provedbu nastavnog plana i programa, te broj, plan i raspored ostalih radnih dana tijekom školske godine potrebnih za druge odgojno-obrazovne programe škole, za školske priredbe, natjecanja, Dan škole, Dan župe, općine i grada, te za izlete, ekskurzije i slično.

Članak 6.

U posebnim okolnostima koje nije moguće predvidjeti i planirati godišnjim planom i programom rada škole, škola može odstupiti od rokova utvrđenih ovim Pravilnikom, o čemu odlučuje Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa na zahtjev škole.

Članak 7.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u «Narodnim novinama Hercegbosanske županije» i primjenjivati će se od 1. 9. 2024. godine.

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
**Ministarstvo znanosti, prosvjete,
kulture i športa**

Broj: 06-01-34-3-1099/24.

Livno, 3. lipnja 2024. godine

Ministar
Ante Tadić v.r.

***

Na temelju članka 39. Zakona o osnovnom školstvu ("Narodne novine Hercegbosanske županije, broj 12/04. i 12/08."), Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa donosi

**PRAVILNIK
o početku i završetku nastave i trajanju
odmora učenika osnovnih škola u školskoj
godini 2024./2025.**

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se trajanje nastavne godine, odnosno početak i završetak nastave, broj i trajanje obrazovnih razdoblja, trajanje učeničkih odmora i broj radnih dana u osnovnim školama za školsku godinu 2024./2025.

Članak 2.

Nastava počinje 2. rujna 2024. godine, a završava 13. lipnja 2025. godine.

Nastava se ustrojava u dva polugodišta.

Prvo polugodište traje od 2. rujna 2024. godine do 18. prosinca 2024. godine.

Drugo polugodište traje od 13. siječnja 2025. godine do 13. lipnja 2025. godine, odnosno do 6. lipnja 2024. godine za učenike I. razreda devetogodišnjeg obrazovanja, za učenike IX. razreda i za učenike od VI.-VIII. razreda koji završavaju razred odličnim uspjehom.

Članak 3.

Nastava se organizira i izvodi u najmanje 35 nastavnih tjedana.

Ako škola ne ostvari propisani nastavni plan i program i broj nastavnih tjedana propisan stavkom 1. ovoga članka, nastavna se godina može produljiti i nakon 13. lipnja 2025. godine, uz prethodnu

suglasnost Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa.

Članak 4.

Zimski odmor učenika počinje 19. prosinca 2024. godine, a završava 10. siječnja 2025. godine.

Proljetni odmor učenika počinje 17. travnja 2025. godine, a završava 25. travnja 2025. godine.

Ljetni odmor učenika počinje 16. lipnja 2025. godine, osim za učenike koji polažu razredni ili popravni ispit.

Članak 5.

Godišnjim planom i programom rada škole utvrđuje se plan i raspored potrebnog broja nastavnih dana potrebnih za provedbu nastavnog plana i programa, te broj, plan i raspored ostalih radnih dana tijekom školske godine potrebnih za druge odgojno-obrazovne programe škole, za školske priredbe, natjecanja, Dan škole, Dan župe, općine i grada, te za izlete, ekskurzije i slično.

Članak 6.

U posebnim okolnostima koje nije moguće predvidjeti i planirati godišnjim planom i programom rada škole, škola može odstupiti od rokova utvrđenih ovim Pravilnikom, o čemu odlučuje Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa na zahtjev škole.

Članak 7.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije" i primjenjivati će se od 1.9. 2024. godine.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
**Ministarstvo znanosti, prosvjete,
kulture i športa**

Broj: 06-01-34-3-1099/24.

Livno, 3. lipnja 2024. godine

Ministar
Ante Tadić v.r.

***

Na temelju članka 77. stavka 4. Zakona o srednjem školstvu ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj 12/04. i 12/08.) i na prijedlog srednjih škola, Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa donosi

ODLUKU

o upisu učenika u srednje škole za školsku godinu 2024./2025.

I.

Ovom Odlukom utvrđuje se broj razrednih odjela i učenika koji se upisuju u I. razred srednjih škola prema vrstama programa i škola, način upisa, rokovi za upise, te ostali uvjeti i postupci za upis učenika u srednje škole za školsku 2024./2025. godinu.

II.

U I. razred srednjih škola Hercegbosanske županije u programe redovitog obrazovanja mladeži za školsku 2024./2025. godinu upisat će se učenici u sljedećem opsegu i vrstama škola i programa:

A. U srednje javne škole u I. razred programa obrazovanja po javnim potrebama upisat će se najviše 467 učenika sa završenom osnovnom školom i određeni broj učenika koji ponavljaju prvi razred u 33 razredna odjela i to:

A.1. U gimnazijske programe 155 učenika u 11 razrednih odjela;

A.2. U četverogodišnje strukovne programe za tehnička i srodna gospodarska zanimanja 214 učenika u 16 razrednih odjela;

A.3. U trogodišnje strukovne programe za zanimanja u industriji, gospodarstvu i obrtništvu 98 učenika u 6 razrednih odjela;

U I. razred srednjih javnih škola učenici će se upisivati prema vrstama programa obrazovanja, kvotama upisa i školama utvrđenim u "Strukturi i opsegu upisa učenika u I. razred srednjih škola za školsku 2024./2025. godinu", koja je u privitku i sastavni je dio ove Odluke.

III.

Evidencija o prijavama učenika za upis vodi se elektroničkim putem.

Prijave za upis u srednje škole primaju se elektroničkim putem.

Pristup sustavu za elektroničke upise omogućen je korištenjem web servisa u skladu s korisničkim

ovlaštenjima.

Osobni podaci i podaci o uspjehu učenika na kraju osnovne škole preuzimaju se iz sustava SUMIT Matica.

Dostupnost jedinstvenoj bazi e-upisa mora se omogućiti 24 sata za vrijeme trajanja upisa.

Internetskoj stranici za elektroničke upise pristupa se na web adresi upisi.sum.ba.

Podaci o rang listi upisanih učenika ostaju trajno dostupni. Uvid u javno objavljene podatke putem internetske stranice besplatan je za sve posjetitelje. Trošak izrade i održavanja sustava osigurava - Ministarstvo.

Neprekidnost rada sustava i tehnička sredstva za održavanja sustava osigurava Ministarstvo.

Na dan upisa učenik je dužan potvrdu o upisu s originalnim svjedožbama od VIII. i IX. razreda predati u Školu.

Učenik koji je koristio pravo dodatnog bodovanja na temelju natjecanja dokaze o istom dostavlja na dan upisa u Školu.

Pravovaljane svjedodžbe o završenoj školi ili razredu su svjedodžbe osnovnih i srednjih škola Hercegbosanske županije te osnovnih i srednjih škola s teritorija BiH i svjedodžbe inozemnih škola za koje je u Ministarstvu znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije rješenjem utvrđena istovrijednost.

Učenika koji ima pravo upisa u skladu s odredbama ove Odluke, a iz opravdanih razloga (kao što je nedovoljno vrijeme za utvrđivanje istovrijednosti ili nostrifikaciju svjedodžba,) nema pravovaljanu svjedodžbu, može, na temelju izvornika ili ovjerene preslike i prijevoda nenostificirane svjedodžbe o završenoj školi, uvjetno se upisati, a ravnatelj Škole će odrediti rok u kojem je učenik dužan pribaviti rješenje o nostrifikaciji.

Rok za pribavljanje pravovaljanog dokumenta (rješenja o priznavanju istovrijednosti ili nostrifikaciji svjedodžbe o završenoj školi) ili rok za polaganje razlikovnih ispita za prethodni razred ne smije biti dulji od roka propisanog za početak II. polugodišta školske godine.

"Uvjetno upisan" učenici upisuju se u razrednu i matičnu knjigu s napomenom "uvjetno upisan" do pribavljanja rješenja o nostrifikaciji ili svjedodžbi o položenim razlikovnim ispitima, redovito pohađaju nastavu, ocjenjuju se kao i ostali učenici. Ukoliko »uvjetno upisan« učenik u propisanom roku ne pribavi gore navedene dokumente ne može dalje nastaviti školovanje.

Učenici se upisuju ili prelaze iz druge škole u

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

školu nastavka obrazovanja u II., III. i IV. razred na temelju pravovaljane svjedodžbe o prethodno završenom razredu srednje škole i prijelaznice (izvatka iz razredne knjige), ako je prijelaz u tijeku nastavne godine.

IV.

U I. razred srednjih škola za školsku godinu 2024./2025. učenici će se upisivati u sljedećim rokovima:

1. Ljetni upisni rok**1. a) Prvi upisni krug:**

- prijave za upis traju od utorka 25. lipnja 2024. godine završno sa petkom 28. lipnja 2024. godine. Školski koordinatori u osnovnim školama dostupni su učenicima od 9:00 do 13:00 sati za vrijeme trajanja upisa;

- objave rezultata (ljestvice poretka na oglasnoj ploči škole kao i sustavu aplikacije) bit će dostupne najkasnije u utorak, 2. srpnja 2024. godine u 11:00 sati;

- krajnji rok za dostavljanje prigovora je 5. srpanj 2024. godine do 10:00 sati, a dostavlja se upisnoj komisiji srednje škole koju želi upisati;

- razlog za podnošenje prigovora (za netočno ili nepotpuno unesene ocjene ili osobne podatke, kandidat odmah treba obavijestiti koordinatora u svojoj školi, ako se i nakon kontaktiranja koordinatora škole ne isprave ili ne upotpune podaci, učenici imaju mogućnost podnošenja prigovora).

- Odluka upisne komisije škole o prigovoru je konačna.

- Upis učenika u srednje škole je u utorak 9. srpnja 2024. godine od 8:00 do 13:00 sati.

- Škola je dužna dostaviti pisano izvješće o broju upisanih učenika u prvom upisnom krugu i o nepopunjenim upisnim mjestima po razrednim odjelima i vrstama programa najkasnije do 12. srpnja 2024. godine, Ministarstvu znanosti, prosvjete, kulture i športa HBŽ.

- U sustavu aplikacije i na oglasnoj ploči Škole podaci o nepopunjenim upisnim mjestima po razrednim odjelima i vrstama programa škola biti će objavljeni najkasnije 16. srpnja 2024. godine.

1. b) Drugi upisni krug:

- prijava za upis učenika je četvrtak, 18. srpnja

2024. godine;

- školski koordinatori na dan prijave za upis dostupni su učenicima od 9:00 do 13:00 sati;

- objava rezultata (u sustavu aplikacije kao i ljestvica poretka na oglasnoj ploči Škole) bit će dostupna najkasnije do ponedjeljka, 22. srpnja 2024. godine, u 12,00 sati;

- krajnji rok za dostavljanje prigovora je 25. srpnja 2024. godine do 10,00 sati, a dostavlja se upisnoj komisiji Škole.

- razlog za podnošenje prigovora (za netočno ili nepotpuno unesene ocjene ili osobne podatke, kandidat odmah treba obavijestiti koordinatora u svojoj školi, ako se i nakon kontaktiranja koordinatora škole ne isprave ili ne upotpune podaci, učenici imaju mogućnost podnošenja prigovora).

- Odluka upisne komisije škole o prigovoru je konačna.

- upis učenika je u ponedjeljak, 29. srpnja 2024. godine od 8,00 do 12,00 sati.

Pisano izvješće o broju upisanih učenika u ljetnom upisnom roku i o nepopunjenim upisnim mjestima po razrednim odjelima i vrstama programa škole dostavljaju najkasnije do 31. srpnja 2024. godine Ministarstvu znanosti, prosvjete, kulture i športa HBŽ.

Ukoliko nakon ljetnog upisnog roka za pojedine struke i zanimanja ili za pojedine programe ne bude dovoljan broj prijavljenih učenika Ministarstvo će uraditi izmjenu zanimanja, i predložiti ih za jesenski upisni rok.

2. Jesenski upisni rok:**Postupci i rokovi:**

- objava (na oglasnoj ploči škola kao i sustavu aplikacije) nepopunjenih upisnih mjesta (prema vrstama programa) i rokova za upis najkasnije do 9. kolovoza 2024. godine;

- prijave za upis su u ponedjeljak 19. kolovoza 2024. godine od 8:00 do 12:00 sati;

- objava ljestvice poretka (u sustavu aplikacije kao i na oglasnim pločama škola) bit će dostupna najkasnije u srijedu 21. kolovoza 2024. godine do 12:00 sati;

- krajnji rok za dostavljanje prigovora je 26. kolovoza 2024. godine do 10:00 sati, a dostavlja se upisnoj komisiji Škole.

- razlog za podnošenje prigovora (za netočno ili nepotpuno unesene ocjene ili osobne podatke, kandidat odmah treba obavijestiti koordinatora

u svojoj školi, ako se i nakon kontaktiranja koordinatora škole ne isprave ili ne upotpune podaci, učenici imaju mogućnost podnošenja prigovora).

- Odluka upisne komisije škole o prigovoru je konačna.

- upis učenika u petak 30. kolovoza 2024. godine od 8:00 do 12:00 sati.

Upis učenika u II., III. i IV. razred srednje škole obavlja se, u pravilu, krajem kolovoza i početkom rujna u vrijeme koje škola odredi i ogłosi na školskoj oglasnoj ploči.

Nakon završenog upisa, a najkasnije do 16. rujna 2024. godine škola je dužna Ministarstvu dostaviti Izvješće o rezultatima upisa učenika i ustroju rada za školsku 2024./2025. godinu.

V.

Natječaj za upis učenika škole objavljuju najkasnije do 14. lipnja 2024. godine na službenoj mrežnoj stranici Škole ili oglasnoj ploči Škole i radio postaji.

U roku za pravovremeno objavljivanje, sadržaj skupnog natječaja, način i mjesto objave te plaćanje troškova za natječaj škole dogovaraju s Ministarstvom.

Škola može objaviti natječaj i upisati učenike samo u programe za koje ima rješenje o odobrenju rada, i to sukladno s kvotama utvrđenim u ovoj Odluci.

VI.

U provedbi upisa učenika nije dopušteno smanjivati broj učenika po razrednom odjelu i povećavati broj razrednih odjela u odnosu prema broju utvrđenom u ovoj Odluci (u "Strukturi i opsegu upisa učenika u I. razred srednjih škola za školsku godinu 2024./2025.", u daljnjem tekstu: ova Odluka). Iznimno, takva odstupanja mogu se provesti uz prethodnu suglasnost Ministarstva i to ako ne zahtijevaju povećan broj djelatnika škole i ako za to postoje opravdani razlozi.

Niti jedna škola ne smije upisom povećavati broj razrednih odjela u odnosu na broj razrednih odjela u školskoj godini 2024./2025., ako se time povećava broj djelatnika škole.

Suglasnost Ministarstva za odstupanja koja su veća od navedenih 10% i 20% škola je dužna zatražiti nakon redovnoga jesenskog upisnog roka, a najkasnije do početka nastave u školskoj 2024./2025. godini.

Učeniku prvog razreda srednje škole može se odlukom nastavničkog vijeća omogućiti promjena upisanog programa u istoj ili drugoj školi, odnosno upis u drugu školu, ako učenik ima jednak ili veći broj bodova potrebnih za upis od zadnjeg učenika upisanoga u taj program u toj školi.

Odlukom nastavničkog vijeća, učeniku prvoga razreda srednje škole može se omogućiti promjena upisanog programa, odnosno upis u drugu školu i s manjim brojem bodova, ako nakon provedenog upisnog postupka škola nije popunila sva upisna mjesta predviđena odlukom o upisu i strukturom upisa u program u koji se učenik upisuje.

Veće smanjenje broja učenika u razrednom odjelu od smanjenja utvrđenog u ovoj točki bit će moguće samo u nekim izrazito deficitarnim strukama i rijetkim zanimanjima.

Ako budu postojali opravdani razlozi (nedovoljno vrijeme za utvrđivanje istovrijednosti ili nostrifikaciju svjedodžba) škola može na način utvrđen u stavku 1. i 2. ove točke nakon ljetnog upisnog

roka zatražiti od Ministarstva povećan broj upisnih mjesta u odnosu na broj utvrđen u ovoj Odluci za upis učenika u jesenskom upisnom roku.

U zahtjevu za povećanje ili smanjenje broja upisnih mjesta obvezatno se navodi rezultat upisa u ljetnom upisnom roku po svim planiranim programima obrazovanja i popis neupisanih učenika koji to dokazuju originalnim svjedodžbama za VIII. i IX. razred osnovne škole. Neće se razmatrati zahtjevi škola koji ne budu odmah (prilikom dostave) kompletirani odnosno koji ne budu imali navedene elemente i očitovanje mišljenja u skladu sa stavkom 1. i 2. ove točke.

U kombiniranom razrednom odjelu (s dva ili više programa izobrazbe) škola može bez suglasnosti Ministarstva povećati broj upisnih mjesta u jednom programu izobrazbe i smanjiti broj u drugom, ovisno o interesu učenika.

Ako se u pojedine razredne odjele prvog i ostalih razreda upiše znatno manje učenika od broja utvrđenog ovom Odlukom, škola je obvezatna na početku školske godine osigurati najracionalniji način rasporeda učenika po razrednim odjelima, preustrojiti i kombinirati male odjele u prvom i ostalim razredima po srodnim programima izobrazbe, a može osigurati i eventualni prijelaz upisanih učenika I. razreda (uz njihov pristanak) u druge programe i odjele škole koji se mogu racionalnije ustrojiti, odnosno prijelaz u drugu školu u istom sjedištu škole ili naći druga odgovarajuća rješenja kojima će se onemogućiti ustroj i rad s nedopustivo

malim razrednim odjelima.

Srodnim programima obrazovanja u smislu ove Odluke smatraju se programi u istom strukovnom području (ili podskupini iz tog područja) koji se u općeobrazovnom i strukovnom dijelu programa (osim tehnologije struke, praktične nastave i stručne prakse) ne razlikuju više od jednoga glavnog predmeta, odnosno dva ili tri predmeta od kojih se jedan ili dva slušaju samo jednu godinu, odnosno predmeta koji se u takvim kombinacijama trebaju izvoditi posebno i instruktivno, s manjim brojem sati nastave.

Razredni odjel s manjim brojem učenika od broja učenika utvrđenog ovom Odlukom može se, uz suglasnost Ministarstva, u deficitarnim zanimanjima ustrojiti samo kada škola u istovrsnom ili srodnom programu nema više od jednog razrednog odjela i kada se u takav odjel nije upisao dovoljan broj učenika utvrđen ovom Odlukom, odnosno kada nisu uspjele mjere provedene u skladu s ovom Odlukom, u čemu je škola dužna u rujnu izvijestiti Ministarstvo s obrazloženjem koje je mjere poduzela i zašto nisu uspjele.

Ustroj i preustroj razrednih odjela u skladu s ovom Odlukom mora se obaviti početkom rujna prije uvođenja učenika u razredne knjige.

VII.

Nadzor nad zakonitošću rada u provedbi ove Odluke obavljat će Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije u sklopu svojih ovlasti.

VIII.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
**Ministarstvo znanosti, prosvjete,
kulture i športa**
Broj: 06-01-34-1086/24
Livno, 5. lipnja 2024. godine

Ministar
Ante Tadić v.r.

***

**STRUKTURA I OPSEG UČENIKA U I. RAZRED SREDNJIH ŠKOLA ZA ŠKOLSKU 2024/2025.
GODINU**

NAZIV ŠKOLE		
GIMNAZIJA LIVNO		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Opća gimnazija	3	14
Jezična gimnazija/prirodoslovno matematička gimnazija (kombinirani odjel)	1/2 + 1/2	7+7
UKUPNO	4	56

NAZIV ŠKOLE		
SREDNJA EKONOMSKA ŠKOLA LIVNO		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Ekonomist- digitalni marketing	1	14
Ekonomist-poslovna informatika / Ekonomist-programer (kombinirani odjel)	1/2 + 1/2	7+7
Komercijalist	1	14
UKUPNO	4	42

NAZIV ŠKOLE		
SSŠ "Silvija Strahimira Kranjčevića" Livno		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Računalni tehničar CNC programer/tehničar za računalstvo	1/2 + 1/2	7 + 7
Tehničar za razvoj video igara/web dizajner	1/2 + 1/2	7 + 7
Medicinski tehničar	1	14
Zdravstveno-laboratorijski tehničar/stomatološki tehničar	1/2 + 1/2	14
Hotelijsko-turistički tehničar	1	14
Ugostiteljski tehničar – konobar/kuhar	1/2 + 1/2	7 + 7
Bravar/instalater kućanskih instalacija (3 godine)	1/2 + 1/2	7 + 7
UKUPNO	7	98

NAZIV ŠKOLE		
GIMNAZIJA MARKA MARULIĆA, TOMISLAVGRAD		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Opća gimnazija	4	14
UKUPNO	4	56
NAZIV ŠKOLE		
SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA TOMISLAVGRAD		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Tehničar za mehatroniku	1	14
Kemijski tehničar	1	14
Farmaceutski tehničar	1	14
CNC operater	1	14
Frizer	1	14
Elektromehaničar	1	14
UKUPNO	6	84

NAZIV ŠKOLE		
SREDNJA ŠKOLA "KUPRES"		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Opća gimnazija	1	14
Ekonomist (financije i računovodstvo)/Šumarski tehničar	1/2 + 1/2	7 + 7
Instalater grijanja i klimatizacije	1	14
UKUPNO	3	42

NAZIV ŠKOLE		
SREDNJE ŠKOLA "TIN UJEVIĆ" GLAMOČ		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Opća gimnazija	1	14
Računalni tehničar	1	14
Prodavač	1	14
UKUPNO	3	42

NAZIV ŠKOLE		
SREDNJA ŠKOLA "DRVAR"		
SMJER	BROJ ODJELA	BROJ UČENIKA
Opća gimnazija	1	15
Ekonomija (poslovni informatičar)	1	18
Konobar/kuhar (3 godine)	1	14
UKUPNO	3	47

OBAVIJEST **PRETPLATNICIMA**

**POZIVAMO VAS DA SE PRETPLATITE NA "NARODNE
NOVINE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE"**

**PRETPLATA NA SLUŽBENO GLASILO ZA 2024. GODINU
IZNOSI 200 KM**

**Račun za uplatu: 161 020 003356 0061 PRORAČUN
Broj organizacijske jedinice proračuna: 11010001
Identifikacijski broj: 4281098220007
Vrsta prihoda: 722631
Šifra općine: 055**

INFORMACIJE NA ADRESI:

**Stručne službe Vlade
Hercegbosanske županije,
Stjepana II. Kotromanića bb, 34101 Livno**

ILI NA TELEFON:

034/200-035

NARODNE NOVINE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE SLUŽBENO GLASILO

Uređuje: **Tatjana Čečura**, v.d. tajnika Vlade Hercegbosanske županije, Livno,
Ulica Stjepana II Kotromanića bb, 80101 LIVNO; telefon 034/200-035,
Izdavač: Stručne službe Vlade Hercegbosanske županije, Livno.
Ulica Stjepana II Kotromanića bb.
List izlazi prema potrebi.
Tisak: "LIST" d.o.o. Livno
Naklada: 200 primjeraka.
Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se u roku od 15 dana od dana
izlaska lista iz tiska